

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

GRUPA KAPITAŁOWA PBG
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

WYSOGOTOWO, DNIA 30 KWIETNIA 2019 ROKU

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	11
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	13
1. INFORMACJE OGÓLNE	13
1.1 INFORMACJE O SPÓŁCE DOMINUJĄCEJ	13
1.2 SKŁAD ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ	13
1.3 CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	13
1.4 INFORMACJA O GRUPIE KAPITAŁOWEJ	14
1.4.1 SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ	14
1.4.2 SCHEMAT GRUPY KAPITAŁOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU	19
1.4.3 ZMIANY W GRUPIE KAPITAŁOWEJ W 2018 ROKU	21
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAOKRĄGLEŃ	21
2.1 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	21
2.1.1 ZMIANY STANDARDÓW LUB INTERPRETACJI OBOWIĄZUJĄCE I ZATOSOWANE PRZEZ SPÓŁKĘ OD 2018 ROKU	22
2.1.2 OPUBLIKOWANE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIE DLA OKRESÓW ROZPOCZYNAJĄCYCH SIĘ PO 1 STYCZNIA 2019 ROKU I ICH WPŁYW	27
2.2 WALUTA FUNKCJONALNA, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAOKRĄGLEŃ	29
2.3 ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI	30
3. KOREKTY BŁĘDÓW ORAZ ZMIANA ZASAD RACHUNKOWOŚCI	36
4. PROFESJONALNY OSĄD, NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻEŃ ORAZ ZMIANY SZACUNKÓW	42
4.1 PROFESJONALNY OSĄD	42
4.2 NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻEŃ	44
4.2.1 REZERWY	44
4.2.2 UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH (W TYM WARTOŚCI FIRMY)	46
4.2.3 PRZYCHODY Z UMÓW O USŁUGĘ BUDOWLANĄ	46
4.2.4 OKRESY EKONOMICZNEJ UŻYTECZNOŚCI ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	47
4.2.5 AKTYWA NA PODATEK ODROZCZONY	47
4.2.6 NIEPEWNOŚĆ ZWIĄZANA Z ROZLICZENIAMI PODATKOWYMI	47
4.2.7 WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	48
4.3 ZMIANY SZACUNKÓW	48
5. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	48
5.1 SEGMENTY OPERACYJNE	48
5.2 ZASADY KONSOLIDACJI	49
5.3 POŁĄCZENIE JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I WARTOŚĆ FIRMY	51
5.4 INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	52
5.5 INWESTYCJE WE WSPÓLNE USTALENIA UMOWNE	53
5.6 WYCENA DO WARTOŚCI GODZIWEJ	54
5.7 TRANSAKCJE W WALUTACH OBCYCH	55
5.8 KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO	57
5.9 WARTOŚCI NIEMATERIALNE	58
5.10 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	59
5.11 AKTYWA W LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGOBIORCA	60
5.12 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGODAWCA	61
5.13 UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	61
5.14 NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	62
5.15 NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE	63
5.16 INSTRUMENTY FINANSOWE	64
5.16.1 AKTYWA FINANSOWE	64
5.16.1.1 AKTYWA FINANSOWE (ZASADY OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU)	64
5.16.1.2 AKTYWA FINANSOWE (ZASADY OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU)	68
5.16.2 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	71
5.16.2.1 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE (ZASADY STOSOWANE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU)	71
5.16.2.2 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE (ZASADY STOSOWANE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU)	71
5.17 ZAPASY	72

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

5.18	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI.....	73
5.19	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	73
5.20	AKTYWA TRWAŁE I GRUPY AKTYWÓW NETTO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY.....	73
5.21	KAPITAŁ WŁASNY	74
5.22	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	75
5.23	KRÓTKOTERMINOWE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	75
5.24	REZERWY NA NIETYKORZYSTANE URLOPY	75
5.25	ODPRAWY EMERYTALNE I NAGRODY JUBILEUSZOWE	75
5.26	REZERWY, ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	76
5.27	OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE.....	77
5.28	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	78
5.29	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE.....	78
5.30	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	78
5.31	DYWIDENDY, POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE I PRZYCHODY FINANSOWE.....	82
5.32	KOSZTY.....	83
5.33	PODATEK DOCHODOWY (BIEŻĄCY I ODROZCZONY).....	84
5.34	PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG	85
5.35	OCENA NIEPEWNOŚCI CO DO ROZLICZEŃ PODATKOWYCH.....	86
5.36	ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ.....	86
6.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	86
7.	SEGMENTY OPERACYJNE.....	87
8.	PRZEJĘCIA ORAZ ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH	90
8.1	PRZEJĘCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH.....	90
8.2	ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH.....	90
9.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH.....	90
10.	UDZIAŁ WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU.....	91
11.	UDZIAŁ WE WSPÓLNYM DZIAŁANIU	92
12.	WARTOŚĆ FIRMY	92
13.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	97
14.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	100
15.	AKTYWA W LEASINGU	103
16.	GRUPA JAKO LEASINGODAWCA.....	103
17.	NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE	104
18.	NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	104
19.	INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE.....	104
20.	AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE.....	105
20.1	KATEGORIE AKTYWÓW ORAZ ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	105
20.2	AKCJE I UDZIAŁY	108
20.3	POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE.....	108
20.4	NALEŻNOŚCI.....	111
20.5	POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE.....	111
20.6	POŻYCZKI UDZIELONE	111
20.7	KREDYTY, POŻYCZKI I INNE INSTRUMENTY DŁUŻNE.....	111
20.8	ZABEZPIECZENIE SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ.....	115
20.9	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG, INWESTYCYJNE ORAZ POZOSTAŁE	118
20.10	INFORMACJE O WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	118
21.	ZAPASY	119
22.	KONTRAKTOWE NALEŻNOŚCI, ZOBOWIĄZANIA I REZERWY	119
23.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI.....	121
24.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	124
25.	AKTYWA ZAKLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	125
26.	KAPITAŁ WŁASNY	126
26.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY	126
26.2	KAPITAŁ Z EMISJI AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ.....	129
26.3	KAPITAŁ Z WYCENY TRANSAKCJI ZABEZPIECZAJĄCYCH ORAZ RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	129
26.4	POZOSTAŁE KAPITAŁY	129
26.5	ZYSKI / STRATY ZATRZYMANE ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY	129
26.6	PROGRAMY PŁATNOŚCI OPARTE O AKCJE	130
26.7	UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE.....	130
27.	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	130

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

28.	POZOSTAŁE REZERWY.....	133
29.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	135
30.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE.....	136
31.	DOTACJE	137
32.	MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS	138
33.	SPRZEDAŻ USŁUG BUDOWLANYCH.....	139
34.	PRZYCHODY I KOSZTY	142
34.1	KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	142
34.2	KOSZTY AMORTYZACJI, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH, RÓŻNIC KURSOWYCH ORAZ ZAPASÓW UJĘTE W ZYSKU LUB STRACIE	142
34.3	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE.....	142
34.4	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	143
34.5	STRATY Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH.....	144
34.6	ZYSKI I STRATY Z ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW FINANSOWYCH WYCENIANYCH W ZAMORTYZOWANYM KOSZCIE	144
34.7	PRZYCHODY FINANSOWE	145
34.8	KOSZTY FINANSOWE	145
35.	PODATEK DOCHODOWY	146
35.1	OBCIĄŻENIE PODATKOWE	146
35.2	ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY	147
36.	ZYSK NA AKCJE, DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY ORAZ EMISJE I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH.....	149
36.1	ZYSK NA AKCJĘ.....	149
36.2	DYWIDENDY WYPŁACONE ORAZ ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	150
36.3	EMISJA I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH	150
37.	NARUSZENIE POSTANOWIEŃ UMOWY (KREDYTY, POŻYCZKI)	152
38.	INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH	153
39.	AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	154
40.	POSTĘPOWANIA SĄDOWE ORAZ INNE SPRAWY SPORNE	156
41.	ROZLICZENIA PODATKOWE.....	165
42.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	165
42.1	RYZYSKO PŁYNNOŚCI	166
42.2	RYZYSKO STOPY PROCENTOWEJ	169
42.3	RYZYSKO WALUTOWE	171
42.4	RYZYSKO KREDYTOWE	176
44.	POZOSTAŁE INFORMACJE.....	179
44.1	WYBRANE DANE FINANSOWE PRZELICZONE NA EUR	179
44.2	WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	181
44.3	ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ I ROTACJA KADR	181
44.4	WYNAGRODZENIE FIRMY AUDYTORSKIEJ	182
45.	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	183
46.	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	188

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Okres 12 miesiące zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesiące zakończony 31 grudnia 2017
Działalność kontynuowana		
Przychody ze sprzedaży	1 318 157	1 869 093
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	1 315 737	1 865 658
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	2 420	3 435
Koszt własny sprzedaży	(1 189 887)	(1 694 401)
Koszty sprzedanych produktów i usług	(1 187 607)	(1 691 630)
Koszty sprzedanych towarów i materiałów	(2 280)	(2 771)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	128 270	174 692
Wynik na utracie współkontroli nad wspólnym działaniem		
Pozostałe przychody operacyjne	24 211	37 637
Koszty sprzedaży	(18 035)	(27 483)
Koszty ogólnego zarządu	(77 474)	(91 412)
Pozostałe koszty operacyjne	(95 425)	(116 489)
Koszty restrukturyzacji	-	-
Wynik na zawarciu układu z wierzycielami	(16 755)	(17 993)
Koszty badań i rozwoju	(6 151)	(6 926)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(61 359)	(47 974)
Przychody finansowe	-	-
Koszty finansowe	(5 825)	(8 446)
Zbycie jednostki zależnej	-	-
Efekt wyceny należności od jednostek w postępowaniu układowym	-	-
Udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności	28 064	(3 932)
Zysk (strata) brutto	(39 120)	(60 352)
Podatek dochodowy	(14 197)	(33 869)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	(53 317)	(94 221)
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej przypadający:	4 463	-
- akcjonariuszom jednostki dominującej	4 463	-
- akcjonariuszom niekontrolującym	-	-
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający:	(48 854)	(94 221)
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(23 725)	(31 442)
- akcjonariuszom niekontrolującym	(25 128)	(62 780)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(23 725)	(31 442)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 330 222	804 281 191
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 330 222	804 281 191
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą	(0,029)	(0,039)
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	(0,029)	(0,039)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Zysk netto	(48 853)	(94 221)
Dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych	-	421
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	(8 518)	(13 096)
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych	385	-
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych	(73)	(80)
Zyski (straty) aktuarialne	(4 275)	324
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych	812	(62)
Inne całkowite dochody (straty) po opodatkowaniu	(11 669)	(12 493)
Całkowite dochody przypadające:	(60 522)	(106 714)
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(33 336)	(44 034)
- akcjonariuszom niekontrolującym	(27 186)	(62 680)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa trwałe	399 574	470 152
Wartość firmy	28 768	102 536
Wartości niematerialne	7 198	8 300
Rzeczowe aktywa trwałe	184 328	199 953
Nieruchomości inwestycyjne	6 055	1 319
Inwestycje długoterminowe	1 790	1 790
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	102	102
Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach	35 310	19 312
Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umów o usługę budowlaną	34 648	39 150
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	44 509	50 232
Akcje i udziały	2 642	1 497
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	1	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	41 380	43 447
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	12 843	2 514
Aktywa obrotowe	1 051 633	1 133 972
Zapasy	34 601	16 954
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	393 562	361 537
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	515 955	536 777
Należności z tytułu podatku dochodowego	607	10
Pożyczki udzielone	424	6
Pochodne instrumenty finansowe	-	479
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	-	3 010
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	93 009	192 175
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	13 475	23 024
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	115 401	163 672
AKTYWA RAZEM	1 566 608	1 767 796

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

PASywa	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(207 917)	(166 733)
Kapitał podstawowy	16 368	16 081
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 020 070	1 021 844
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy	(333)	(645)
Kapitał zapasowy	536 069	521 596
Kapitał rezerwowy	(4 470)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(32 518)	(23 749)
Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	(1 743 104)	(1 701 860)
- zyski (straty) z lat ubiegłych	(1 719 379)	(1 670 419)
- zysk (strata) netto bieżącego roku	(23 725)	(31 441)
Kapitał udziałów niekontrolujących	402 428	441 676
Kapitał własny ogółem	194 511	274 943
Zobowiązania długoterminowe	430 788	562 746
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	228 227	302 721
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24 517	24 784
Pochodne instrumenty finansowe	411	796
Długoterminowe kontraktowe zobowiązania i rezerwy	37 977	38 240
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	60 633	105 450
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	23 897	21 371
Pozostałe rezerwy długoterminowe	51 015	64 498
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 111	4 796
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	-	90
Zobowiązania krótkoterminowe	941 309	882 611
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	254 254	165 956
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 632	3 606
Pochodne instrumenty finansowe	193	237
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	542 094	577 032
Zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną	62 215	25 400
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	1 364	2 280
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	34 016	37 192
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	21 073	54 705
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	21 386	16 203
Dotacje	1 083	-
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami długoterminowymi sklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	47 496
Zobowiązania razem	1 372 097	1 492 853
PASYWA RAZEM	1 566 608	1 767 796

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	Kapitał własny	Kapitał udziałów niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2018	16 081	1 021 844	(645)	521 596	(23 749)	(1 697 639)	(162 512)	450 118	287 606
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekta błędów	-	-	-	-	-	(13 334)	(13 334)	(20 505)	(33 840)
1 stycznia 2018 po zmianach	16 081	1 021 844	(645)	521 596	(23 749)	(1 710 973)	(175 846)	429 613	253 766
Emisja akcji	287	1 088	-	(108)	-	-	1 267	-	1 267
Zysk (strata) netto za okres	-	-	-	-	-	(23 725)	(23 725)	(25 128)	(48 853)
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu za okres	-	-	312	(1 154)	(8 769)	(2)	(9 613)	(2 058)	(11 671)
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	-	(2 862)	-	11 265	-	(8 404)	-	-	-
31 grudnia 2018	16 368	1 020 070	(333)	531 599	(32 518)	(1 743 103)	(207 917)	402 428	194 510

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Kapitał podstawowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	Kapitał własny	Kapitał udziałów niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2017	15 414	1 009 665	(986)	524 314	(10 862)	(1 603 486)	(65 941)	294 276	228 335
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	(4 788)	(4 788)	(4 788)	(9 576)
Korekta błęd	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo po zmianach	15 414	1 009 665	(986)	524 314	(10 862)	(1 608 274)	(70 729)	289 488	218 759
Emisja akcji	667	12 184	-	(12 743)	-	-	108	-	108
Zysk (strata) netto za okres	-	-	-	-	-	(30 412)	(30 412)	(60 721)	(91 133)
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu za okres	-	-	341	(46)	(12 887)	(4 471)	(17 063)	(15 618)	(32 681)
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	-	-	-	10 107	-	(10 107)	-	-	-
Inne korekty	-	(5)	-	(36)	-	(63)	(104)	9	(95)
Zmian struktury grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	(53 571)	(53 571)	216 455	162 884
31 grudnia 2017	16 081	1 021 844	(645)	521 596	(23 749)	(1 706 898)	(171 771)	429 613	257 842

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Okres 12 miesiące zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesiące zakończony 31 grudnia 2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej	(39 119)	(60 352)
Zysk/(strata) brutto z działalności zaniechanej	(34 656)	(60 352)
Zysk brutto	(113 411)	(47 639)
Korekty	16 429	16 546
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(126)	-
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialnych	(488)	(3 062)
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	92	-
Zmiana wartości godziwej inwestycji długoterminowych	122	-
Zmiana wartości godziwej aktywów (zobowiązań) finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat	-	551
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych przeniesione z kapitału	91 735	73 345
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych	1 429	(2 865)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(4 817)	6 410
Odsetki i dywidendy, netto	(1 333)	468
Zysk (strata) na działalności inwestycyjnej	479	(479)
Wpływy (wydatki) z rozliczenia instrumentów pochodnych	(28 064)	3 932
Udział w zyskach (stratach) jednostek rozliczanych metodą praw własności	(1 702)	328 299
Zmiana stanu należności	(5 226)	489
Zmiana stanu zapasów	58 127	(265 324)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(40 270)	(11 915)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	(149 565)	(183 225)
Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów o usługi budowlane	(9 746)	(5 740)
Podatek dochodowy zapłacony	-	-
Korekty dotyczące zawarcia układu z wierzycielami -wycena	(40 821)	(2 529)
Pozostałe	411	(2 540)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(147 990)	(107 991)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych	28 166	4 420
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-	(4 186)
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	(1 723)	(1 099)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(362)	40 222
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych	28 263	(142)
Sprzedaż aktywów finansowych	(62)	6 000
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	6 539	(603)
Wydatki na nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	(1 209)	(243)
Dywidendy i odsetki otrzymane	-	32
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	3	3 000

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		
Udzielenie pożyczek	4 000	-	-
Odsetki od udzielonych pożyczek	(4 480)	-	-
Pozostałe	39	(4)	(4)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	51 446	47 397	
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji	-	163 369	
Wpływy z tytułu leasingu zwrotnego	-	20 649	
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(4 769)	(5 118)	
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	8 544	32 765	
Spłata pożyczek i kredytów	(7 928)	(77 672)	
Spłata odsetek od pożyczek i kredytów	(2 060)	(4 676)	
Odsetki otrzymane	43	74	
Odsetki zapłacone	(4 452)	(1 249)	
Prowizje bankowe	(1 131)	-	
Pozostałe	781	3 823	
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(10 972)	131 965	
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(99 386)	71 371	
Różnice kursowe netto	294	(305)	
Środki pieniężne na początek okresu	192 101	121 109	
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	93 009	192 175	
O ograniczonej możliwości dysponowania	-	-	

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 INFORMACJE O SPÓŁCE DOMINUJĄCEJ

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej PBG (dalej zwana „Grupą Kapitałową”, „Grupą Kapitałową PBG”, „Grupą”) jest PBG SA (dalej zwana „Spółką dominującą”, „Jednostką dominującą”) (skład Grupy Kapitałowej przedstawia nota 1.4.1). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

Spółka dominująca Grupy Kapitałowej została utworzona w dniu 2 stycznia 2004 roku na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 1 grudnia 2003 roku. Spółka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000184508. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 631048917.

Akcje Spółki dominującej są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Siedziba Spółki dominującej mieści się przy ulicy Skórzewskiej 35 w Wysogotowie k/Poznania, 62-081 Przeźmierowo.

Czas trwania Spółki dominującej oraz Spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

1.2 SKŁAD ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ

Skład Zarządu Spółki dominującej oraz Rady Nadzorczej Spółki dominującej na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Na dzień 31.12.2018 roku	
Skład Zarządu Spółki	Skład Rady Nadzorczej Spółki
Jerzy Wiśniewski - Prezes Zarządu	Helena Fic – Przewodniczący Rady Nadzorczej
Mariusz Łożyński - Wiceprezes Zarządu	Małgorzata Wiśniewska - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Szymański – Wiceprezes Zarządu	Andrzej Stefan Gradowski - Sekretarz Rady Nadzorczej
Kinga Banaszak - Filipiak - Członek Zarządu	Dariusz Samowski - Członek Rady Nadzorczej
	Maciej Stańczuk - Członek Rady Nadzorczej
	Przemysław Lech Figarski – Członek Rady Nadzorczej
	Faustyn Wiśniewski – Członek Rady Nadzorczej

W okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji, w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki nie zaszyły żadne zmiany.

1.3 CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki dominującej jest działalność w zakresie inżynierii z obszaru gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71.12 Z). Ponadto

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Spółka dominująca świadczy, dla pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej, usługi wsparcia organizacyjnego polegające głównie na budowaniu ich wizerunku i marki, zarządzaniu nieruchomościami, planowaniu i koordynowaniu prac ich organów oraz świadczeniu usług finansowych, administracyjnych i kontrolingowych. W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym efekt tych transakcji podlega wyłączeniu w ramach procedur konsolidacyjnych.

Grupa Kapitałowa PBG świadczy usługi generalnego wykonawstwa inwestycji budowlanych w segmentach: gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw oraz energetycznym.

1.4 INFORMACJA O GRUPIE KAPITAŁOWEJ

1.4.1 SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

Grupę Kapitałową PBG tworzą Spółka dominująca oraz następujące Spółki:

Nazwa Spółki	Siedziba	Zakres działalności (wg PKD – 2007)	Procentowy udział w kapitale	
			31.12.2018	31.12.2017
PBG Dom Sp. z o.o. (1)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Sp. z o.o. (2)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Działalność firm centralnych (Head Offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych PKD 70.10.Z	100,00%	100,00%
Górecka Projekt Sp. z o.o. (3)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest Limited (4)	4 Afentrikas, Afentrika Court Office 2 P.C. 6018 Lamaka Cypr	Posiadanie aktywów inwestycyjnych	100,00%	100,00%
Galeria Kujawska Nova Sp. z o.o. (5)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
Erigo IV Sp. z o.o. (6)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Nazwa Spółki	Siedziba	Zakres działalności (wg PKD – 2007)	Procentowy udział w kapitale	
			31.12.2018	31.12.2017
Erigo V Sp. z o.o. (7)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
Erigo IV Sp. z o.o. SKA (dawniej: SMIP Investment Sp. z o.o. w organizacji SKA) (8)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
City Development Sp. z o.o. (9)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Ecoria II SKA (10)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest X Sp. z o.o. Invest I SKA (11)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest X Sp. z o.o. Złotowska 51 SKA (12)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Quadro House SKA (13)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Strzeszyn SKA (14)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Dom Invest X Sp. z o.o. (15)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. (16)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Platan Hotel SKA (17)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania PKD 55.10.Z	100,00%	100,00%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Nazwa Spółki	Siedziba	Zakres działalności (wg PKD – 2007)	Procentowy udział w kapitale	
			31.12.2018	31.12.2017
PBG Erigo Projekt Sp. z o.o. Malta Hotel Sp.k.* (18)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania PKD 55.10.Z	100,00%	100,00%
Ecoria Sp. z o.o. (19)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z	100,00%	100,00%
Wschodni Invest Sp. z o.o. (20)	ul. Mazowiecka 42, 60 – 623 Poznań POLSKA	Pozostałe pośrednictwo pieniężne PKD 64.19.Z	100,00%	100,00%
PBG Ukraina LLC (21)	ul. Kondratiuka 1, 04201 Kijów UKRAINA	Budownictwo budynków i innych budowli, montaż i instalacja konstrukcji prefabrykowanych, montaż konstrukcji metalowych, organizacja budownictwa obiektów nieruchomości w celu sprzedaży i wynajmu; działalność w sferze inżynieringu.	100,00%	100,00%
PBG Operator Sp. z o.o. (22)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Pozostałe formy udzielania kredytów PKD 64.92.Z	100,00%	100,00%
PBG oil and gas Sp. z o.o. (23)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane PKD 43.99.Z	100,00%	100,00%
Multaros Trading Company Limited (24)	Vasili Michalidi 9, 3026 Limassol CYPR	Posiadanie papierów wartościowych	100,00%	100,00%
SPV2 PL Sp. z o.o. (25)	ul. Skórzewska 35, Wysogotowo 62 – 081 Przeźmierowo POLSKA	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne PKD 71.12.Z	100,00%	100,00%
RAFAKO SA (26)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą PKD 25.30.Z	33,32%	33,32%
PGL – DOM Sp. z o.o. (27)	ul. Bukowa 1, 47-400 Racibórz, POLSKA	Obsługa nieruchomości na własny rachunek PKD 68.32.Z	33,32%	33,32%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Nazwa Spółki	Siedziba	Zakres działalności (wg PKD – 2007)	Procentowy udział w kapitale	
			31.12.2018	31.12.2017
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o. o. (28)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego PKD 71.12.Z	65,96%	65,96%
ENERGOTECHNIKA Engineering Sp. z o. o. (29)	ul. Bojkowska 43C, 44-100 Gliwice POLSKA	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego PKD 71.12.Z	33,32%	33,32%
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION Sp. z o.o. (30)	Belgrad SERBIA	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska PKD 74.20.A	25,66%	25,66%
RAFAKO Hungary Kft. (31)	Budapeszt, WĘGRY	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	33,32%	33,32%
E001RK Sp. z o.o. (32)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	33,32%	33,32%
E003B7 Sp. z o.o. (33)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynierskiego i technologicznego	33,32%	33,32%
RENG-Nano Sp. z o.o. (34)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części PKD 25.11.Z	39,58%	39,58%
RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. (35)	ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, POLSKA	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	33,32%	-
BIO-FUN Sp. z o.o. (36)	Ul mazowiecka 42, 60-623 Poznań	Obsługa rynku nieruchomości	100%	-

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

*W dniu 3 kwietnia 2018 roku została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy zmiana formy prawnej spółki ze spółki komandytowo-akcyjnej w spółkę komandytową

Poza wskazanymi powyżej spółkami zależnymi Grupa posiada udział na poziomie 49% we wspólnym przedsięwzięciu wykazywanym metodą praw własności – Energopol Ukraina S.A. Jednostka ta jest spółką prawa ukraińskiego z siedzibą w Kijowie.

Wartości w powyższej tabeli prezentują udział Spółki dominującej w kapitałach poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Procentowy udział w kapitale spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej został zaprezentowany w postaci procentu złożonego (iloczynu procentowego udziału Spółki dominującej w kapitale danej spółki i procentowego udziału tej Spółki w kapitale jej spółki zależnej).

Liczba posiadanych akcji/udziałów jest równa ilości głosów posiadanych przez Spółkę dominującą w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Jednostka dominująca posiada udział nieprzekraczający 50% w:

- RAFAKO S.A.,
- PGL-DOM Sp. z o.o.,
- ENERGOTECHNIKA Engineering Sp. z o. o.,
- RAFAKO Engineering Sp. z o. o.,
- RAFAKO Engineering Solution Sp. z o. o.,
- RAFAKO Hungary Kft.
- E001RK Sp. z o.o.
- E003B7 Sp. z o.o.
- RENG-Nano Sp. z o.o.
- RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o.

Spółka dominująca kwalifikuje ww. podmioty jako jednostki zależne z uwagi na fakt, iż charakter wzajemnych relacji wskazuje na sprawowanie kontroli, zgodnie z definicją kontroli zawartą w MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdanie finansowe”. Jednostka dominująca uznaje, iż w sposób pośredni, poprzez jednostkę zależną RAFAKO S.A. podlega ekspozycji na zmienne zwroty z inwestycji w ww. podmioty oraz posiada zdolność do wpływania na wysokość tych zwrotów (patrz nota 1.4.3).

Jednostka dominująca posiada również udział przekraczający 50% w spółkach:

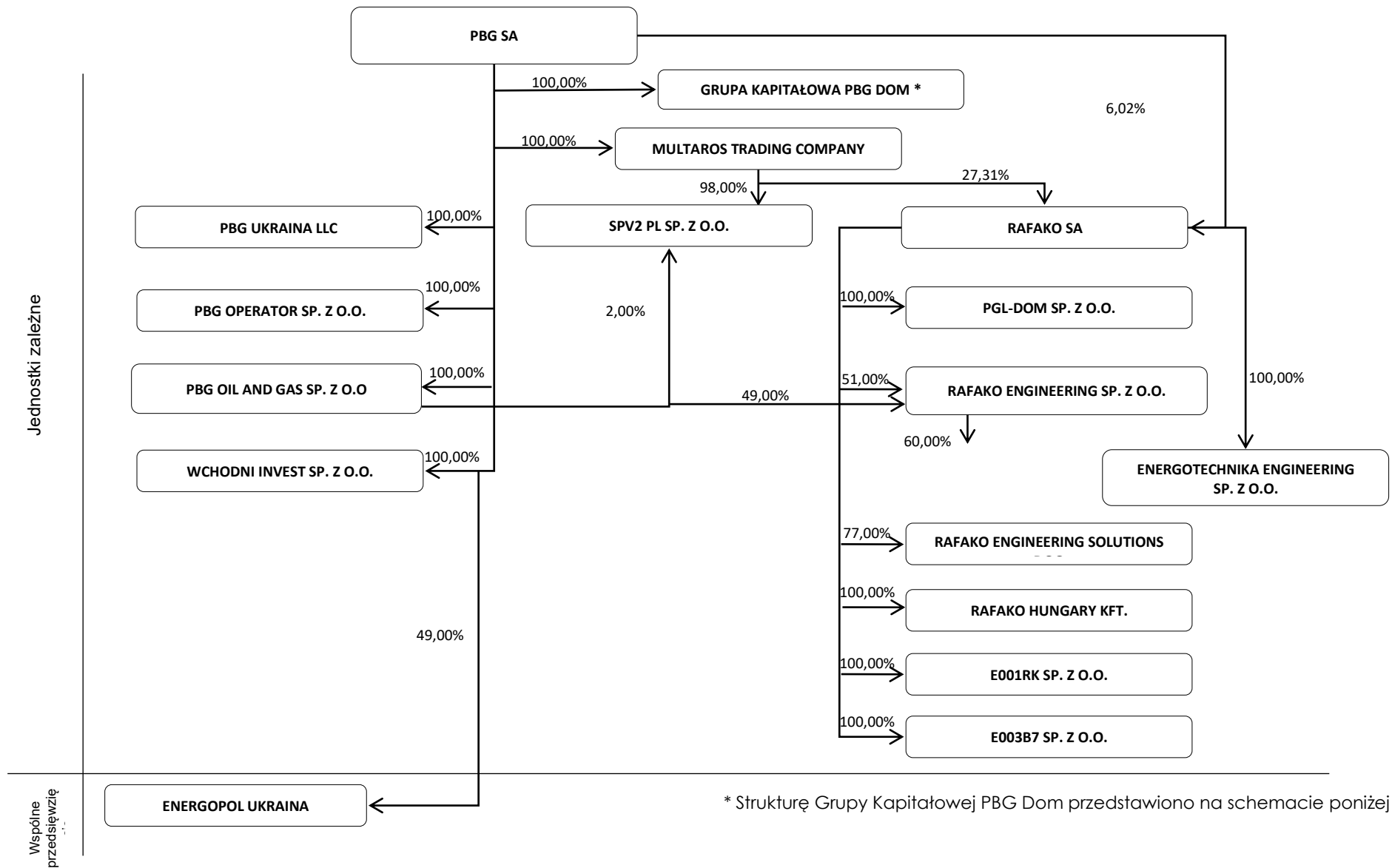
- Aprivia SA w upadłości likwidacyjnej,
- PBG Technologia Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej,
- Energomontaż Południe SA w upadłości likwidacyjnej,
- KWG SA w upadłości likwidacyjnej.

Z datą postanowienia sądu, o postawieniu wyżej opisanych spółek zależnych w stan upadłości likwidacyjnej, Spółka dominująca utraciła kontrolę nad wyżej wymienionymi podmiotami, jednostki zależne znalazły się bowiem pod kontrolą organów postępowania upadłościowego.

Jednostka dominująca posiada również 39,09% akcji w spółce HYDROBUDOWA POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej, która nie jest objęta niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym z uwagi na to, iż znajduje się ona pod kontrolą organów postępowania upadłościowego.

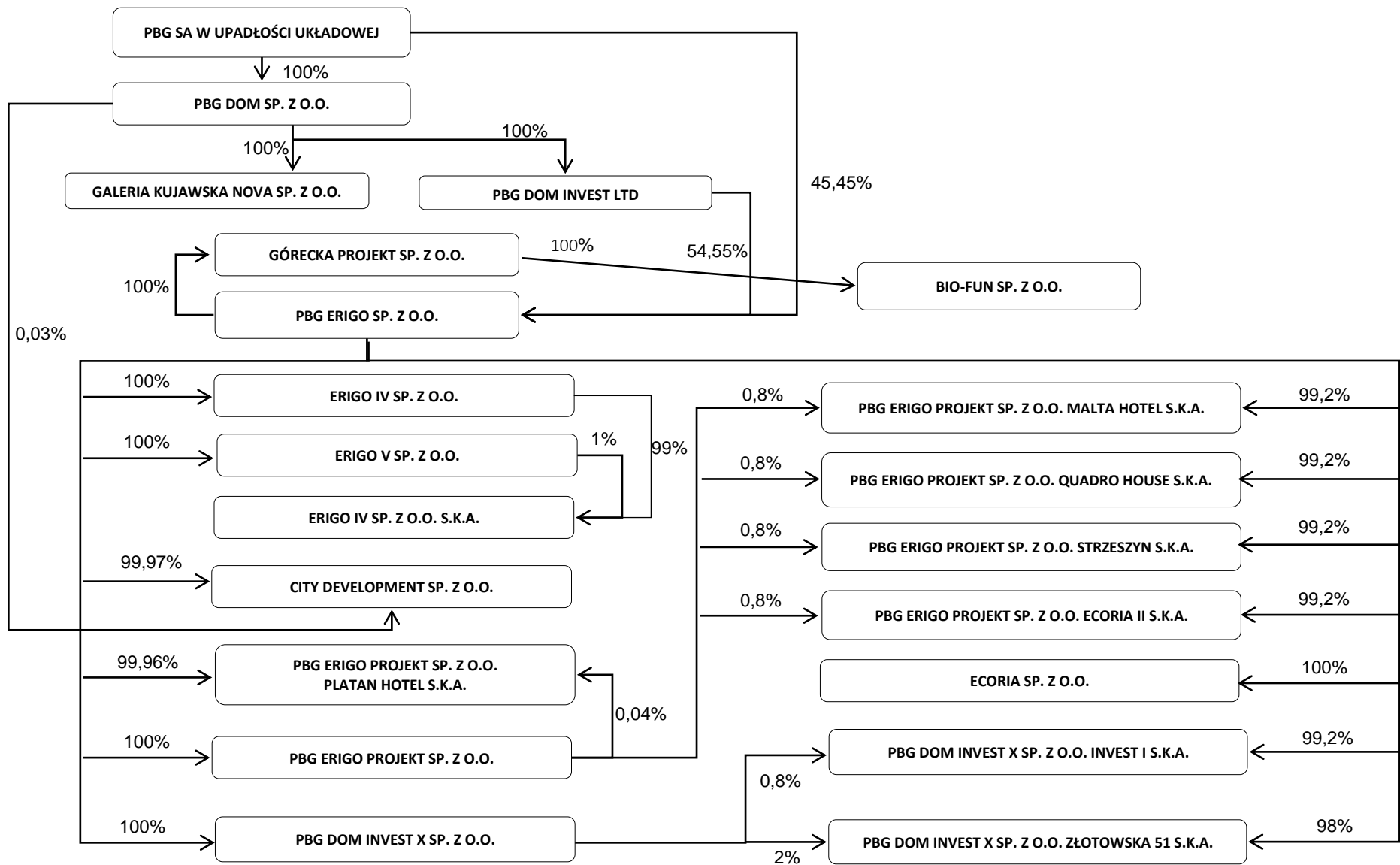
Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

1.4.2 SCHEMAT GRUPY KAPITAŁOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SCHEMAT GRUPY KAPITAŁOWEJ PBG DOM NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU

1.4.3 ZMIANY W GRUPIE KAPITAŁOWEJ W 2018 ROKU

W 2018 roku miały miejsce następujące transakcje, które wpłynęły na reorganizację Grupy Kapitałowej PBG:

Połączenie ze spółką PBG AVATIA Sp. z o.o.

W dniu 21 marca 2018 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu zarejestrował połączenie PBG S.A. jako Spółki Przejmującej ze spółką zależną PBG AVATIA Sp. z o.o. Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. oraz art. 515 § 1 k.s.h. w. zw. z art. 516 k.s.h. Połączenie nie miało wpływu na śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Nabycie przez spółkę zależną udziałów w Bio-Fun Sp. z o.o.

Dnia 13 lutego 2018 spółka zależna Górecka Projekt Sp. z o.o. zakupiła 100% udziałów w kapitale Bio-Fun Sp. z o.o. Przedmiotem działalności spółki jest między innymi prowadzenie działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości. Dane finansowe powyższej spółki nie zostały objęte niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym z uwagi na ich nieistotny wpływ.

Utworzenie nowej spółki RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o.

W dniu 4 lipca 2018 roku na mocy podpisanego aktu notarialnego została utworzona nowa spółka RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. Wartość kapitału podstawowego spółki wynosi 30 tys. PLN i dzieli się na 300 udziałów o wartości nominalnej po 100 PLN każdy. Udziały w kapitale zakładowym objęte zostały za wkłady pieniężne przez RAFAKO S.A. W dniu 9 lipca 2018 roku spółka RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000739782.

2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAKRĄGLEŃ

2.1 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PBG, obejmujące Spółkę dominującą oraz Spółki zależne, zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”) obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2018 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

Niektóre Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („krajowe standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych Spółek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

2.1.1 ZMIANY STANDARDÓW LUB INTERPRETACJI OBOWIĄZUJĄCE I ZATOSOWANE PRZEZ SPÓŁKĘ OD 2018 ROKU

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 stycznia 2018 roku oraz ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy:

MSSF 9 Instrumenty Finansowe

Grupa zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, tj. od dnia 1 stycznia 2018 roku korzystając jednocześnie z dopuszczalnego uproszczenia, jakim jest nieprzekształcanie danych porównawczych retrospektywnie ze względu na to, że nie byłoby to możliwe bez wykorzystania wiedzy pozyskanej post factum. Skutki wdrożenia standardu zostały ujęte jako zmiana bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Grupa nie zanotowała istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, z wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Grupa dokonała dodatkowych odpisów z tytułu utraty wartości, z negatywnym wpływem na kapitał własny. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieniła się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

Klasyfikacja i wycena

Nowy standard zastąpił dotychczasowy MSR 39. Zmiany wprowadzone przez standard w rachunkowości instrumentów finansowych obejmują przede wszystkim:

- inne kategorie aktywów finansowych, od których uzależniona jest metoda wyceny aktywów:
 - wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
 - wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
 - wyceniane w wartości godziwej przez wynik (z opcją ujęcia skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach dla instrumentów kapitałowych);

przydział aktywów do kategorii dokonywany jest w zależności od modelu biznesowego odnoszącego się do danego składnika aktywów oraz charakteru przepływów z niego,

- nowe zasady rachunkowości zabezpieczeń odzwierciedlające w większym stopniu zarządzanie ryzykiem, zwiększające możliwość wyznaczenia instrumentów jako pozycje zabezpieczające oraz likwidujące sztywne zasady wyznaczania efektywności w przedziale 80-125%,
- nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na przewidywanych stratach i powodujący konieczność szybszego ujmowania kosztów w wyniku finansowym; ujęcie straty z tytułu utraty wartości według dotychczasowych zasad następowało dopiero, gdy wystąpiły obiektywne dowody utraty wartości, takie jak znaczące trudności finansowe dłużnika lub niedotrzymanie warunków umowy, np. opóźnienie w spłacie; nowy model zakłada, że już od momentu ujęcia aktywa finansowego jednostka szacuje oczekiwane straty kredytowe za pomocą 3-stopniowego modelu opartego na zmianach ryzyka kredytowego; standard przewiduje uproszczenia m.in. dla należności handlowych i aktywów z tytułu umowy.

Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję, że zastosowanie MSSF 9 w zakresie klasyfikacji i wyceny odbędzie się retrospektywnie bez korekty danych porównawczych ze względu na to, że nie byłoby to możliwe bez wykorzystania wiedzy pozyskanej post factum. Skutki wdrożenia standardu zostały ujęte jako zmiana bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Skutki zmian zostały opisane poniżej:

Do tej pory Grupa posiadała wyłącznie aktywa zakwalifikowane do kategorii „pożyczki i należności”, instrumenty dłużne oraz instrumenty pochodne niebędące zabezpieczeniem zakwalifikowane do kategorii „aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik”. Zgodnie z nowym standardem wszystkie zostały zakwalifikowane odpowiednio jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie (ponieważ analiza przeprowadzona przez Grupę na dzień pierwszego zastosowania standardu wykazała, że są utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a przepływy te są wyłącznie spłatą wartości nominalnej i odsetek) lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik. Zmiana kategorii nie wpłynęła na wartość aktywów Grupy oraz jej wynik finansowy. Kategorie zobowiązań finansowych nie zmieniły się.

Ponadto Grupa posiada udziały w nienotowanych spółkach, które do tej pory na podstawie MSR 39 były wyceniane w cenie nabycia i na dzień 31 grudnia 2017 roku posiadały wartość bilansową 242 tysiące złotych. Zgodnie z MSSF 9 Grupa zakwalifikowała je na dzień pierwszego zastosowania standardu do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej i dla akcji notowanych na giełdzie przyjęła, że będą wyceniane poprzez wynik, ponieważ Grupa nie wyklucza zbycia tych aktywów, kiedy osiągną dodatnią wycenę. Zmiana została wprowadzona na 1 stycznia 2018 roku i nie spowodowała zmian wartości aktywów.

W poniższej tabeli zaprezentowano uzgodnienie kategorii wyceny zgodnie z MSR 39 oraz nowe kategorie wyceny zgodnie z MSSF 9 z wartościami bilansowymi dla każdej klasy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Klasa aktywów finansowych	MSR 39		MSSF 9	
	Kategoria	Wartość bilansowa 01.01.2018	Kategoria	Wartość bilansowa 01.01.2018
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	pożyczki i należności	531 850	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	515 238
Pożyczki	pożyczki i należności	6	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	6
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	479	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	479
Udziały i akcje długoterminowe	dostępne do sprzedaży	4 507	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	4 507
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	pożyczki i należności	192 175	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	192 175

Klasa zobowiązań finansowych	MSR 39		MSSF 9	
	Kategoria	Wartość bilansowa 01.01.2018	Kategoria	Wartość bilansowa 01.01.2018
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	128 478	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	128 478
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	237	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	237

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	796	wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	796
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	365 201	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	366 818
Pozostałe zobowiązania finansowe	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	144 303	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	144 303
Dłużne papiery wartościowe	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	340 199	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	340 199

W wyniku zastosowania MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku, zyski zatrzymane Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku zmniejszyły się o 7.439 tys. PLN, a kapitał udziałów niekontrolujących o 8.714 tys. PLN.

MSSF 15" „Przychody z umów z klientami”

Główny wpływ MSSF 15 na SSF Grupy wywodzi się z obszaru działalności spółki zależnej RAFAKO. Wymogi dotyczące ujmowania i wyceny zgodnie z „MSSF 15” mają również zastosowanie do ujmowania i wyceny zysku/ straty ze sprzedaży aktywów niefinansowych (takich jak rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne), w sytuacji, gdy taka sprzedaż nie odbywa się w normalnym toku prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Grupy wpływ przyjęcia „MSSF 15” w tym obszarze nie będzie jednak istotny.

Wdrożenie MSSF 15 z dniem 1 stycznia 2018 roku spowodowało obniżenie kwoty zysków zatrzymanych na poziomie Grupy w wysokości 1. 674 tys. PLN oraz obniżenie wartości udziałów niekontrolujących o kwotę 3.348 tys. PLN na dzień 1 stycznia 2018 roku. Poniżej opis zmian.

Nowy standard zastąpił dotychczasowe MSR 11 i MSR 18 oraz związane z nimi interpretacje i ma zastosowanie

do wszystkich umów z klientami za wyjątkiem umów wyłączonych z zakresu MSSF 15, w tym umów uregulowanych zapisami innych standardów. Nowy MSSF 15 zapewnia jeden spójny 5-stopniowy model ujmowania przychodów obejmujący następujące kroki:

- identyfikacja umowy z klientem,
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia wynikających z umowy,
- określenie ceny,
- przypisanie ceny do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu po wypełnieniu lub podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia.

Nowy model uzależnia ujęcie przychodu od uzyskania przez klienta kontroli nad dobrem lub usługą.

Ponadto standard wprowadził dodatkowe wymogi ujawniania informacji oraz wskazówki dotyczące następujących szczegółowych kwestii:

- łączenie kilku umów,
- zmiany umowy,
- metody pomiaru wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia,
- cena zmienna,
- prawa zwrotu,
- gwarancje,
- relacja zleceniodawca – pośrednik,

- opcje nabycia kolejnych dóbr lub usług,
- bezzwrotne opłaty płatne z góry,
- licencje i tantiemy,
- umowy odkupu,
- umowy komisji,
- sprzedaż ze wstrzymaną dostawą,
- komponenty finansowe wbudowane w umowy z klientami (płatność odroczone lub płatność z góry),
- wynagrodzenia niepieniężne,
- koszty umowy, w tym koszty pozyskania umowy.

Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję, że zastosowanie MSSF 15 ma się odbyć retrospektywnie bez korekty danych porównawczych. Skutki wdrożenia standardu zostały ujęte jako zmiana bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Grupa zastosowała retrospektywnie MSSF 15 wyłącznie do umów, które nie zostały zakończone na dzień pierwszego zastosowania MSSF 15. Ponadto Grupa zastosowała uproszczenie dla kontraktów zmienianych przed najwcześniejszym okresem porównywalnym polegające na uwzględnieniu tych zmian tak, jak gdyby były zawarte w kontrakcie od samego początku.

Skutki zmian zostały opisane poniżej:

- przychody ze sprzedaży produktów, które według dotychczasowych zasad ujmowane były stopniowo zgodnie ze stanem zaawansowania prac, są ujmowane jednorazowo po zakończeniu prac dla klienta; zmiana ujęta w stanie początkowym zysków zatrzymanych na 1 stycznia 2018 roku wyniosła 48 tysięcy złotych; gdyby stosowano dotychczasowe zasady ujmowania, przychody ze sprzedaży oraz wynik nie uległyby zmianie,
- umowy, które składają się z osobnych bloków traktowane do tej pory jako jednolite kontrakty, są traktowane jako odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia i odrębnie ujmowane; zmiana ujęta w stanie początkowym zysków zatrzymanych na 1 stycznia 2018 roku wyniosła 5 485 tysięcy złotych; gdyby stosowano dotychczasowe zasady ujmowania, przychody ze sprzedaży za rok 2018 byłyby wyższe o 2 362 tysiące złotych, a wynik niższy o 34 tysiące złotych.

Wpływ nowych standardów na porównywalne dane finansowe

Wpływ wdrożenia MSSF 9 i MSSF 15 na dane finansowe na dzień 1 stycznia 2018 roku został zaprezentowany w nocie nr 3. Grupa skorzystała z możliwości niedokonywania w tym zakresie przekształceń retrospektywnych danych finansowych za poprzednie okresy sprawozdawcze.

Zmiana MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”

Rada MSR uregulowała trzy kwestie:

- sposób ujmowania w wycenie programu regulowanego w środkach pieniężnych warunków innych niż warunki nabywania uprawnień,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- klasyfikacja płatności akcjami w przypadku, gdy jednostka jest zobowiązana pobrać podatek od pracownika,
- modyfikacja programu, która skutkuje zmianą z programu rozliczanego w środkach pieniężnych na program rozliczany w instrumentach kapitałowych.

Zmiany standardu obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Zmiany zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską. Grupa nie uruchamiała programów płatności akcjami, w związku z czym opisane zmiany nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Zmiana MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

W związku z wejściem w życie w 2019 roku nowego standardu dotyczącego instrumentów finansowych (MSSF 9) Rada MSR wprowadziła przejściowe (do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ubezpieczeń) zasady stosowania nowych zasad rachunkowości instrumentów w sprawozdaniach finansowych ubezpieczycieli. W przeciwnym wypadku ich wyniki byłyby narażone na sporą zmienność. Zaproponowano dwa alternatywne podejścia:

- korygowanie zmienności powodowanej przez MSSF 9 dla niektórych aktywów poprzez odrębną pozycję w sprawozdaniu z wyniku i innych dochodów całkowitych,
- zwolnienie ze stosowania MSSF 9 do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ubezpieczeń (lub roku 2021).

Zmiana standardu nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy ze względu na to, że nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej. Zmiany obowiązują w momencie zastosowania MSSF 9.

Zmiany MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiany wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2014-2016”, w ramach których doprecyzowano, że w sytuacjach, gdy MSR 28 dopuszcza wycenę inwestycji albo metodą praw własności albo w wartości godziwej (przez organizacje zarządzające kapitałem wysokiego ryzyka, fundusze wzajemne itd. lub udziały w jednostkach inwestycyjnych), wyboru tego można dokonać odrębnie dla każdej z takich inwestycji. Grupa nie należy do organizacji zarządzających kapitałem wysokiego ryzyka itd., w związku z czym opisana zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Zmiany MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”

Zmiany wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2014-2016”, w ramach których usunięto niektóre krótkoterminowe zwolnienia, które stosowano przy przejściu na MSSF ze względu na to, że dotyczyły okresów, które już minęły i ich zastosowanie już nie było możliwe.

Zmiana MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”

Zmiana doprecyzowuje zasady, według których nieruchomość jest przeklasyfikowywana do lub z kategorii nieruchomości inwestycyjnych z lub do środków trwałych bądź zapasów. Przede wszystkim zmiana klasyfikacji następuje, gdy zmieni się sposób użytkowania i zmiana ta musi być udowodniona. Standard wprost mówi, że zmiana intencji zarządu sama w sobie nie jest wystarczająca. Zmianę standardu należy zastosować do wszystkich zmian w użytkowaniu, które nastąpią po wejściu w życie zmiany do standardu oraz do wszystkich nieruchomości inwestycyjnych posiadanych na dzień wejścia w życie zmiany standardu. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała przeklasyfikowania nieruchomości inwestycyjnych do lub z środków trwałych lub zapasów, w związku z czym wdrożenie standardu nie spowodowało zmian w wartości aktywów.

2.1.2 Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rozpoczynających się po 1 stycznia 2019 roku i ich wpływ

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2018 roku. Lista obejmuje również zmiany, standardy i interpretacje opublikowane, ale niez zaakceptowane jeszcze przez Unię Europejską.

- MSSF 16 Leasing - Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Szczegółowy opis wpływu zmiany standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy został opisany poniżej.
- Zmiana MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”. Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie została określona data wejścia niniejszego standardu w życie, proces akceptacji przez Komisję Europejską został wstrzymany.
- Zmiana MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Nowa KIMSF 23 „Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu”. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Zmiana MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Zmiany MSR 12 „Podatek dochodowy”, MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”, MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” i MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Nowy MSSF 17 „Insurance Contracts”. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.
- Zmiana MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.
- Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”. Zmiana obowiązuje dla połączeń przedsięwzięć dla których dzień przejęcia przypada w ciągu pierwszego rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

się 1 stycznia 2020 roku lub później oraz dla transakcji nabycia aktywów, które wystąpiły w tym okresie sprawozdawczym lub później.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Analiza Zarządu Jednostki dominującej i wstępna ocena wpływu nowych lub zmienionych standardów na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe obejmowała w szczególności wpływ nowego standardu MSSF 16:

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółki Grupy są leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, samochodów oraz urządzeń.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Na koniec 2018 roku Grupa jest leasingobiorcą w 77-ciu umowach leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy, na podstawie których przysługuje jej prawo do użytkowania nieruchomości i instalacji technicznych.

Ponadto Grupa posiada prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, które na dzień 31 grudnia 2018 roku traktowane było na równi z prawem własności i które spełnia zawartą w MSSF 16 definicję leasingu. Ponadto Grupa zaprzestanie ujmowania nieruchomości w użytkowaniu wieczystym o wartości bilansowej 9 108 tysięcy złotych, prezentowanej na dzień 31 grudnia 2018 roku w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Spółka planuje wdrożenie MSSF 16 przy zastosowaniu zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. bez przekształcania danych porównawczych, z ujęciem łącznego efektu pierwszego zastosowania standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania.

W związku z zastosowaniem MSSF 16 Grupa rozpozna na dzień pierwszego zastosowania prawa do korzystania w kwocie 11.446 tys. PLN oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 9.504 tys. PLN. Prawa z tytułu korzystania zostaną zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa trwałe w użytkowaniu”, natomiast zobowiązania leasingowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu leasingu” w podziale na część krótkoterminową i długoterminową.

Ponadto Grupa zaprzestanie ujmowania nieruchomości w użytkowaniu wieczystym o wartości bilansowej 9 108 tys. PLN, prezentowanej na dzień 31 grudnia 2018 roku w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”. Spółka oszacowała, że łączny efekt pierwszego zastosowania standardu na zyski zatrzymane na dzień pierwszego zastosowania wyniesie 319 tys. PLN.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16

2.2 WALUTA FUNKCJONALNA, WALUTA SPRAWOZDAWCZA ORAZ ZASTOSOWANY POZIOM ZAOKRĄGLEŃ

Walutą sprawozdawczą (walutą prezentacji) niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, który stanowi walutę funkcjonalną Spółki dominującej, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Dla każdej ze Spółek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki mierzone są w tej walucie funkcjonalnej. Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest hrywna ukraińska („UAH”), dinar serbski („RSD”) oraz forint węgierski („HUF”).

Sprawozdania finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

- aktywa i pasywa każdego prezentowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (bilansu) po kursie zamknięcia na dany dzień bilansowy,
- odpowiednie pozycje rachunku zysków i strat po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako różnice kursowe z konsolidacji.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

2.3 ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Możliwość kontynuowania działalności przez Grupę uzależniona jest od kontynuowania działalności przez Spółkę dominującą oraz Grupę Kapitałową RAFAKO, a także zakładany rozwój działalności operacyjnej w segmencie ropy i gazu.

Opis sytuacji formalno-prawnej Spółki dominującej

W dniu 13 czerwca 2016 roku uprawomocniło się postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych w przedmiocie zatwierdzenia Układu zawartego przez Spółkę dominującą z jej wierzycielami. Od tego momentu Spółka dominująca przystąpiła do realizacji zobowiązań wynikających z Układu. Oprócz spłat rat układowych oraz wykupu Obligacji, które zostały wyemitowane na podstawie Układu, Spółka dominująca realizuje pozostałe postanowienia wynikające z dokumentacji restrukturyzacyjnej. Więcej na temat sytuacji formalno-prawnej Spółki dominującej zostało przedstawione w sprawozdaniach finansowych Spółki dominującej za poprzednie okresy sprawozdawcze, w tym w szczególności w Jednostkowym i Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Spółki dominującej za rok 2015 oraz za rok 2016 oraz za rok 2017.

Założenia kontynuacji działalności spółek operacyjnych (Grupy Kapitałowej RAFAKO, PBG oil and gas Sp. z o.o.)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności obejmującej okres co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Okoliczności wpływające na istnienie zagrożeń kontynuacji działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy RAFAKO za rok 2018 opublikowanym w dniu 30 kwietnia 2019 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki dominującej rozważył okoliczności wpływające na ocenę kontynuacji działalności spółki zależnej PBG oil and gas. Kontynuacja działalności PBG oil and gas w perspektywie 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także w kolejnych latach, uzależniona jest od skutecznego pozyskiwania rentownych kontraktów budowlanych, głównie w podstawowych obszarach działalności Grupy PBG, tj. segmencie ropy i gazu oraz segmencie energetycznym. Ponadto, zgodnie z ogłoszoną w kwietniu 2018 roku strategią Grupy PBG podejmowane są działania mające na celu przeniesienie kompetencji EPC oraz generalnego wykonawstwa w sektorze gazu ziemnego i ropy naftowej do Grupy RAFAKO. Odbędzie się to poprzez wniesienie do spółki RAFAKO Engineering Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa (ZCP) wydzielonej z PBG (tj. po planowanym połączeniu PBG oil and gas z PBG). W dniu 2 kwietnia 2019 roku podjęta została Uchwała Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki dominującej w sprawie wyrażenia zgody na połączenie spółki PBG oil and gas ze spółką PBG, poprzez przeniesienie na spółkę przejmującą (tj. PBG) całego majątku spółki przejmowanej (tj. PBG oil and gas). Aktualnie Spółki oczekują na zarejestrowanie połączenia przez właściwy Sąd Rejestrowy. Kolejnymi krokami będą: wydzielenie ZCP oraz jego wniesienie do RAFAKO Engineering, na co Spółka dominująca będzie musiała uzyskać zgodę Obligatariuszy (więcej w RB PBG 3/2019).

Założenia kontynuacji działalności Spółki dominującej

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki dominującej za rok 2018 zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę dominującą w dającej przewidzieć się przyszłości, obejmującej okres co najmniej 12 kolejnych miesięcy. Założenie możliwości kontynuacji działalności przyjęto z uwagi na podjęcie decyzji o wystąpieniu przez Spółkę dominującą do jej Obligatariuszy z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę terminów wykupu Obligacji celem dostosowania ich do aktualnych założeń Spółki dominującej w zakresie wpływów środków finansowych, ponieważ aktualna sytuacja finansowa Spółki dominującej wskazuje na zagrożenie możliwości kontynuowania przez nią działalności. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania krótkoterminowe Spółki dominującej, wykazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym, przewyższały aktywa obrotowe oraz aktywa zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży o około 123,7 mln PLN. Zarząd Spółki dominującej zakłada, iż będzie możliwe uzgodnienie z Obligatariuszami PBG harmonogramu wykupu Obligacji uwzględniającego przesunięcia w harmonogramie planowanych dezinwestycji, zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji oraz Ustawą o Obligacjach z dnia 15 stycznia 2015 roku. Z uwagi na wprowadzenie na dzień publikacji niniejszego sprawozdania 6 z 9 serii pozostałych do wykupu Obligacji do obrotu w ramach ASO GPW (seria od G do I oraz od G1 do I1), Zarząd Spółki dominującej zakłada uzyskanie zgody Obligatariuszy na zmianę terminu wykupu poszczególnych serii Obligacji w formie uchwały lub uchwał Zgromadzenia Obligatariuszy, które zwołać zamierza Spółka dominująca po publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018, tak by termin przeprowadzenia Zgromadzenia Obligatariuszy umożliwił objęcie jego porządkiem obrad również zmianę terminu wykupu Obligacji zapadających w dniu 30 czerwca 2019 roku, to jest Obligacji serii G, serii G1 oraz serii G3 na łączną kwotę: 61.934.800 PLN. Wskazana konieczność renegocjacji z Obligatariuszami terminów wykupu poszczególnych serii Obligacji wynika z opóźnienia w realizacji procesu dezinwestycji, tj. dezinwestycji obejmującej wyjście z projektu deweloperskiego na Ukrainie oraz sprzedaży nieruchomości należącej do spółki z Grupy PBG DOM. Brak możliwości realizacji planu w zakresie w/w dezinwestycji w założonych w harmonogramie terminach, ze względu na nieprzewidywalne uwarunkowania rynkowe, stał się bezpośrednią przyczyną podjęcia decyzji Zarządu o konieczności rozpoczęcia negocjacji z Obligatariuszami Spółki dominującej. Zarząd Spółki dominującej wskazuje także, iż na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018, nie jest jeszcze możliwe wskazanie nowego harmonogramu wykupu Obligacji, który mógłby zostać poddany pod głosowanie Zgromadzenia Obligatariuszy, ponieważ będzie to elementem rozmów z Obligatariuszami Spółki dominującej. Celem Spółki dominującej jest uzgodnienie akceptowalnego dla Obligatariuszy harmonogramu wykupu Obligacji, który uwzględnił będzie aktualne założenia i szacunki Zarządu Spółki dominującej w zakresie wpływów środków finansowych oraz spłaty rat układowych zgodnie z dotychczas przyjętymi warunkami Układu (założenia i szacunki opisane zostały szerzej w dalszej części niniejszej noty o założeniu kontynuacji działalności przez Spółkę dominującą).

Realizacja Układu oraz wykup Obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą

Od dnia 13 czerwca 2016 roku Spółka dominująca przystąpiła do realizacji zobowiązań wynikających z Układu z Wierzycielami. Postanowienia Układu będą realizowane przez Spółkę dominującą do końca czerwca 2020 roku. Na podstawie Układu Spółka dominująca m.in. zobowiązała się do przedstawienia

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wierzycielom zaspokajającym w ramach Grupy 1, 3, 4, 5 oraz Grupy 6 propozycji nabycia Obligacji. Obowiązek przeprowadzenia emisji Obligacji, które refinansują wiarytelności układowe na nowy dług Spółki dominującej, wynika również z podpisanej przez Spółkę dominującą dokumentacji restrukturyzacyjnej: Umowy Restrukturyzacyjnej, następnie zmienionej Porozumieniem Dodatkowym oraz Umowy Emisyjnej i Agencyjnej oraz o Współfinansowanie.

Harmonogram wykupu Obligacji wynika z warunków emisji obligacji poszczególnych serii oraz z pozostałej dokumentacji restrukturyzacyjnej (RB PBG: 15/2016, 30/2016, 34/2016, 35/2016).

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Spółka dominująca wyemitowała w latach 2016 - 2018 Obligacje: Pierwszej Emisji serii: A, B, C, D, E, F, G, H, I w kwocie 388.795.000 PLN (RB PBG 54/2016) oraz Drugiej Emisji serii: B1, C1, D1, E1, F1, G1, H1, I1 w kwocie 85.291.000 PLN (RB PBG 6/2017) oraz Kolejnej (Czwartej) Emisji serii: F3, G3, H3, I3 w kwocie 9.189.400,00 PLN (RB PBG 25/2018). Obligacje wyemitowane przez Spółkę dominującą podlegają obowiązkowi wprowadzenia do obrotu giełdowego. Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Obligacje PBG serii, G, G1, H, H1, I, I1 są notowane na Catalist w ramach Alternatywnego Systemu Obrotu prowadzonego przez GPW SA (RB PBG: 10/2017, 12/2017, 16/2017 oraz 18/2017).

Aktualny harmonogram spłat rat układowych oraz wykupu Obligacji, zawierający również spłaty zobowiązań wobec spółek zależnych został przedstawiony w poniższej tabeli (dane zaokrąglone do pełnych PLN). Wskazany poniżej harmonogram wykupu Obligacji będzie przedmiotem negocjacji z Obligatariuszami Spółki dominującej.

Okres:	2Q 2019	3Q 2019	4Q 2019	1H 2020	Razem
Spłata zobowiązań Spółki dominującej z tytułu Układu oraz wyemitowanych Obligacji, w tym:	90 497 298	0	50 274 348	301 586 221	442 357 868
- wykup Obligacji	61 934 800	0	46 875 600	238 445 700	347 256 100
- spłata rat układowych	28 313 160*	0	3 356 069	48 793 039	80 462 268
- spłata wiarytelności warunkowych po dniu ziszczenia warunku	249 338	0	42 679	1 312 475	1 604 492
- spłata wiarytelności o charakterze spornym	0	0	0	13 035 007	13 035 007

*w tym:

- i. kwota spłacona do dnia publikacji niniejszego sprawozdania: 389.589, PLN
- ii. kwota dotycząca raty zapadającej w grudniu 2018 roku: 7.950.300 PLN, prolongowana do dnia 30.04.2019 r

Na spłatę zobowiązań warunkowych oraz zobowiązań o charakterze spornym Spółka dominująca utworzyła rezerwę w łącznej wysokości 14.639.499 PLN. W ramach wskazanej kwoty Zarząd Spółki dominującej zakłada, że w okresie realizacji Układu zmaterializują się i zostaną spłacone (w ramach płatności rat układowych lub poprzez konwersję wiarytelności, a następnie wykup obligacji), zobowiązania o charakterze warunkowym w kwocie 1.604.492 PLN. Ponadto wskazana w zdaniu poprzednim kwota 14.639.499 PLN obejmuje zobowiązania sporne w wysokości 13.035.007 PLN, które zostaną spłacone po rozstrzygnięciu się sporu, w terminie który na dzień sporządzenia sprawozdania nie jest możliwy do określenia, dlatego też spłatę przewiduje się na koniec okresu wykonywania Układu.

Kwota spłaconych zobowiązań od dnia rozpoczęcia wykonywania Układu przez Spółkę dominującą do dnia publikacji wyników (dane zaokrąglone do pełnych PLN)	
Zobowiązania spłacone do dnia publikacji sprawozdania w tym:	208 224 459
raty układowe	72 205 159

wykup Obligacji	136 019 300
-----------------	-------------

Zarząd Spółki dominującej planuje zrealizować następujące wpływy w ramach realizowanego przez Spółkę dominującą procesu dezinwestycji oraz z pozostałych źródeł (dane zaokrąglone do pełnych PLN):

Planowane wpływy środków pieniężnych z:	Kwota
Sprzedaż nieruchomości Spółki dominującej innych jej aktywów nieoperacyjnych	6 160 000
Spływ pożyczek od spółek zależnych realizujących Plan Dezinwestycji	62 900 813
Wyjście z projektu deweloperskiego <i>Ministerski Projekt w Kijowie</i>	80 000 000
Przepływy z tytułu pożyczek udzielonych Spółce dominującej przez PBG oil and gas Sp. z o.o.	-15 300 000
Środki zgromadzone z tytułu pozostałej działalności Spółki dominującej	29 809 267
Refinansowanie Raty Balonowej	280 000 000
RAZEM	443 570 080

Omówienie kapitału obrotowego netto wykazanego w sprawozdaniu jednostkowym Spółki dominującej

Zaprezentowana w jednostkowym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość aktywów obrotowych oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży wynosi 110,0 mln PLN wobec zobowiązań krótkoterminowych, które na dzień bilansowy wynosiły 233,7 mln PLN, co oznacza wystąpienie ujemnego kapitału obrotowego netto na poziomie 123,7 mln PLN. Jednak zgodnie z wyżej przedstawioną informacją i wyjaśnieniem (Założenia kontynuacji działalności Spółki dominującej) jednostkowe sprawozdanie finansowe za rok 2018 zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę dominującą w dającej przewidzieć się przyszłości, obejmującej okres co najmniej 12 kolejnych miesięcy, ze względu na opisany powyżej zamiar przeprowadzenia rozmów z Obligatariuszami Spółki dominującej, mający na celu uzyskanie zgody Zgromadzenia Obligatariuszy na zmianę terminów wykupu Obligacji w sposób uwzględniający możliwości rynku w zakresie przeprowadzenia procesu planowanych dezinwestycji.

Omówienie zakładanych przez Spółkę dominującą źródeł finansowania Układu oraz wykupu Obligacji

Realizacja Układu, w szczególności spłaty wierzycieli oraz wykup Obligacji, opierać się będzie na czterech głównych zakładanych źródłach (wskazano, zgodnie z powyższym, łączne wartości liczone w okresie od dnia 31 grudnia 2018 roku):

- zoptymalizowane w czasie przyszłe wpływy ze sprzedaży majątku nieoperacyjnego Spółki dominującej - planowana kwota - 6,2 mln PLN;
- spływ należności wynikających z udzielonych pożyczek wewnątrzgrupowych, możliwych do realizacji po sprzedaży nieruchomości oraz od jednostek pozostałych - 143,0 mln PLN, w tym nie mniej niż 80,0 mln PLN tytułem wyjścia z projektu deweloperskiego w Kijowie - *Ministerski Projekt*;
- finansowanie zewnętrzne, które do Wierzycieli wypłacone zostanie w formie raty balonowej - planowana kwota 280 mln PLN;
- pozostała brakująca kwota zostanie pokryta z bieżącej działalności Spółki dominującej, w tym ze środków pieniężnych odzyskanych w ramach dochodzonych wierzytelności.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Źródło finansowania Układu i zobowiązań wynikających z Obligacji, jakim są dezinwestycje majątku nieoperacyjnego, polega na sprzedaży poszczególnych nieruchomości będących własnością Spółki oraz nieruchomości należących do podmiotów zależnych Spółki dominującej. Wpływy ze sprzedaży nieruchomości należących do spółek zależnych zostaną przekazane Spółce dominującej w ramach wzajemnych rozliczeń.

Spółka dominująca planuje częściowe finansowanie wykonania Układu ze środków pochodzących z finansowania zewnętrznego. Przyjęcie założenia o możliwości refinansowania tzw. raty balonowej innym finansowaniem zewnętrznym wynika z oceny Spółki dominującej, że bieżąca realizacja zobowiązań wynikających z Układu i Obligacji, jak również realizacja zakładanej strategii, umożliwi odzyskanie zdolności kredytowej przez Spółkę dominującą.

Opis zagrożeń, których realizacja może ograniczyć zdolność Spółki dominującej do realizacji postanowień Układu oraz wykupu Obligacji

Mając na uwadze zakładany okres realizacji postanowień Układu, zgodnie z którym Spółka dominująca zobligowana będzie do zapłaty wobec wierzycieli ostatniej raty do dnia 30 czerwca 2020 roku, Spółka dominująca wskazuje na możliwe zagrożenia, jakie mogą pojawić się w wskazanym okresie, a których zrealizowanie się może istotnie ograniczyć zdolność Spółki dominującej do wykonania postanowień Układu lub wykupu Obligacji jakie wyemitowała. Spółka dominująca planuje, zgodnie z powyższym, oprócz realizację Układu i wykupu Obligacji (w tym umożliwić wykup wyemitowanych Obligacji) w części na środkach jakie pozyska lub pozyskają jej spółki zależne z procesu dezinwestycji, oraz finansowanie zewnętrzne raty balonowej. Jednocześnie jak to zostało wyżej wskazane i opisane, Zarząd Spółki dominującej podjął decyzję o wystąpieniu do Obligatariuszy z wnioskiem o wydanie, w ramach zwołanego na wniosek Spółki dominującej, Zgromadzenia Obligatariuszy, zgody na zmianę harmonogramu wykupu Obligacji, w taki sposób by umożliwić Spółce dominującej wykup Obligacji w kwotach i terminach, dostosowanych do możliwości Spółki dominującej, wynikających z aktualnie przewidywanych terminów pozyskania środków pieniężnych z tytułu istotnych dezinwestycji obejmujących aktywa nieoperacyjne tak Spółki dominującej jak i jej wybranych spółek zależnych. Ewentualne, a niespodziewane załamanie na rynku nieruchomości może w istotny sposób przełożyć się na możliwość pozyskania przez Spółkę dominującą środków pieniężnych, jakie Spółka dominująca będzie musiała przeznaczyć na spłatę wierzytelności zgodnie z Układem lub harmonogramem wykupu Obligacji. Mając na uwadze wskazywane dotychczas ryzyko związane z realizacją wpływu z projektu deweloperskiego na Ukrainie, polegające na zmianie lub zaostrzeniu się sytuacji politycznej czy gospodarczej, Zarząd Spółki dominującej dokonał rewizji w zakresie możliwości odzyskania zainwestowanych w projekt deweloperski środków. Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Spółki dominującej, obecna sytuacja związana z realizacją projektu w Kijowie, pozwala przyjąć założenie o możliwości odzyskania zainwestowanych środków w łącznej kwocie na poziomie nie mniej niż 80.000.000 PLN. W związku ze zmianą założeń dotyczących rozliczenia projektu deweloperskiego na Ukrainie, Zarząd Spółki dominującej, jeśli okaże się to konieczne, zwróci się do Obligatariuszy o wyrażenie zgody na przeprowadzenie transakcji na wskazanych powyżej warunkach. Potencjalne zagrożenie dla realizacji postanowień Układu lub ograniczające zdolność finansową Spółki dominującej do wykupu wyemitowanych Obligacji, może także stanowić niższe niż zakładane pozyskanie środków finansowych z działalności operacyjnej prowadzonej przez Spółkę dominującą. Innego rodzaju zagrożenie dla możliwości

realizacji postanowień Układu i wykupu Obligacji stanowić mogą trudności w pozyskaniu lub odmowa udzielenia finansowania zewnętrznego, które posłużyć ma sfinansowaniu tak zwanej raty balonowej w wysokości 280 mln PLN. Mając na uwadze przede wszystkim zmienne otoczenie rynkowe, potencjalne i stwierdzone ryzyka związane z przesunięciami w harmonogramie procesu dezinvestycji, Zarząd Spółki dominującej przygotowuje różne warianty zapewnienia środków na obsługę zadłużenia wynikającego z Układu i Obligacji. Zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji, na Spółkę dominującą nałożono szereg zdefiniowanych w Warunkach Emisji wymogów oraz ograniczeń. Jednym z takich wymogów było utrzymanie zdefiniowanego w Warunkach Emisji Obligacji Wskaźnika Rentowności Sprzedaży (dotyczącego Spółki dominującej oraz jej spółki zależnej PBG oil and gas Sp.z o.o.) na dzień 31 grudnia 2018 roku na poziomie nie niższym niż 3%. Przewidując naruszenie tego wymogu, Spółka dominująca jeszcze przed ustaleniem wyniku finansowego Spółki dominującej oraz spółki PBG oil and gas Sp. z o.o. za rok 2018, to jest w dniu 28 stycznia 2019 roku wystąpiła do swych Obligatariuszy z wnioskiem obejmującym w szczególności wydanie Wspólnego Stanowiska Obligatariuszy, w którym to Wspólnym Stanowisku Obligatariuszy, Obligatariusze Spółki dominującej wyrażą zgodę na naruszenie wskazanego wskaźnika Rentowności Sprzedaży wyliczonego na dzień 31 grudnia 2018. W dniu 15 lutego 2019 roku Agent Zabezpieczeń Obligacji (odpowiedzialny za przeprowadzenie formalnej procedury pozyskania Wspólnego Stanowiska Obligatariuszy) poinformował o jego uzyskaniu zgodnie z wnioskiem Spółki dominującej. Oznacza to, że naruszenie wskaźnika Rentowności Sprzedaży na dzień 31 grudnia 2018 roku nie może być poczytywane w szczególności przez Obligatariuszy Spółki dominującej, jako jedna z Podstaw Wcześniejszego Wykupu Obligacji. W związku z tym Spółka dominująca przyjęła w sprawozdaniu finansowym zgodny z pierwotnym harmonogram spłaty zobowiązań z tytułu obligacji.

Wskazać przy tym należy, iż ewentualna zwłoka lub zaprzestanie obsługi zobowiązań układowych przez Spółkę dominującą mogłoby w konsekwencji doprowadzić do złożenia przez wierzycieli wniosku o uchylenie Układu, zgodnie z którym na wniosek wierzyciela Sąd uchyla Układ w sytuacji, gdy upadły nie wykonuje postanowień Układu albo jest oczywiste, że Układ nie będzie wykonany. Ponadto zgodnie z warunkami emisji Obligacji, obligatariusze są uprawnieni do żądania natychmiastowego lub wcześniejszego wykupu Obligacji w razie zaistnienia odpowiednich podstaw natychmiastowego lub wcześniejszego wykupu, przewidzianych szczegółowo w warunkach emisji Obligacji poszczególnych serii. Tym samym mając także na uwadze zabezpieczenie Obligacji na aktywach Spółki dominującej oraz jej wybranych spółek zależnych, w przypadku braku możliwości terminowego wykupu Obligacji, co może mieć miejsce w przypadku odmowy wydania przez Zgromadzenie Obligatariuszy zgody na zmianę terminów wykupu Obligacji zgodnie z propozycją, jaką Spółka dominująca przedstawi Obligatariuszom w trybie przewidzianym Warunkami Emisji Obligacji, możliwe będzie wystąpienie zdarzenia stanowiącego jedną z podstaw natychmiastowego wykupu Obligacji. Tym samym Spółka dominująca wskazuje na ryzyko, w przypadku odmowy wydania zgody przez Zgromadzenie Obligatariuszy, wszczęcia egzekucji wobec aktywów Spółki dominującej oraz jej wybranych spółek zależnych przez działającego w imieniu obligatariuszy agenta zabezpieczeń. Lista ustanowionych zabezpieczeń Obligacji została w szczególności opisana w raporcie bieżącym RB PBG 26/2015, RB PBG 34/2016 oraz RB PBG 54/2016.

W odniesieniu do zidentyfikowanych niepewności opisanych powyżej, w oparciu o sporządzony przez Spółkę dominującą szacunek finansowy oraz założenie możliwości wydania przez Zgromadzenie Obligatariuszy wnioskowanej przez Spółkę dominującą zgody obejmującej zmianę terminów wykupu

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

wyemitowanych przez Spółkę dominującą Obligacji, są zdaniem Zarządu Spółki dominującej racjonalne, w związku z tym przyjęte założenie o kontynuacji działalności przez Spółkę dominującą w dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres co najmniej 12 kolejnych miesięcy od daty zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, jest uzasadnione.

2.4. WPŁYW ZAWARCIA UKŁADU Z WIERZYCIELAMI NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Na skutek uprawomocnienia się w dniu 13 czerwca 2016 roku Postanowienia Sądu Upadłościowego z dnia 8 października 2015 roku w przedmiocie zatwierdzenia Układu zawartego przez Spółkę dominującą z Wierzycielami (patrz RB PBG 11/2016, RB PBG 24/2016, oraz nota 2.3), w księgach rachunkowych Spółki dominującej zostały ujęte skutki redukcji zadłużenia, określone w Układzie oraz porozumieniach zawartych z niektórymi Wierzycielami Układowymi.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa prezentuje:

- ✓ zobowiązania układowe w kwocie 81.561 tys. PLN: w tym 48.423 tys. PLN jako zdyskontowane zobowiązania długoterminowe oraz 33.138 tys. PLN jako zobowiązania krótkoterminowe;
- ✓ zobowiązania z tytułu Obligacji wyemitowanych w celu spłaty części zobowiązań układowych w kwocie 304.736 tys. PLN: w tym 204.706 tys. PLN jako zdyskontowane zobowiązanie długoterminowe oraz 100.033 tys. PLN jako zobowiązanie krótkoterminowe.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku Grupa dokonała spłaty zobowiązań układowych:

- w kwocie 17.500 tys. PLN jako płatność kolejnej raty zgodnie z warunkami Układu;
- w kwocie 19.190 tys. PLN jako refinansowanie części wierzytelności układowych na nowy dług Spółki dominującej poprzez wyemitowanie Obligacji Drugiej Emisji.

Ponadto w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku Spółka dominująca wykupiła w terminie obligacje serii E,F,E1,F1 oraz F3 w kwocie 65.569 tys. PLN.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rachunku zysków i strat, w pozycji „Wynik na zawarciu Układu z wierzycielami” Grupa ujęła stratę w kwocie 16.755 tys. PLN będącą głównie wynikiem aktualizacji dyskonta zobowiązań układowych oraz zerokuponowych Obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą w celu spłaty części zobowiązań układowych.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rachunku zysków i strat, w pozycji „Wynik na zawarciu Układu z wierzycielami” Grupa ujęła stratę w kwocie 17.993 tys. PLN będącą wynikiem aktualizacji dyskonta zobowiązań układowych oraz zerokuponowych obligacji wyemitowanych w celu spłaty części zobowiązań układowych.

3. KOREKTY BŁĘDÓW ORAZ ZMIANA ZASAD RACHUNKOWOŚCI

Korekta błędów

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano korekty prezentacyjnej wartości należności z tytułu umów o usługi budowlane oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług w sprawozdaniu z sytuacji finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 roku. Wprowadzona korekta wynika z dokonania na poprzedni dzień bilansowy częściowej kompensaty tych dwóch pozycji w nieprawidłowej

kwocie. Wprowadzona korekta wpłynęła na zwiększenie wartości pozycji należności z tytułu umów o usługi budowlane oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług (wysokości zaliczek od zamawiających) na dzień 31 grudnia 2017 roku o kwotę 125,8 mln PLN.

Korekta zasad rachunkowości dotyczących sposobu rozpoznawania rezerw z tytułu napraw gwarancyjnych

Spółki zależne z Grupy Kapitałowej RAFAKO tworzyły do końca 2017 roku rezerwy na naprawy gwarancyjne w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi Grupy Kapitałowej RAFAKO, w momencie zakończenia realizacji umowy o usługę budowlaną. Grupa dokonała rewizji swojego stanowiska i uznała, że zmiana momentu rozpoznawania rezerw w części spółek zależnych tak, aby rezerwa była tworzona w trakcie realizacji kontraktu, a nie po jego zakończeniu, w wyższym stopniu odzwierciedli rzeczywisty wynik każdego kontraktu i poziom kapitałów całej Grupy.

W wyniku wprowadzenia zmiany polityki rachunkowości w powyższym zakresie, zyski zatrzymane Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku zmniejszyły się o 4.221 tys. PLN.

W związku z wprowadzonymi zmianami w zakresie sposobu rozpoznawania rezerw z tytułu napraw gwarancyjnych oraz prezentacji należności z tytułu umów o usługi budowlane wskazane poniżej pozycje ujęte w zatwierdzonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok zostały doprowadzone do porównywalności na skutek ujęcia wskazanych poniżej korekt.

Korekta prezentacji

W ramach rachunku zysków i strat Grupa wyodrębniła pozycję kosztów badań i rozwoju, które to koszty wcześniej prezentowane były w koszcie wytworzenia produktów i usług. Wartość kosztów za rok 2017 wyniosła 6.926 tys. PLN.

Zmiany zasad rachunkowości w związku ze zmianami standardów MSSF 9 i MSSF 15

Na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy wpływ miały zmiany zasad rachunkowości, wynikające ze zmian standardów oraz interpretacji, w tym w szczególności pierwsze zastosowanie MSSF 9 oraz MSSF 15 bez przekształcania danych porównawczych.

Opisy tych zmian przedstawiono wcześniej w punkcie 2.1.1. „Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez spółkę od 2018 roku”.

Zmiany te nie wpłynęły na prezentowane dane porównawcze.

Wpływ wszystkich zmian zasad rachunkowości oraz korekty błędów na dane finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

BILANS	Korekty zmieniające dane wykazane na dzień 31 grudnia 2017 w sprawozdaniu z sytuacji finansowej				Korekty mające zastosowanie od 1 stycznia 2018 roku - nie zmieniające na dane wykazane na dzień 31 grudnia 2017 w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		
	31.12.2017 zatwierdzone	korekty dot. rezerw	korekta - kompensata kontrakty	31.12.2017 jako dane porównawcze	Korekty MSSF 9	Korekty MSSF 15	31.12.2017 po wszystkich korektach
AKTYWA							
Aktywa trwałe	465 380	4 772	-	470 152	-107	492	470 537
Wartość firmy	102 536	-	-	102 536	-	-	102 536
Wartości niematerialne	8 300	-	-	8 300	-	-	8 300
Rzeczowe aktywa trwałe	199 953	-	-	199 953	-	-	199 953
Nieruchomości inwestycyjne	1 319	-	-	1 319	-	-	1 319
Inwestycje długoterminowe	1 790	-	-	1 790	-	-	1 790
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	102	-	-	102	-	-	102
Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach	19 312	-	-	19 312	-	-	19 312
Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umów o usługę budowlaną	39 150	-	-	39 150	-3 083	-	36 067
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	50 232	-	-	50 232	-89	-	50 143
Akcje i udziały	1 497	-	-	1 497	-	-	1 497
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	-1	-	-1
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	38 675	4 772	-	43 447	3 066	492	47 005
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2 514	-	-	2 514	-	-	2 514
Aktywa obrotowe	1 008 172	0	125 800	1 133 972	-14 429	12 430	1 131 973
Zapasy	16 954	-	-	16 954	-	14 263	31 217
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną	235 737	-	125 800	361 537	-1 888	-	359 649
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	536 777	-	-	536 777	-12 541	-	524 236
Należności z tytułu podatku dochodowego	10	-	-	10	-	-	10
Pożyczki udzielone	6	-	-	6	-	-	6
Pochodne instrumenty finansowe	479	-	-	479	-	-	479
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	3 010	-	-	3 010	-	-	3 010
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	192 175	-	-	192 175	-	-	192 175
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23 024	-	-	23 024	-	-1 833	21 191
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	163 672	0		163 672	0	0	163 672
AKTYWA RAZEM	1 637 224	4 772	125 800	1 767 796	-14 536	12 922	1 766 182

Grupa Kapitałowa PBG

Qsr3/2018 (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

BILANS	Korekty zmieniające dane wykazane na dzień 31 grudnia 2017 w sprawozdaniu z sytuacji finansowej				Korekty mające zastosowanie od 1 stycznia 2018 roku - nie zmieniające na dane wykazane na dzień 31 grudnia 2017 w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		
	31.12.2017 zatwierdzone	korekty dot. rezerw	korekta - kompensata kontrakty	31.12.2017 jako dane porównawcze	Korekty MSSF 9	Korekty MSSF 15	31.12.2017 po wszystkich korektach
PASYWA							
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	-162 512	-4 221	-	-166 733	-7 439	-1 674	-175 846
Kapitał podstawowy	16 081	-	-	16 081	-	-	16 081
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 021 844	-	-	1 021 844	-	-	1 021 844
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających przepływy	-645	-	-	-645	-	-	-645
Kapitał zapasowy	521 596	-	-	521 596	-	-	521 596
Kapitał rezerwowy	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-23 749	-	-	-23 749	-	-	-23 749
Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	-1 697 639	-4 221	-	-1 701 860	-7 439	-1 674	-1 710 973
- zyski (straty) z lat ubiegłych	-1 667 227	-3 192	-	-1 670 419	-7 439	-1 674	-1 679 532
- zysk (strata) netto bieżącego roku	-30 412	-1 029	-	-31 441	-	-	-31 441
Kapitał udziałów niekontrolujących	450 119	-8 443	-	441 676	-8 714	-3 348	429 614
Kapitał własny ogółem	287 607	-12 664	-	274 943	-16 153	-5 022	253 768
Zobowiązania długoterminowe	537 633	25 113	-	562 746	-	-	562 746
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	302 721	-	-	302 721	-	-	302 721
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24 784	-	-	24 784	-	-	24 784
Pochodne instrumenty finansowe	796	-	-	796	-	-	796
Długoterminowe kontraktowe zobowiązania i rezerwy	38 240	-	-	38 240	-	-	38 240
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	105 450	-	-	105 450	-	-	105 450
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	21 371	-	-	21 371	-	-	21 371
Pozostałe rezerwy długoterminowe	39 385	25 113	-	64 498	-	-	64 498
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 796	-	-	4 796	-	-	4 796
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	90	-	-	90	-	-	90

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania krótkoterminowe	764 488	-7 677	125 800	882 611	1 617	17 944	902 172
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	165 956	-	-	165 956	-	-	165 956
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 606	-	-	3 606	-	-	3 606
Pochodne instrumenty finansowe	237	-	-	237	-	-	237
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	451 232	-	125 800	577 032	1 617	22 291	600 940
Zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną	25 400	-	-	25 400	-	-4 284	21 116
- w tym wobec jednostek pozostałych		-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	2 280	-	-	2 280	-	-	2 280
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	37 192	-	-	37 192	-	-	37 192
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	62 382	-7 677	-	54 705	-	-63	54 642
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16 203	-	-	16 203	-	-	16 203
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami długoterminowymi sklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	47 496	-	-	47 496	-	-	47 496
Zobowiązania razem	1 349 617	17 436	125 800	1 492 853	1 617	17 944	1 512 414
PASYWA RAZEM	1 637 224	4 772	125 800	1 767 796	-14 536	12 922	1 766 182

Grupa Kapitałowa PBG

QSR3/2018 (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

RZIS	od 01.01 do 31.12.2017	Korekty dot. rezerw	Koszty badań i rozwoju	od 01.01 do 31.12.2017 po kor.
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży	1 869 093	0		1 869 093
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	1 865 658			1 865 658
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	3 435			3 435
Koszt własny sprzedaży	(1 696 259)	(5 068)		(1 694 401)
Koszty sprzedanych produktów i usług	(1 693 488)	(5 068)	6 926	(1 691 630)
Koszty sprzedanych towarów i materiałów	(2 771)			(2 771)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	172 834	(5 068)		174 692
Wynik na utracie wspólnictwa nad wspólnym działaniem				
Pozostałe przychody operacyjne	37 637			37 637
Koszty sprzedaży	(27 483)			(27 483)
Koszty ogólnego zarządu	(91 412)			(91 412)
Pozostałe koszty operacyjne	(116 489)			(116 489)
Wynik na zawarciu układu z wierzycielami	(17 993)			(17 993)
Koszty badań i rozwoju			(6 926)	(6 926)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(42 906)	(5 068)		(47 974)
Przychody finansowe	(8 446)			(8 446)
Udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności	(3 932)			(3 932)
Zysk (strata) brutto	(55 284)	(5 068)		(60 352)
Podatek dochodowy	(35 849)	1 980		(33 869)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	(91 133)	(3 088)		(94 221)
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej przypadający:				
- akcjonariuszom jednostki dominującej	-	-		-
- akcjonariuszom niekontrolującym	-	-		-
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający:	(91 133)	(3 088)		(94 221)
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(30 412)	-1 029		(31 441)
- akcjonariuszom niekontrolującym	(60 721)	(2 059)		(62 780)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

4. PROFESJONALNY OSĄD, NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻENIA ORAZ ZMIANY SZACUNKÓW

4.1 PROFESJONALNY OSĄD

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd Jednostki dominującej dokonał następujących osądów, które miały największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz powiązanych z nimi noty

Szacowanie stopy dyskonta zobowiązań układowych oraz obligacji

Wartość stopy dyskonta zobowiązań układowych oszacowano na poziomie oczekiwanego dla Grupy kosztu zadłużenia. Zarząd Jednostki dominującej dokonał stosownej oceny na podstawie informacji pozyskanych od doradcy. Zobowiązania układowe oraz wyemitowane przez Grupę obligacje zostały zdyskontowane przy użyciu stopy dyskontowej o wartości 4,79%.

Kalkulacja rezerwy na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji

Szacując wartość rezerwy na potencjalne zobowiązania zw. z odpowiedzialnością solidarną za udzielone poręczenia i gwarancje Zarząd Spółki dominującej dokonuje oceny prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości roszczeń z ww. tytułu. Ocena dokonywana jest w oparciu o najlepszą wiedzę Zarządu Spółki dominującej na temat statusu tych wierzytelności, której kompletność na dzień bilansowy potwierdzana jest z odpowiednimi instytucjami rynku finansowego.

Kalkulacja stopy dyskonta zobowiązań układowych oraz obligacji

Wartość stopy dyskonta zobowiązań układowych oszacowano na poziomie oczekiwanego dla Spółki dominującej kosztu zadłużenia. Zarząd Spółki dominującej ze względu na brak istotnych zmian na rynku kredytowym w zakresie kosztu finansowania, przyjął stopę dyskonta w oparciu o marżę bankową z poprzedniego okresu sprawozdawczego. Zobowiązania układowe oraz wyemitowane przez Spółkę dominującą Obligacje zostały zdyskontowane przy użyciu stopy dyskontowej o wartości 4,79%.

Ujmowanie przychodów z umów z klientami

Spółka ujmuje przychody w cenie transakcyjnej, czyli kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży.

Spółka oszacowuje zmienną kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta wg wartości najbardziej prawdopodobnej i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Spółka dokonuje tych szacunków na podstawie danych historycznych dotyczących rozliczeń z klientem oraz na podstawie zapisów kontraktowych w przypadku indeksowania ceny umowy.

Spółka ujmuje przychody w następujący sposób:

- przychody z tytułu sprzedaży produktów i świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji wg metody opartej na nakładach poniesionych na realizację umowy.
- przychody ze sprzedaży towarów rozpoznawane są w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Klient uzyskuje kontrolę nad towarem w chwili odbioru towaru lub dostarczenia towaru do miejsca przeznaczenia, zależnie od zapisów kontraktowych dotyczących warunków dostawy.

Spółka ujmuje przychody w miarę upływu czasu, ponieważ:

- w wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient oraz
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla spółki, której przysługuje egzekwowlane prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Spółka ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Przychody z tytułu realizacji umów o usługę rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w nocie 4.2.3.

Utrata wartości aktywów trwałych

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza test na utratę wartości firmy RAFAKO S.A. (dalej zwana „RAFAKO”), a także analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia wskazujące, iż mogło nastąpić obniżenie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów. W momencie rozpoznania przesłanek utraty wartości dokonuje się oszacowania odpisów z tytułu utraty wartości.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Dokonując reklasyfikacji aktywów do kategorii aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Spółka dominująca ocenia stopień prawdopodobieństwa sprzedaży tych składników w okresie jednego roku od dnia reklasyfikacji. Reklasyfikacji dokonuje się jedynie w przypadkach, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Spółka dominująca sporządza plany sprzedaży własnego majątku nieoperacyjnego.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Grupa Kapitałowa określa wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnych w oparciu o posiadane wyceny sporządzane przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własną ocenę sytuacji rynkowej i innych parametrów mogących w istotny sposób wpływać na wartość nieruchomości inwestycyjnych.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Spółka dominująca dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Klasyfikacja udziałów w innych jednostkach

Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji udziałów posiadanych w innych jednostkach w oparciu o ocenę charakteru wzajemnych powiązań i relacji, oraz stopnia w jakim podlega ekspozycji na zmienność zwrotu z wyników innej jednostki. Ocena oparta jest m.in. o analizę przysługujących Grupie uprawnień wynikających z zapisów umownych, obejmującą swym zakresem również potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę oraz inne podmioty.

4.2 NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW I ZAŁOŻEŃ

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej. Założenie to wpływa na wycenę aktywów i zobowiązań, która byłaby inna, gdyby Zarząd Jednostki dominującej nie przewidywał kontynuacji działalności.

Przy sporządzaniu niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Jednostki dominującej kierował się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów.

Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd Jednostki dominującej ze względu na niepewność jaka towarzyszy Grupie Kapitałowej na dzień przygotowania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, co może z kolei przełożyć się na korektę wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnych okresach sprawozdawczych.

4.2.1 REZERWY

Rezerwa na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji związana jest z ciężącą na Spółce dominującej odpowiedzialnością z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz odpowiedzialnością solidarną wobec podwykonawców na kontraktach realizowanych w ramach umów konsorcjum. W związku z uprawomocnieniem się Postanowienia Sądu Upadłościowego z dnia 8 października 2015 roku w przedmiocie zatwierdzenia Układu zawartego przez Spółkę dominującą z wierzycielami rezerwa została w dużej części wykorzystana i obecnie jej wartość wynosi 14.861 tys. PLN (w całości rezerwa długoterminowa) (patrz nota 29). Na poziom rezerwy istotny wpływ ma szacowane przez Zarząd Spółki dominującej prawdopodobieństwo zrealizowania się zobowiązań warunkowych, tj. wypłaty z gwarancji należytego wykonania oraz usunięcia wad i usterek. Zarząd Spółki dominującej dokonując oszacowania poziomu rezerwy analizuje każdą gwarancję i poręczenie oceniając, czy prawdopodobieństwo wypłaty roszczenia

jest większe, czy mniejsze, a następnie przypisuje poszczególnym gwarancjom wskaźnik prawdopodobieństwa materializacji tego roszczenia w przedziale od 0% do 100%, zgodny z najlepszą wiedzą i przewidywaniami. Rezerwa została skalkulowana w oparciu o warunki Układu, tj. jej wartość wyznaczono na poziomie planowanych spłat potencjalnych zobowiązań układowych stanowiących 21% całkowitej ich wartości. Ponadto skalkulowana została wartość godziwa akcji, które zgodnie z postanowieniami Układu, będą przekazane wierzycielom z grupy 6 i 7. W związku z przekazanymi warrantami subskrypcyjnymi, udział Głównego Akcjonariusza w kapitale podstawowym Spółki dominującej zapewniony został na poziomie 23,61%.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne szacuje się na podstawie określonego przez Zarządy Spółek Grupy Kapitałowej stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości zobowiązania na podstawie realizowanych umów o usługę budowlaną. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota utworzonych rezerw na naprawy gwarancyjne wynosiła 46.235 tys. PLN.

Szczegóły dotyczące rezerw na naprawy gwarancyjne przedstawia nota 28.

Rezerwa na restrukturyzację W okresie 2018 roku Grupa wykorzystowała 3.713 tys. PLN i rozwiązała 5.747 tys. PLN utworzonej rezerwy, wartość rezerwy do wykorzystania przez Grupę na dzień 31 grudnia 2018 roku to kwota 3.065 tys. PLN (31 grudnia 2017 roku: 12.591 tys. PLN) i w całości Spółki dominującej.

Rezerwy na planowane straty tworzone są w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższą łączne przychody z tytułu umowy, a przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę budowlaną. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszt własny umowy budowlanej, której rezerwa ta dotyczy. Na dzień bilansowy wartość utworzonych rezerw na planowane straty wynosi 2,990 tys. PLN (2017 rok: 15.462 tys. PLN).

Szczegóły dotyczące rezerw na planowane straty przedstawia nota 28.

Rezerwy na odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe na każdy dzień bilansowy jest szacowana przez profesjonalną firmę aktuariálną. Wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kwota odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych wynosi 21.731 tys. PLN (2017 rok: 19.152 tys. PLN).

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień 31 grudnia 2018 roku kształtują się następująco:

- stopa dyskontowa - 2,8% (2017 rok: 3,2%),
- wskaźnik rotacji pracowników – 7,5 (2017 rok: 7),
- przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń – 2% (2017 rok: 2%)

Wzrost przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego przełożyłby się na spadek wartości rezerwy o kwotę 1.064 tys. PLN (2017 rok: 944 tys. PLN). Spadek przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego przełożyłby się na wzrost wartości rezerwy o kwotę 1.150 tys. PLN (2017 rok: 1.019 tys. PLN).

Szczegóły dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze zostały przedstawione w notce 27.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

4.2.2 UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH (W TYM WARTOŚCI FIRMY)

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy.

W 2018 roku Spółka dokonała zwiększenia odpisu aktualizującego wartość firmy RAFAKO na kwotę 73.769 tys. PLN i skumulowana wartość odpisów aktualizujących wyniosła 370.391 tys. PLN na dzień bilansowy. Szczegółowy opis przyjętych założeń, w tym analiza wrażliwości wyceny na zmiany stopy dyskonta została przedstawiona w notcie nr 12.

4.2.3 PRZYCHODY Z UMÓW O USŁUGĘ BUDOWLANĄ

Na kwotę przychodów oraz należności z umów o usługę budowlaną, ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wpływają szacunki Zarządów poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PBG dotyczące stopnia zaawansowania kontraktów budowlanych, marży jaką planuje się osiągnąć na poszczególnych kontraktach oraz możliwych kar z tytułu nieterminowej realizacji lub nieosiągnięcia zakładanych parametrów technicznych. Budżetowane koszty pozostające do poniesienia w związku z realizacją poszczególnych zadań są na bieżąco monitorowane przez kadrę kierowniczą nadzorującą postęp prac budowlanych, w efekcie czego budżety poszczególnych kontraktów podlegają aktualizacji przynajmniej w okresach miesięcznych. Jednakże pozostające do poniesienia koszty oraz oszacowana w ten sposób rentowność na poszczególnych realizowanych kontraktach obarczona jest pewnym stopniem niepewności, zwłaszcza w przypadku zadań budowlanych o dużym stopniu złożoności, prowadzonych w okresach kilkuletnich. W obecnej sytuacji na te szacunki nakładają się dodatkowe ryzyka, które mogą mieć wpływ w przyszłości na ich ewentualną korektę. Do ryzyk tych zaliczyć można przede wszystkim ograniczoną płynność Spółki dominującej i niektórych Spółek zależnych, co może przełożyć się na wolniejsze tempo realizowanych prac na kontraktach. Efektem takiego stanu rzeczy może być wzrost kosztów stałych budowy, ograniczone możliwości negocjacyjne z podwykonawcami i dostawcami materiałów, a w skrajnym przypadku przekroczenie umownego terminu zakończenia prac i groźba kar. Innym rodzajem ryzyka mającym wpływ na tempo prac są warunki atmosferyczne, które przekładają się na sezonowość rynku usług budowlano-montażowych. W przypadku niektórych Spółek zależnych potęgowane jest to cyklem pracy sektora energetycznego, gdzie poza projektami inwestycyjnymi, prace remontowe i modernizacyjne odbywają się głównie w sezonie letnim. Grupa w pewnym stopniu narażona jest na ryzyko dekonunktury na rynku nieruchomości. Zniżkujące systematycznie ceny na tym rynku mogą pogarszać rentowność realizowanych projektów deweloperskich. Konieczność dostosowania się do warunków rynkowych może przyczynić się do obniżki cen sprzedaży, a tym samym zmniejszyć planowane przychody. Spółki zależne z uwagi na prowadzony przez nie rodzaj działalności identyfikują ponadto ryzyka czysto technologiczne, wynikające z implementacji skomplikowanych, nowatorskich procesów technologicznych i procedur jakościowych, ryzyka niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych montowanych urządzeń czy dostarczanych technologii. Elementy te mogą mieć w przyszłości wpływ na zmianę planowanych kosztów i przychodów, a tym samym założonych obecnie marż.

Gdyby szacunek łącznych kosztów pozostałych do poniesienia, dotyczący realizowanych kontraktów, wzrósł o 10% w stosunku do aktualnie oszacowanych, kwota należności z tytułu umów z klientami uległaby zmniejszeniu na dzień bilansowy o 21,4 mln PLN, wartość zobowiązań z tego tytułu wzrosłaby o 5,4mln PLN, rezerwa na szacowane straty zwiększyłaby się o 44,5 mln PLN, a zysk netto zmniejszyłby się łącznie o 71,3 mln PLN.

Szczegóły dotyczące kontraktów długoterminowych zostały przedstawione w nocie 33.

4.2.4 OKRESY EKONOMICZNEJ UŻYTECZNOŚCI ŚRODKÓW TRWAŁYCH I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Grupa Kapitałowa dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych podlegających amortyzacji na podstawie bieżących szacunków. Szacunkom takim towarzyszy niepewność, co do przyszłych warunków prowadzenia działalności gospodarczej wynikająca z faktu ogłoszenia upadłości przez Spółkę dominującą. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Wartość bilansowa aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w nocie 14 i 15.

4.2.5 AKTYWA NA PODATEK ODROZCZONY

Grupa Kapitałowa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Ze względu na brak pewności wykorzystania powstałych strat podatkowych, Zarząd Spółki dominującej oraz Zarządy niektórych spółek zależnych podjęły decyzję o nie tworzeniu aktywa z tytułu podatku odroczonego na straty podatkowe i nie tworzeniu aktywa z tytułu podatku odroczonego na ujemne różnice przejściowe w kwocie przekraczającej rezerwę na podatek odroczonego – w przypadku gdy nie jest prawdopodobne wykorzystanie pozytywnego efektu podatkowego wynikającego z tych różnic.

4.2.6 NIEPEWNOŚĆ ZWIĄZANA Z ROZLICZENIAMI PODATKOWYMI

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Grupy.

4.2.7 WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w notce 20.10.

4.3 ZMIANY SZACUNKÓW

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała weryfikacji i aktualizacji szacunków głównie w obszarach kalkulacji wartości rezerwy na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji, odpisu aktualizującego wartość wartości firmy GK RAFAKO oraz kalkulacji przychodu z umów o usługę budowlaną (patrz nota 4.3).

5. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

5.1 SEGMENTY OPERACYJNE

Przy wyodrębnianiu segmentów operacyjnych Zarząd Spółki dominującej kieruje się liniami produktowymi i usługami w danej branży, które reprezentują główne usługi oraz wyroby dostarczane przez Grupę. Każdy z segmentów jest zarządzany odrębnie w ramach danej linii produktowej, z uwagi na specyfikę świadczonych usług oraz wytwarzanych wyrobów wymagających odmiennych technologii, zasobów oraz podejścia do realizacji.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

Przychody i koszty, które nie kwalifikują się do usług rozróżnianych w ramach głównych segmentów Grupa Kapitałowa PBG ujmuje w pozycji „Inne”, w której prezentowane są wyniki działalności ogólnobudowlanej, deweloperskiej, hotelarskiej oraz wynajmu powierzchni biurowych.

Zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie

Kapitałowej) w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, ocen skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa PBG prezentuje przychody ze sprzedaży, koszt własny sprzedaży oraz wynik na sprzedaży (marżę brutto) w podziale na segmenty, nie prezentuje natomiast aktywów i zobowiązań w podziale na segmenty z działalności z uwagi na to, że część aktywów trwałych oraz obrotowych jest wykorzystywana do produkcji zaliczanej do różnych segmentów. Grupa zatem nie ma możliwości przypisania w sposób racjonalny wszystkich składników zapasów, środków trwałych, zobowiązań z tytułu dostaw i usług do poszczególnych segmentów operacyjnych. Finansowanie Grupy, przychody i koszty finansowe, przychody i koszty pozostałej działalności operacyjnej, koszty sprzedaży, ogólnego zarządu oraz koszty restrukturyzacji, udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności, a także podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie następuje ich alokacja do segmentów operacyjnych.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

5.2 ZASADY KONSOLIDACJI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe kontrolowanych przez Spółkę dominującą spółek zależnych sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 roku. Spółki zależne podlegają konsolidacji od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę Kapitałową, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Spółka kontroluje jednostki, w których dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy jednocześnie:

- posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji oraz
- posiada możliwość wykorzystywania władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów Spółki.

Spółka weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Jeżeli Spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią władzę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców,
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych akcjonariuszy/udziałowców lub inne strony,
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych a także

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach akcjonariuszy/udziałowców.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym sporządza się na ten sam dzień bilansowy, tj. każdorazowo na 31 grudnia przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości zastosowanych dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty, aby doprowadzić do ujednoczenia stosowanych polityk rachunkowości.

Wyłączeniu z obowiązku konsolidacji mogą podlegać spółki, których sprawozdania finansowe są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej

Konsolidacja polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń bądź korekt konsolidacyjnych:

- na moment nabycia kontroli nad spółką zależną ujmowana jest wartość firmy lub zysk z okazjowego nabycia zgodnie z *MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych*,
- wyłączeniu podlegają udziały w spółkach zależnych z odpowiadającymi im pozycjami kapitałów własnych,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały niekontrolujące,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłączone są w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów, takich jak zapasy i środki trwałe. Niezrealizowane straty z tytułu transakcji wewnątrz Grupy są również wyłączone, chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości składnika aktywów,
- ujmuje się podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia niezrealizowanych zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej.

Udziały niekontrolujące wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i reprezentują tą część dochodów całkowitych oraz aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej. Grupa alokuje dochody całkowite spółek zależnych pomiędzy akcjonariuszy Spółki dominującej oraz podmioty niekontrolujące na podstawie ich udziału we własności.

Zmiany w udziale własnościowym Spółki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad spółką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane Spółce dominującej.

5.3 POŁĄCZENIE JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I WARTOŚĆ FIRMY

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych, wchodzące w zakres MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych*, rozliczane są metodą przejęcia. Na dzień objęcia kontroli aktywa i zobowiązania jednostki przejmowanej są wyceniane według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* identyfikowane są aktywa i zobowiązania, wraz z zobowiązaniami warunkowymi, bez względu na to, czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym jednostki przejmowanej przed przejęciem.

Wynagrodzenie przekazane w zamian za kontrolę obejmuje wydane aktywa, zaciągnięte zobowiązania oraz wyemitowane instrumenty kapitałowe wycenione w wartości godziwej na dzień przejęcia. Elementem wynagrodzenia jest również warunkowe wynagrodzenie wyceniane w wartości godziwej na dzień przejęcia. Dodatkowe koszty przeprowadzenia połączenia (doradztwo, wyceny itp.) nie stanowią wynagrodzenia za przejęcie, lecz ujmowane są w dacie poniesienia jako koszt.

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki:

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej;
- nad kwotą netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą Spółka rozlicza takie transakcje w następujący sposób:

- dla celów rozliczenia połączenia w sprawozdaniu finansowym spółki przejmującej jako dzień połączenia rozumiany jest dzień nabycia przez jednostkę przejmującą kontroli nad jednostką przejmowaną,
- ustalona na moment nabycia kontroli i ujęta w konsolidacji, nadwyżka przekazanej zapłaty nad wartością godziwą przejmowanych aktywów netto spółki zależnej jest przenoszona do sprawozdania finansowego spółki przejmującej,
- aktywa i pasywa jednostki przejmowanej ujmowane są w wartości bilansowej wynikającej ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- różnica pomiędzy skorygowaną wartością godziwą aktywów netto spółki przejmowanej na dzień rozliczenia połączenia w sprawozdaniu finansowym spółki przejmującej, a wartością jej aktywów netto na dzień nabycia kontroli jest odnoszona na kapitał własny (w pozycji zyski zatrzymane),
- udziały niedające kontroli wyceniane są w proporcji do wartości bilansowej aktywów netto kontrolowanej jednostki,
- dokonywane jest przekształcenie danych porównawczych w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek okresu porównawczego. Jeżeli data powstania stosunku podporządkowania nad jednostką jest późniejsza niż początek okresu porównawczego, dane porównawcze prezentowane są od momentu, kiedy po raz pierwszy powstał stosunek podporządkowania. Wyjątkiem od tej zasady jest fakt, gdy wpływ połączenia na dane porównawcze jest zdaniem Zarządu Spółki nieistotny. Wówczas prezentowany jest wpływ połączenia na dane porównawcze w odrębnej notcie.

5.4 INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Jednostki stowarzyszone to takie jednostki, nad którymi Spółka dominująca nie sprawuje kontroli, ale na które wywiera znaczący wpływ (bezpośrednio lub poprzez spółki zależne) uczestnicząc w ustalaniu polityki finansowej, jak i operacyjnej jednostek stowarzyszonych. Jednostek stowarzyszonych nie stanowią ani jednostki zależne, ani wspólne przedsięwzięcia.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane początkowo w cenie nabycia, a następnie wyceniane z zastosowaniem metody praw własności. Na moment powstania znaczącego wpływu ustalana jest wartość firmy jako różnica pomiędzy wartością godziwą zapłaconej ceny, a udziałem znaczącego inwestora w wartości godziwej aktywów netto jednostki stowarzyszonej. Wartość firmy ujmowana jest w wartości bilansowej inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie.

Podstawą wyceny posiadanych przez Spółkę dominującą inwestycji w jednostki stowarzyszone są sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych. Jeśli jednostki stowarzyszone nie stosują MSSF, przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Wartość bilansowa inwestycji w jednostkach stowarzyszonych jest korygowana o:

- udział Spółki dominującej w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej,
- zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną, które podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do poziomu posiadanego udziału,
- otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę stowarzyszoną, które obniżają wartość bilansową inwestycji,
- ewentualny odpis z tytułu utraty wartości inwestycji.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek stowarzyszonych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności sporządza się na ten sam dzień bilansowy, tj. każdorazowo na 31 grudnia.

Spółka dominująca dokonuje oceny inwestycji w jednostki stowarzyszone pod kątem utraty wartości, gdy wystąpią przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej. Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

5.5 INWESTYCJE WE WSPÓLNE USTALENIA UMOWNE

Wspólne ustalenie umowne obejmują:

- wspólne działania,
- wspólne przedsięwzięcia.

Wspólne działanie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do składników aktywów oraz obowiązki z tytułu zobowiązań dotyczących ustalenia umownego. Strony te są nazywane wspólnikami wspólnego działania.

W związku z udziałami we wspólnym działaniu wspólnik wspólnego działania ujmuje:

- swoje aktywa, w tym udział w aktywach posiadanych wspólnie,
- swoje zobowiązania, w tym udział w zobowiązaniach zaciągniętych wspólnie,
- przychody ze sprzedaży swojego udziału produkcji w wynikach wspólnego działania,
- swoją część przychodów ze sprzedaży produkcji w ramach wspólnego działania,
- swoje koszty, w tym udział we wspólnie poniesionych kosztach.

W związku z tym, że aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane ze wspólnym działaniem są wykazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wspólnika przedsięwzięcia, nie dokonuje się korekt

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

oraz nie stosuje się innych procedur konsolidacyjnych w odniesieniu do tych pozycji podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez wspólnika wspólnego działania.

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne, w ramach którego strony sprawujące współkontrolę mają prawa do aktywów netto tego ustalenia. Strony te są nazywane wspólnikami wspólnego przedsięwzięcia.

Wspólnik wspólnego przedsięwzięcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmuje swój udział we wspólnym przedsięwzięciu jako inwestycję i rozlicza tę inwestycję przy użyciu metody praw własności zgodnie z MSR 28 (szczegóły tej metody zostały opisane w polityce rachunkowości dla jednostek stowarzyszonych w nocie 6.4), chyba że jednostka jest zwolniona ze stosowania metody praw własności zgodnie z tym standardem.

5.6 WYCENA DO WARTOŚCI GODZIWEJ

Grupa wycenia następujące instrumenty finansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy:

- Aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty pochodne.

Ponadto również niektóre aktywa niefinansowe, takie jak np. nieruchomości inwestycyjne, aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz inwestycje długoterminowe w dzieła sztuki.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy. Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest materialny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Zarząd Spółki dominującej określa zasady i procedury dotyczące systematycznego wyceniania do wartości godziwej, np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych.

Niezależni rzeczoznawcy lub pracownicy Grupy Kapitałowej przy pomocy analiz wewnętrznych dokonują wyceny znaczących aktywów, takich jak nieruchomości, czy aktywa dostępne do sprzedaży, z uwzględnieniem ich lokalizacji, charakteru składnika aktywów oraz aktualnych warunków rynkowych.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustala klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

5.7 TRANSAKCJE W WALUTACH OBCYCH

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest również walutą funkcjonalną Spółki dominującej.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji (kurs spot).

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub w pozycji przychodów (kosztów) operacyjnych, a w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, z noty 6.8 poniżej, kapitalizowane w wartości aktywów (stanowiące korektę kosztów odsetek).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Wyszczególnienie	Kurs średni z dnia 31.12.2018	Kurs średni z dnia 31.12.2017
EUR	4,3000	4,1709
USD	3,7597	3,4813

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

CHF	3,8166	3,5672
CAD	2,7620	2,7765
GBP	4,7895	4,7001
SEK	0,4201	0,4243
TRY	0,7108	0,9235
UAH	0,1357	0,1330

Niepieniężne pozycje bilansowe wyrażone w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego, gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych innych niż instrumenty pochodne, ujmowane są odpowiednio w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych w kwocie netto.

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych związanych z finansowaniem działalności Grupy prezentowane są w kwocie netto w pozycji kosztów finansowych.

Różnice kursowe z wyceny instrumentów pochodnych wyrażonych w walucie obcej ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, o ile nie stanowią zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne ujmowane są zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń (patrz nota 5.16.1.2).

Na dzień bilansowy przeliczenie pozycji sprawozdań finansowych zagranicznych spółek zależnych na walutę prezentacji Grupy (PLN) odbywa się przy zastosowaniu poniższych zasad:

- aktywa i zobowiązania Spółki zależnej o innej walucie funkcjonalnej niż polski złoty przeliczane są na walutę prezentacji Grupy po średnim kursie Narodowego Banku Polskiego („NBP”) na dany dzień bilansowy,
- kapitały własne tych Spółek są przeliczone według ich stanu na dzień objęcia kontroli przez Spółkę dominującą według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na ten dzień. W przypadku nowej emisji dodatkowych udziałów/akcji do ich przeliczenia stosuje się średni kurs ogłoszony dla danej waluty przez NBP na dzień wpisu podwyższenia kapitału do rejestru,
- sprawozdania z całkowitych dochodów tych spółek są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego.

Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego jako „różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych”.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym dotyczące danego podmiotu są reklasyfikowane do skonsolidowanego rachunku zysków i strat i ujmowane jako korekta zysku lub straty ze zbycia jednostki zagranicznej.

Wartość firmy powstała z przejęcia kontroli nad jednostką zagraniczną oraz wszelkie korekty z tytułu wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań powstałych na takim nabyciu są traktowane jako aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej i przeliczane po kursie zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy, tj. po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Wyszczególnienie	Średni kurs NBP na dzień bilansowy		Średnia kursów NBP za okres sprawozdawczy	
	Na dzień 31.12.2018	Na dzień 31.12.2017	Za 2018 rok	Za 2017 rok
UAH	0,1357	0,1236	0,1329	0,1402
RSD	0,0363	0,0354	0,0360	0,0351
HUF	1,3394	1,3449	1,3368	1,3723

W przypadku znacznych wahań kursów, dla transakcji ujętych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat stosowany jest kurs wymiany z dnia zawarcia transakcji.

5.8 KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem, budową lub wytworzeniem składników aktywów, wymagających znacznego okresu czasu do przygotowania ich do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tych składników aktywów.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia, budowy lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji. Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- ✓ składników aktywów wycenianych według wartości godziwej oraz
- ✓ zapasów.

Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- ✓ kosztów odsetek wyliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- ✓ obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego,
- ✓ różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Wartość kosztów finansowania zewnętrznego od środków pożyczonych bez ściśle określonego celu, oblicza się przy zastosowaniu stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na ten składnik aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pozycji

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania Grupy w danym okresie, innych niż finansowanie zewnętrzne zaciągnięte w celu pozyskania określonego dostosowywanego składnika aktywów.

5.9 WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne obejmują znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, koszty prac rozwojowych oraz pozostałe wartości niematerialne, które spełniają kryteria ujęcia określone w MSR 38 *Wartości niematerialne*. W pozycji tej wykazywane są również wartości niematerialne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania (wartości niematerialne w trakcie wytwarzania) oraz zaliczki na zakup wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Wartości niematerialne na dzień bilansowy wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzowane są metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okresy użytkowania i metoda amortyzacji poszczególnych wartości niematerialnych poddawane są corocznej weryfikacji, a w razie konieczności korygowane od początku następnego roku obrotowego. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Przewidywany okres użytkowania dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

Grupa	okres
Znaki towarowe	2-5 lat
Patenty i licencje	2-10 lat
Oprogramowanie komputerowe	2-10 lat
Pozostałe wartości niematerialne	2-5 lat

Koszty związane z utrzymaniem oprogramowania, ponoszone w okresach późniejszych, ujmowane są jako koszt okresu w momencie ich poniesienia. Koszty prac badawczych są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Zyski lub straty wynikłe ze zbycia wartości niematerialnych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych wartości niematerialnych i są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości przedstawiono szczegółowo w nocie 5.13.

Zaliczki przekazane na zakup wartości niematerialnych prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w pozycji „wartości niematerialne” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

5.10 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa:

- które są utrzymywane przez Grupę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- które będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, iż Grupa uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do użytkowania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie ich poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. W przypadku trwałego zaniechania dokonywania nakładów na środki trwałe w budowie, ogół poniesionych kosztów związanych z wykonywanymi dotychczas pracami obciąża koszty okresu. Dopuszcza się zawieszenie inwestycji w przypadku, jeżeli istnieje uzasadniony zamiar kontynuowania tej inwestycji w okresach następnych. Zawieszenia inwestycji dokonuje się na podstawie decyzji Zarządu spółki.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany ekonomiczny okres użytkowania danego składnika aktywów, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Grupa	Okres
Grunty (prawa wieczystego użytkowania)	nie są amortyzowane
Budynki i budowle	40-67 lat
Maszyny i urządzenia	2-20 lat
Środki transportu	2-10 lat
Pozostałe środki trwałe	2,5 – 10 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu, w którym środek trwały jest dostępny do użytkowania. Ekonomiczne okresy użyteczności, metody amortyzacji oraz wartość końcowa są weryfikowane raz w roku, powodując ewentualną korektę odpisów amortyzacyjnych od początku kolejnego okresu sprawozdawczego.

Środki trwałe mogą być dzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częściami składową są również koszty generalnych remontów oraz istotne części zamienne i wyposażenie, jeżeli będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż rok.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych w momencie wystąpienia transakcji gospodarczej.

Zaliczki przekazane na zakup rzeczowych aktywów trwałych prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PBG w pozycji „rzeczowe aktywa trwałe” w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zgodnie z polityką Grupy Kapitałowej prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte w drodze decyzji administracyjnej wprowadzane jest do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Za wartość godziwą prawa przyjmuje się jedną z dwóch wartości:

- wartość rynkową tego prawa, jeśli Grupa dysponuje takimi informacjami lub
- wartość ustaloną przez rzeczoznawcę.

Nadwyżkę ustalonej w ten sposób wartości godziwej ponad kwotę kosztów poniesionych na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntów w drodze decyzji administracyjnej wykazuje się drugostronnie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „zysk z lat ubiegłych”.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nabyte na rynku wtórnym jest wyceniane według ceny nabycia i nie podlega przeszacowaniu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu nie jest amortyzowane.

5.11 AKTYWA W LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGOBIORCA

Umowy leasingu finansowego, na mocy której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia okresu leasingu według niższej z następujących dwóch wartości:

- wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub
- wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego amortyzowane są według takich samych zasad, jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy występuje brak wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów:

- szacowany okres użytkowania środka trwałego, lub
- okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty

leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

5.12 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU – GRUPA JAKO LEASINGODAWCA

Aktywa oddane w leasing finansowy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego są ujmowane w kolejnych okresach przy uwzględnieniu stałej stopy zwrotu z wartości netto inwestycji z tytułu leasingu. Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej przez okres leasingu, chyba, że zastosowanie innej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

5.13 UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Corocznemu testowi na utratę wartości podlegają następujące składniki aktywów:

- wartość firmy, przy czym po raz pierwszy test na utratę wartości przeprowadza się do końca okresu, w którym miało miejsce połączenie,
- wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania,
- wartości niematerialne, które jeszcze nie są użytkowane.

W odniesieniu do pozostałych składników wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych oraz innych niefinansowych aktywów trwałych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

W razie stwierdzenia, że dane zdarzenia lub okoliczności mogą wskazywać na trudność w odzyskaniu wartości bilansowej danego składnika aktywów, przeprowadzany jest test na utratę wartości.

Dla potrzeb przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywa grupowane są na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów lub grup aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne). Składniki aktywów samodzielnie generujące przepływy pieniężne testowane są indywidualnie. Wartość firmy jest alokowana do tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, z których oczekuje się korzyści synergii wynikających z połączenia jednostek gospodarczych, przy czym ośrodkami wypracowującymi przepływy pieniężne są co najmniej segmenty operacyjne.

Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada:

- wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub
- jego wartości użytkowej,

zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisywany jest do wartości firmy. Pozostała kwota odpisu obniża proporcjonalnie wartość bilansową aktywów wchodzących do ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach. Odwrócenie odpisu dla innych składników aktywów ujmowane jest w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe przychody operacyjne”. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

5.14 NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w posiadaniu ze względu na przychody z czynszów oraz lub przyrost jej wartości i jest wyceniana w oparciu o model wartości godziwej.

Zaliczenie nieruchomości do inwestycji następuje w momencie oddania jej do używania na podstawie decyzji Spółki (najistotniejsze znaczenie ma intencja spółki w momencie nabycia, odnośnie sposobu wykorzystania danej nieruchomości). Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnej następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Na kolejne dni bilansowe nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana w wartości godziwej, określonej przez niezależnego rzeczoznawcę z uwzględnieniem lokalizacji oraz charakteru nieruchomości oraz aktualnych warunków rynkowych.

Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym wystąpiły zmiany, w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela (Spółkę) lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. W przypadku, gdy składnik rzeczowych aktywów trwałych (dotychczas wykorzystywany przez Spółkę na jej potrzeby) zostaje przeklasyfikowany do nieruchomości inwestycyjnych, do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości, Spółka stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie. W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

Zaliczki przekazane na zakup nieruchomości inwestycyjnej lub gruntowej, prezentowane są w sprawozdaniu finansowym Spółki w pozycji *sprawozdania z sytuacji finansowej* – nieruchomości inwestycyjne.

5.15 NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE

Nieodnawialne zasoby naturalne początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem lub przystosowywaniem tego aktywa do użytkowania.

Koszty poniesione po dacie przyjęcia nieodnawialnych zasobów naturalnych do użytkowania ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Po początkowym ujęciu nieodnawialne zasoby naturalne wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest zgodnie z metodą naturalną.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa nieodnawialnych zasobów naturalnych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tego aktywa pod kątem ewentualnej utraty wartości. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”.

Dana pozycja nieodnawialnych zasobów naturalnych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieodnawialnych zasobów naturalnych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych aktywów i są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie dokonania transakcji gospodarczej.

5.16 INSTRUMENTY FINANSOWE

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Grupa się ich zrzekła.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygasł.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Na dzień bilansowy aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej.

5.16.1 AKTYWA FINANSOWE

5.16.1.1 AKTYWA FINANSOWE (ZASADY OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU)

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Grupa klasyfikuje z podziałem na:

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w skonsolidowanym rachunku zysków i strat lub w innych całkowitych dochodach.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Wszystkie aktywa finansowe, za wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości. Składnik aktywów finansowych podlega odpisom aktualizującym, jeżeli istnieją obiektywne dowody świadczące o utracie jego wartości. Przesłanki utraty wartości analizowane są na każdy dzień bilansowy dla każdej kategorii aktywów finansowych odrębnie, co zostało zaprezentowane poniżej.

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Dla należności nie podlegających indywidualnej ocenie, przesłanki utraty wartości analizowane są w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców). Wskaźnik odpisów aktualizujących dla poszczególnych klas oparty jest zatem na zaobserwowanych w niedawnej przeszłości trendach dotyczących trudności w spłacie należności przez dłużników.

Aktywa finansowe kwalifikowane do kategorii pożyczek i należności wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

- aktywa długoterminowe w pozycjach „należności długoterminowe” oraz „pożyczki”, jeśli termin ich wymagalności przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- aktywa krótkoterminowe w pozycjach „pożyczki”, „należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności” oraz „środki pieniężne”, jeśli termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmują aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu lub wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Składnik aktywów finansowych zalicza się do jako składnik przeznaczony do obrotu, jeżeli:

- został nabyty przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub
- stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie lub

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- stanowi instrument pochodny, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych.

Składnik aktywów finansowych może być przez Grupę zaklasyfikowany na moment jego początkowego ujęcia jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywo lub zobowiązanie finansowe może zostać wyznaczone przez Grupę na moment początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat tylko wówczas, gdy:

- kwalifikacja taka eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania, która powstałaby, gdyby przyjęto inny sposób wyceny tych instrumentów finansowych lub inny sposób ujęcia związanych z nimi zysków lub strat,
- grupa instrumentów finansowych jest odpowiednio zarządzana, a wyniki tej grupy oceniane są w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną.

Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej).

Do tej kategorii zaliczane są wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „pozostałe aktywa finansowe”, za wyjątkiem pochodnych instrumentów zabezpieczających ujmowanych zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyłączeniem:

- aktywów zaklasyfikowanych do pożyczek i należności,
- aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- aktywów finansowych wyznaczonych jako dostępnych do sprzedaży.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli istnieją dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności (np. ocena zdolności kredytowej Spółek emitujących obligacje), aktywa wyceniane są w wartości bieżącej szacowanych

przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości bilansowej inwestycji, łącznie z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

W tej kategorii Grupa ujmuje obligacje i inne papiery dłużne utrzymywane do terminu wymagalności, wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „pozostałe aktywa finansowe”.

Aktywa finansowe kwalifikowane do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

- aktywa długoterminowe, jeśli termin ich wymagalności przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- aktywa krótkoterminowe, jeśli termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie kwalifikują się do żadnej z powyższych kategorii aktywów finansowych.

Akcje Spółek nienotowanych wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Odpisy aktualizujące ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Wszystkie inne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Zyski i straty z wyceny ujmowane są jako inne całkowite dochody i kumulowane w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych od aktywów pieniężnych, które ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. W skonsolidowanym rachunku zysków i strat ujmowane są również odsetki, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych składników aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane jest w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów aktualizujących wartość instrumentów dłużnych, których odwrócenie ujmowane jest w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, jeżeli wzrost wartości instrumentu może być obiektywnie łączyony ze zdarzeniem następującym po rozpoznaniu utraty wartości.

W momencie wyłączenia składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, skumulowane zyski i straty, ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach, przenoszone są z kapitału własnego do skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz prezentowane są w innych całkowitych dochodach jako reklasyfikacja z tytułu przeniesienia do wyniku finansowego.

W tej kategorii Grupa ujmuje notowane obligacje nieutrzymywane do terminów wymagalności oraz akcje Spółek innych niż Spółki zależne lub stowarzyszone. Aktywa te w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazywane są w pozycji „pozostałe aktywa finansowe”.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

5.16.1.2 AKTYWA FINANSOWE (ZASADY OBOWIĄZUJĄCE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU)

Od 1 stycznia 2018, Grupa Kapitałowa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty finansowe zabezpieczające.

Dłużne aktywa finansowe kwalifikowane są do odpowiedniej kategorii w momencie ich początkowego ujęcia w zależności od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych.

Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie to: należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu umowy o usługę budowlaną, pożyczki udzielone, pozostałe należności finansowe oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

W momencie początkowego ujęcia, Spółka klasyfikuje instrumenty kapitałowe, tj. akcje i udziały w jednostkach pozostałych, do kategorii instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, a skutki wyceny są ujęte w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”.

Spółka klasyfikuje do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń oraz pozycje zabezpieczane, które podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

W przypadku aktywów finansowych zakupionych lub powstałych, dotkniętych utratą wartości, aktywa te wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Spółka kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty finansowe zabezpieczające.

Do kategorii instrumentów finansowych zabezpieczających, Grupa kwalifikuje aktywa i zobowiązanie finansowe stanowiące instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne i zabezpieczające wartość godziwą.

Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa do wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie stosuje metodę efektywnej stopy procentowej.

Pozycje te po początkowym ujęciu wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu umowy o usługę budowlaną z datą zapadalności

poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania) i nieprzekazywane do faktoringu, nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych stanowiącym instrument kapitałowy, dla którego zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem przychodów z tytułu otrzymanych dywidend.

Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej przez wynik finansowy

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały. Zyski lub straty wynikające z wyceny pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują również przychody z tytułu odsetek i dywidendy.

Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających

Instrumenty finansowe zabezpieczające podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Utrata wartości aktywów finansowych

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przez inne całkowite dochody (za wyjątkiem inwestycji w aktywa kapitałowe oraz aktywa kontraktowe). Model utraty wartości bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazował na koncepcji strat poniesionych. Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych, która podlega nowym zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności handlowe z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu umowy o usługę budowlaną.

Spółka stosuje następujące modele wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości:

- model ogólny (podstawowy),
- model uproszczony.

Model ogólny jest stosowany dla aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu – innych, niż należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu umowy o usługę budowlaną, a także dla aktywów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

W modelu ogólnym Spółka monitoruje zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z danym składnikiem aktywów finansowych oraz klasyfikuje aktywa finansowe do jednego z trzech etapów wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o obserwację zmiany poziomu ryzyka kredytowego w stosunku do początkowego ujęcia instrumentu.

W zależności od zaklasyfikowania do poszczególnych etapów, odpis z tytułu utraty wartości jest szacowany w horyzoncie 12-miesięcy (etap 1) lub w horyzoncie życia instrumentu (etap 2 oraz etap 3).

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisu z tytułu utraty wartości. Przesłanki mogą obejmować m.in. zmiany ratingu dłużnika, poważne problemy

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej wykorzystuje się poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora.

Spółka uwzględni informacje dotyczące przyszłości w stosowanych parametrach modelu szacowania strat oczekiwanych poprzez kalkulację parametrów prawdopodobieństwa niewypłacalności w oparciu o bieżące kwotowania rynkowe.

Model uproszczony jest stosowany przez Grupę dla należności z tytułu dostaw i usług.

W modelu uproszczonym Grupa nie monitoruje zmian poziomu ryzyka kredytowego w trakcie życia instrumentu oraz szacuje oczekiwaną stratę kredytową w horyzoncie do terminu zapadalności instrumentu.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Grupa wykorzystuje matrycę rezerw oszacowaną na podstawie historycznych poziomów spłacalności oraz odzysków z należności od kontrahentów.

Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności.

(Strata)/odwrócenie strat z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

Do (strat)/odwrócenia strat z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych zalicza się głównie (straty)/odwrócenia strat z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz (straty)/odwrócenia strat z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Przychody i koszty z tytułu utworzenia bądź odwrócenia odpisów aktualizujących są ujmowane są odpowiednio w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych. W dodatkowej notcie nr 34.2 zaprezentowano niezbędne ujawnienia.

Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Grupa ocenia efektywność zabezpieczenia zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia jak i w okresach późniejszych, co najmniej na każdy koniec okresu sprawozdawczego. Weryfikacja spełnienia warunków w zakresie efektywności powiązania jest dokonywana na bazie prospektywnej, w oparciu o analizę jakościową.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie z tytułu zabezpieczanego ryzyka, ujmuje w innych całkowitych dochodach,
- dodatkowo (w przypadku zabezpieczenia ryzyka walutowego – element ryzyka kursu spot), w ramach kapitału w oddzielnej pozycji (koszt zabezpieczenia) ujmuje zmianę wartości godziwej z tytułu elementu terminowego (w tym marży dwuwalutowej),

- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje w rachunku zysków lub strat. W przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych działalności operacyjnej część nieefektywna jest ujmowana w pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych, a w przypadku zabezpieczenia przepływów pieniężnych działalności finansowej w przychodach/kosztach finansowych,

- reklasyfikuje zyski lub straty z kapitału do rachunku zysków lub strat do linii, w której wykazywana jest pozycja zabezpieczana,

- wyłącza zyski lub straty z kapitału i koryguje wartość początkową pozycji zabezpieczanej (jeśli realizacja pozycji zabezpieczanej skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych - np. zapas).

W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej (działalność operacyjna), zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej są ujmowane w rachunku wyników w pozycji przychody/koszty operacyjne.

5.16.2 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

5.16.2.1 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE (ZASADY STOSOWANE DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU)

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania,
- pochodne instrumenty finansowe.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat działalności operacyjnej.

5.16.2.2 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE (ZASADY STOSOWANE OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU)

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania,
- pochodne instrumenty finansowe.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w działalności operacyjnej.

5.17 ZAPASY

Do zapasów zalicza się:

- materiały,
- półfabrykaty i produkcję w toku,
- wyroby gotowe,
- towary,
- zaliczki na zakup materiałów lub towarów zaliczanych do kategorii zapasów.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia oraz wartości sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszt wytworzenia wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty bezpośrednie (głównie materiały i robociznę) powiększone o narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Rozchód wyrobów gotowych ujmowany jest z zastosowaniem metody średniej ważonej rzeczywistego kosztu wytworzenia. Rozchód materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze weszło - pierwsze wyszło” (FIFO).

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacowana cena sprzedaży ustalana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W przypadku działalności deweloperskiej wszystkie nakłady związane z realizacją zadania aktywowane są w zapasach jako produkcja w toku.

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości lub wyceną do wartości sprzedaży netto na dzień bilansowy obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych odwrócenie odpisu jest odnoszone na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Okoliczności wskazujące na konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość zapasów to w szczególności:

- utrata wartości użytkowej zapasów (zniszczenie, przeterminowanie zapasów),
- stan zapasów przekracza zapotrzebowanie i możliwości zbycia przez Grupę Kapitałową,
- niska rotacja zapasów,
- utrata wartości rynkowej na skutek stosowania przez konkurencję niższych cen sprzedaży.

W przypadku, gdy cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów nie są możliwe do odzyskania, Grupa dokonuje odpisów aktualizujących ich wartość do wartości netto możliwej do uzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu ich wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszystkie straty w zapasach są ujmowane jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Zaliczki przekazane na zakup zapasów prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji „zapasy” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

5.18 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług i należności z tytułu umowy o usługę budowlaną są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych z uwzględnieniem odpisu oszacowanego zgodnie z MSSF 9.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako pozostałe przychody operacyjne.

Pozostałe należności obejmują w szczególności kaucje zatrzymane, należności ze sprzedaży środków trwałych, należności budżetowe oraz przedpłaty i zaliczki. Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych stanowią w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

5.19 ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienialne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczące.

5.20 AKTYWA TRWAŁE I GRUPY AKTYWÓW NETTO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Aktywa trwałe (grupy aktywów trwałych) są klasyfikowane przez Grupę jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży, a nie poprzez dalsze użytkowanie. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży, z zachowaniem normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar Kierownictwa Spółki do zakończenia transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu klasyfikacji aktywów do przeznaczonych do sprzedaży.

Aby warunki te były spełnione, składnik aktywów (lub grupa) musi:

- być dostępne do natychmiastowej sprzedaży w aktualnym stanie,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- uzależnione jedynie od warunków typowych i zwyczajowych dla transakcji sprzedaży tego typu składnika aktywów (lub grup),
- jego sprzedaż musi być wysoce prawdopodobna.

Wydłużenie okresu niezbędnego do sfinalizowania sprzedaży nie wyklucza prezentacji jako przeznaczonej na sprzedaż. Wydłużenie tego okresu może jednakże nastąpić jedynie, jeśli jest ono poza kontrolą Spółki i istnieje wystarczająca pewność, iż Spółka w dalszym ciągu planuje sprzedaż. Ma to miejsce w szczególności jeżeli:

- oczekiwane jest, iż osoby trzecie (nie nabywca) nałożą warunki powodujące wydłużenie procesu sprzedaży, jak również działania mające na celu sprostanie tym warunkom nie mogą być podjęte do czasu uzyskania wiążącego zobowiązania do zakupu, którego uzyskanie jest wysoce prawdopodobne, lub
- Spółka uzyskuje wiążące zobowiązania do zakupu i jako wynik tego, kupujący lub osoby trzecie nakładają warunki na transfer aktywów trwałych (lub grup), które wydłużą okres sprzedaży i jednocześnie podjęte zostały działania niezbędne do spełniania tych warunków oraz oczekiwane jest korzystne rozwiązanie warunków powodujących wydłużenie okresu sprzedaży,
- w trakcie 12 miesięcy powstały okoliczności, których wystąpienie w momencie klasyfikacji było mało prawdopodobne, skutkiem czego składnik aktywów nie został sprzedany.

Jeśli Spółka nabędzie składnik aktywów trwałych wyłącznie w celu późniejszej sprzedaży, może zaklasyfikować je jako utrzymywane w celu sprzedaży, jeśli spełniony jest warunek 12 miesięcy i jest wysoce prawdopodobne, iż pozostałe warunki, które nie są spełnione na dzień klasyfikacji zostaną spełnione w krótkim okresie (3 m-ce).

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Niektóre aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, takie jak aktywa finansowe, wyceniane są według tych samych zasad rachunkowości, jakie były stosowane przez Grupę przed zaklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.

5.21 KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, zgodnie ze statutem Spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Akcje Spółki dominującej nabyte i zatrzymane przez Spółkę dominującą lub konsolidowane spółki zależne pomniejszają kapitał własny. Akcje własne wyceniane są w cenie nabycia.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej powstaje z nadwyżki ceny emisyjnej ponad wartość nominalną akcji, pomniejszonej o koszty emisji.

Pozostałe kapitały obejmują:

- kapitał z tytułu ujęcia wyceny programów płatności akcjami,
- kapitał z kumulacji innych całkowitych dochodów obejmujących:
 - wycenę instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne (patrz nota 5.16.2),
 - różnice kursowe z przeliczenia zagranicznych jednostek zależnych (patrz nota 6.7),

- o udział w dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności (patrz nota 6.4 i 6.5).

W zyskach (stratach) zatrzymanych wykazywane są wyniki z lat ubiegłych (również te przekazane na kapitał uchwałami akcjonariuszy) oraz wynik finansowy bieżącego roku.

Wszystkie transakcje z właścicielami Spółki dominującej prezentowane są osobno w skonsolidowanym zestawieniu zmian w kapitale własnym.

5.22 ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania i rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują następujące tytuły:

- rezerwy na niewykorzystane urlopy,
- rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze,
- inne długoterminowe świadczenia pracownicze, do których Grupa zalicza nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne.

5.23 KRÓTKOTERMINOWE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Wartość zobowiązań z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych ustala się bez dyskonta i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie wymaganej zapłaty.

5.24 REZERWY NA NIWYKORZYSTANE URLOPY

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to uprawnienie narodziło się na dzień bilansowy.

Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększone o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako krótkoterminowe świadczenia pracownicze po potrąceniu wszelkich kwot już zapłaconych. Rezerwa na koszty kumulowanych płatnych nieobecności stanowi rezerwę krótkoterminową i nie podlega dyskontowaniu.

5.25 ODPRAWY EMERYTALNE I NAGRODY JUBILEUSZOWE

Zgodnie z systemami wynagradzania obowiązującymi w Grupie pracownicy Spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów nabywania uprawnień przez pracowników.

Według MSR 19 Świadczenia pracownicze nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wartość bieżąca rezerw na każdy dzień bilansowy jest szacowana przez niezależnego aktuariusza lub wewnętrznie przez Spółkę. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia, i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są na danych historycznych.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia),
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

5.26 REZERWY, ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Termin poniesienia oraz kwota wymagająca uregulowania może być niepewna.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły:

- udzielone gwarancje obsługi posprzedazowej produktów i wykonanych usług,
- toczące się postępowania sądowe oraz sprawy sporne,
- straty z umów budowlanych ujmowane zgodnie z MSSF 15
- restrukturyzacja, tylko jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Grupa jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy.

Rezerwy ujmuje się w wartości szacowanych nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, na podstawie najbardziej wiarygodnych dowodów dostępnych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dotyczących ryzyka oraz stopnia niepewności. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako pozostały koszt operacyjny.

Rezerwy na udzielone gwarancje powstają z obowiązku wykonania (związanych z bieżącą działalnością), przyszłych świadczeń wobec nieznanymi osobami, których kwotę można oszacować, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana. Rezerwy szacuje się na podstawie określonego przez Zarząd stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie analizy kosztów napraw gwarancyjnych realizowanych umów o usługę budowlaną. Rezerwy na udzielone

gwarancje są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu długoterminowego na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. Koszty związane z naliczaniem rezerw na udzielone gwarancje nie zwiększają podstawy stopnia zaawansowania realizacji umowy. W Grupie Kapitałowej rezerwy na udzielone gwarancje tworzy się w podziale na poszczególne umowy o usługę budowlaną. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych. W przypadku niewykorzystania utworzonej wartości rezerwy (po okresie obowiązywania gwarancji) rozwiązuje się ją w pozostałe przychody operacyjne. W zależności od terminu do kiedy są utrzymywane, prezentuje się je jako rezerwy długoterminowe lub rezerwy krótkoterminowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Rezerwy na straty z umów budowlanych tworzy się w przypadku kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną. Przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Wysokość straty ustala się niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę budowlaną. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty działalności operacyjnej.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Jednakże wartość tego aktywa nie może przewyższyć kwoty rezerwy. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne. Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę powoduje wykorzystanie rezerwy.

W przypadku, gdy wydatkowanie środków w celu wypełnienia obecnego obowiązku nie jest prawdopodobne, kwoty zobowiązania warunkowego nie ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, za wyjątkiem zobowiązań warunkowych identyfikowanych w procesie połączenia jednostek gospodarczych w ramach alokacji kosztu połączenia zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* (patrz nota 6.3).

Informację o zobowiązaniach warunkowych ujawnia się w części opisowej skonsolidowanego sprawozdania finansowego w notce 40. Grupa prezentuje również informację o warunkowych zobowiązaniach z tytułu opłat leasingowych wynikających z umów leasingu operacyjnego (nota 6.11).

Możliwe wpływy zawierające korzyści ekonomiczne dla Grupy, które nie spełniają jeszcze kryteriów ujęcia jako aktywa, stanowią aktywa warunkowe, których nie ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

5.27 OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

5.28 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

5.29 ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Grupa wykazuje w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycji „rozliczenia międzyokresowe” opłacone z góry koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, w tym przede wszystkim: czynsz z tytułu najmu, czy też wydatki związane z pozyskaniem umów budowlanych (jeżeli prawdopodobieństwo pozyskania tej umowy jest wysokie).

W pozycji „rozliczenia międzyokresowe” prezentowanej w pasywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej ujmowane są przychody przyszłych okresów, w tym również środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie środków trwałych, które rozliczane są zgodnie z MSR 20 Dotacje rządowe. Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazywane są w ramach rozliczeń międzyokresowych długoterminowych i krótkoterminowych w zależności od przewidywanego terminu ich realizacji.

Dotacje ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana. Dotacje są wówczas ujmowane według ich wartości godziwej.

Dotacja dotycząca danej pozycji kosztowej jest ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Dotacja finansująca składnik aktywów jest stopniowo ujmowana w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako przychód na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów. Grupa Kapitałowa dla celów prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie odejmuje dotacji od wartości bilansowej aktywów, lecz wykazuje dotacje jako przychody przyszłych okresów w pozycji „rozliczenia międzyokresowe”.

5.30 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży stanowią wyłącznie przychody z umów z klientami objęte zakresem MSSF 15. Sposób ujmowania przychodów ze sprzedaży w sprawozdaniu finansowym Spółki, w tym zarówno wartość, jak i moment rozpoznania przychodów, określa pięcioetapowy model obejmujący następujące kroki:

- identyfikacja umowy z klientem,

- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
- określenie ceny transakcyjnej,
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu.

Identyfikacja umowy z klientem

Spółka ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Spółki); oraz
- jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi.

Dobro lub usługa są wyodrębnione, jeżeli spełniają oba następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne oraz
- obowiązek Spółki do przekazania dobra lub usługi klientowi można wyodrębnić spośród innych obowiązków określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniami Spółki będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Spółka szacuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Spółka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując metodę wartości najbardziej prawdopodobnej, stanowiącej pojedynczą, najbardziej prawdopodobną kwotę z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Metoda ta najlepiej pozwala przewidzieć kwotę wynagrodzenia zmiennego, ponieważ jest ustalana indywidualnie dla danej umowy z uwzględnieniem wszystkich czynników, które mogą mieć wpływ na zmianę wynagrodzenia Spółki.

Spółka zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi wysięgowanie znaczącej

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w miarę, jak stopniowo spada niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Gwarancje udzielone przez Spółkę na sprzedane produkty oraz usługi ujmowane są zgodnie z MSR 37, ponieważ ich warunki odzwierciedlają wyłącznie zapewnienie, że produkty usługi dostarczane przez Spółkę będą działać zgodnie z zamierzeniem stron, wyrażonym w ustalonej specyfikacji.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu Spółka ujmuje przychody w momencie wypełniania (lub w trakcie wypełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi.

Przychody z tytułu najmu nieruchomości

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu wynikający z zawartych umów.

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną

Przychody z umów o usługę budowlaną obejmują:

- początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie
- zmiany dokonywane w trakcie wykonywania umowy, roszczenia oraz premie: w takim zakresie, w jakim istnieje prawdopodobieństwo, że przyniosą przychód oraz jeżeli możliwe jest wiarygodne ustalenie ich wartości.

Na koniec każdego miesiąca, nie rzadziej jednak niż na koniec kwartału, ustala się przychody z wykonania każdej niezakończonych umowy z klientem a także koszty osiągnięcia tych przychodów. Zarówno przychody jak i koszty ich osiągnięcia ustala się za okres od rozpoczęcia danej umowy do dnia bilansowego.

Przy rozpoznawaniu przychodów w czasie, dla celów pomiaru zaawansowania stopnia spełnienia zobowiązania Spółka wykorzystuje metody oparte na wynikach (np. do wysokości faktur lub poniesionych kosztów) lub oparte na nakładach (np. wg zużytych zasobów, zaawansowania nakładów roboczogodzin lub stałej marży).

Wynik danej umowy z klientem szacowany jest na podstawie rozpoznanych przychodów i poniesionych kosztów związanych z tą umową ujętych jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. W kosztach poniesionych uwzględnia się tylko te koszty umowy, które odzwierciedlają stan wykonania prac. Spółka nie ujmuje przychodów w oparciu o poniesione koszty wynikające z ewentualnych istotnych niedociągnięć przy spełnianiu zobowiązania, które nie zostały uwzględnione w cenie określonej w umowie.

Przykładem kosztów umowy, których nie należy w tym celu uwzględniać są:

- koszty umowy dotyczące przyszłej działalności związanej z umową, na przykład koszty materiałów dostarczonych na miejsce budowy lub przygotowanych do wykorzystania, które nie zostały jeszcze

zainstalowane, zużyte lub zastosowane podczas robót związanych z umową – za wyjątkiem materiałów czy urządzeń wytworzonych specjalnie dla celów umowy,

- koszty nie przewidzianych wcześniej strat materiałów, robocizny robót poprawkowych, które zostały poniesione w celu spełnienia danego zobowiązania,
- płatności dla podwykonawców, będące zaliczkami z tytułu prac świadczonych w ramach umowy.

Metody pomiaru stopnia zaawansowania spełnienia danego zobowiązania Spółka stosuje narastająco w każdym okresie w stosunku do bieżących szacunków przychodów i kosztów w ramach danej umowy. Dlatego skutki zmian szacunków przychodów lub kosztów umowy oraz skutki zmian szacunków wyników umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej (MSR 8). Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiły zmiany oraz w okresach następnych.

Przy ustalaniu łącznego przychodu, na koniec okresu (na dzień bilansowy), uwzględnia się tylko takie składniki przychodu, których wartość można wiarygodnie ustalić oraz istnieje prawdopodobieństwo, że przychód ten zostanie opłacony przez zamawiającego.

Przy ustalaniu przychodu nie uwzględnia się kwot zatrzymanych.

Początkowa kwota przychodu z umowy z klientem może wzrosnąć (zmniejszyć się) w czasie realizacji umowy. Zmiany takie mogą wynikać na przykład ze zmiany zakresu robót lub ze zmian cen materiałów budowlanych, stawek płac, itp. (np. waloryzacja kontraktu wynikająca z zapisów umowy). Wszelkie skutki tych zmian powinny być uwzględnione w szacowanym globalnym budżecie przychodów z umowy, jeszcze przed ich formalnym zaakceptowaniem przez zamawiającego, co następnie wiąże się ze stosowną zmianą umowy lub odpowiednim aneksem do niej. Wartość przychodu może ulec także zmniejszeniu np. na skutek utworzonych rezerw w wyniku groźących Spółce wysoce prawdopodobnych kar za nieterminową realizację lub zastosowania przez zamawiającego przewidzianych w umowie kar, wobec niedotrzymania terminów wykonania robót, nie osiągnięcia zagwarantowanych parametrów technicznych lub zdolności produkcyjnych , itp. (np. w kopalni ropy, czy dla bloku energetycznego).

Wartość należnych przychodów z umów zawartych w dewizach dotycząca części niezafakturowanej na dzień bilansowy wyceniana jest według kursu średniego NBP na dzień bilansowy. W przypadku otrzymania zaliczki związanej z umową wyrażonej w walucie obcej, szacowane przychody z tytułu takiej umowy na dzień bilansowy wycenia się z uwzględnieniem kursu otrzymanej zaliczki.

W sytuacji gdy ustalona niezafakturowana część przychodów dotyczy kontraktu na którym występuje nierozliczona część zaliczki wówczas dla celów prezentacyjnych w bilansie wartość ta zostaje pomniejszona o możliwą do skompensowania część zaliczki. Kwota kompensaty zostaje ustalona wg zasad rozliczania zaliczki określonych indywidualnie dla danej umowy.

Niezafakturowana część przychodów jaka wystąpi z tytułu oszacowania wartości przychodu ujętego w sprawozdaniu finansowym z uwzględnieniem wyżej opisanej kompensaty zostaje zaprezentowana jako osobna pozycja w aktywach bilansu pod nazwą „należności z tytułu umów o usługę budowlaną”.

Wartość przychodów z umów dotycząca części nadfakturowanej (wykazywanej w zobowiązaniach) na dzień bilansowy wyceniana jest według kursu z dnia fakturowania stosując metodę FIFO.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Nadfakturowana część przychodów jaka wystąpi z tytułu oszacowania wartości przychodu ujętego w sprawozdaniu finansowym jest prezentowana jako osobna pozycja w bilansie pod nazwą „zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną”.

W przypadku, gdy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie, jako koszt.

Wartość umowna kontraktu walutowego dla celów oszacowania rezerw na straty oraz prezentacji przychodów z tytułu umów z klientami zostaje określona na podstawie części zafakturowanej wyrażonej w złotych oraz części niezafakturowanej wyrażonej w walucie przeliczonej po kursie średnim NBP z dnia bilansowego

5.31 DYWIDENDY, POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE I PRZYCHODY FINANSOWE

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychodami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy okresu są:

- **pozostałe przychody operacyjne**, pośrednio związane z prowadzoną działalnością, w tym w szczególności:
 - przychody oraz zyski z inwestycji finansowych,
 - przychody z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych,
 - zyski z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Grupy Kapitałowej,
 - odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek,
 - odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości niematerialnych, rzeczowych aktywów trwałych, zapasów, należności, udzielonych pożyczek,
 - rozwiązanie niewykorzystanych rezerw, utworzonych uprzednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych,
 - zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych,
 - przychody netto z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej;
- **przychody finansowe**, stanowiące przede wszystkim przychody związane z finansowaniem działalności Grupy Kapitałowej, w tym:
 - zyski z tytułu różnic kursowych netto powstające wyłącznie na zobowiązaniach pochodzących ze źródeł finansowania działalności Grupy Kapitałowej (pożyczki, kredyty, obligacje, leasing finansowy itp.),
 - zyski z realizacji oraz wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających zobowiązania finansujące działalność Grupy Kapitałowej.

Przychody oraz koszty finansowe związane z pozyskaniem finansowania prezentowane są w działalności finansowej po dokonaniu wzajemnego nettowania.

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

5.32 KOSZTY

Koszt własny sprzedaży na dzień bilansowy koryguje się o zmianę wartości godziwej instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne, w przypadku gdy transakcja przestaje być efektywna oraz w przypadku zrealizowania się pozycji zabezpieczanej.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie miejsc powstawania kosztów oraz w układzie rodzajowym, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w skonsolidowanym rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów stanowi:

- koszt wytworzenia sprzedanych produktów,
- koszt wytworzenia sprzedanych usług,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- koszty ogólnego zarządu.

Ponadto, kosztami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na wynik finansowy są:

- **pozostałe koszty operacyjne**, związane pośrednio z działalnością operacyjną, w tym w szczególności:
 - strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych,
 - przekazane darowizny,
 - utworzone rezerwy na sprawy sporne, kary i odszkodowania i inne koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną,
 - odsetki od środków na rachunku bankowym zastrzeżonym dla działalności operacyjnej związanej z utrzymywaniem zaliczek otrzymanych na realizację kontraktów,
 - wynik netto z inwestycji finansowych,
 - wynik na instrumentach pochodnych dotyczących działalności operacyjnej,
 - różnice kursowe netto na działalności operacyjnej, z wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności GK,
 - odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i innych inwestycji,
 - odpisy z tytułu utraty wartości niematerialnych, wartości firmy, rzeczowych aktywów trwałych, zapasów, należności, udzielonych pożyczek,
 - koszty netto z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej;
- **koszty finansowe** związane z finansowaniem działalności Grupy Kapitałowej, w tym w szczególności:
 - odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym,
 - odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych kredytów, pożyczek i innych źródeł finansowania, w tym dyskonto zobowiązań,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- o odsetki od środków na rachunku bankowym bieżącym
- o straty z tytułu różnic kursowych netto powstające na zobowiązaniach będących źródłem finansowania GK.
- o wycena instrumentów zabezpieczających związana z zabezpieczeniem kosztów finansowania.

5.33 PODATEK DOCHODOWY (BIEŻĄCY I ODROZONY)

Na podatek dochodowy w skonsolidowanym rachunku zysków i strat składają się: podatek dochodowy bieżący oraz odroczony, który nie został ujęty w innych dochodach całkowitych lub bezpośrednio w kapitale.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa jest różna niż księgowy zysk (strata) brutto w wyniku czasowego przesunięcia przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów do innych okresów oraz wyłączeniem pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania (metoda zobowiązań bilansowych).

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową; oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania

przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową; oraz

- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych (i przepisów podatkowych), które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku dochodowego i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

5.34 PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej; oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

5.35 OCENA NIEPEWNOŚCI CO DO ROZLICZEŃ PODATKOWYCH

Jeżeli w ocenie Grupy jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Grupa określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Grupa odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych. Grupa odzwierciedla ten efekt za pomocą następującej metody:

- Grupa określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników,
- Grupa ujmuje wartość oczekiwaną - jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników,
- Grupa stosuje podejście „all-or-nothing”.

5.36 ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk na jedną akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przysługujący akcjonariuszom Jednostki dominującej akcji zwykłych przez średnią ważoną ilość akcji występujących w danym okresie.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o ewentualne zmiany zysku wynikające ze zmiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/ straty na akcję, ponieważ nie występują rozwadniające potencjalne akcje zwykłe.

6. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Zarządzanie kapitałem w Grupie Kapitałowej ma na celu zachowanie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem planowanych inwestycji tak, aby Grupa mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przyrost korzyści pozostałym inwestorom.

Zgodnie z praktyką rynkową efektywne wykorzystanie kapitału monitorowane jest między innymi na podstawie:

- wskaźnika kapitału własnego (kapitalizacja) obliczanego jako stosunek wartości kapitału własnego do sumy bilansowej,

- wskaźnika debt/EBITDA stanowiącego stosunek zadłużenia oprocentowanego pomniejszonego o środki pieniężne w stosunku do EBITDA (EBITDA liczona za ostatnie 12 miesięcy jako zysk netto powiększony o podatek i odsetki (z kosztów finansowych) oraz amortyzację).

7. SEGMENTY OPERACYJNE

Grupa wyróżnia następujące segmenty operacyjne, w ramach których prowadzi swoją działalność:

- **Gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa** (strategiczny segment działalności),
- **Budownictwo energetyczne** (strategiczny segment działalności),

W ramach poszczególnych segmentów wyróżnia się następujące zakresy usług:

- **Gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa to:**
 - instalacje naziemne do wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego,
 - instalacje do skraplania gazu ziemnego, magazynowania i regazyfikacji LNG,
 - stacje separacji i magazynowania LPG, C5+,
 - stacje magazynowania i odparowania LNG,
 - podziemne magazyny gazu,
 - instalacje odsiarczania,
 - instalacje naziemne podziemnych magazynów gazu ziemnego,
 - zbiorniki ropy naftowej,
 - systemy przesyłu gazu ziemnego i ropy naftowej, w tym: stacje redukcyjno-pomiarowe i pomiarowo-rozliczeniowe, mieszalnie, węzły rozdzielcze, tłocznie itp.,
 - magazyny paliw.
- **Budownictwo energetyczne to:**
 - montaż, modernizacja, remonty urządzeń oraz instalacji energetycznych i przemysłowych.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej. Zarząd Spółki dominującej monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

Grupa prezentuje przychody ze sprzedaży, koszty oraz wynik (marżę brutto) w podziale na segmenty, nie prezentuje natomiast aktywów i zobowiązań w podziale na segmenty z działalności, z uwagi na to, że część aktywów trwałych oraz obrotowych jest wykorzystywana do produkcji zaliczanej do różnych segmentów. Grupa zatem nie ma możliwości przypisania w sposób racjonalny wszystkich składników zapasów, środków trwałych, zobowiązań z tytułu dostaw i usług do poszczególnych segmentów operacyjnych. Finansowanie Grupy, przychody i koszty finansowe, przychody i koszty pozostałej działalności operacyjnej, koszty sprzedaży, ogólnego zarządu oraz koszty restrukturyzacji, udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności, a także podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie następuje ich alokacja do segmentów operacyjnych.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Przychody stanowią przychody od klientów zewnętrznych.

Przychody i koszty, które nie kwalifikują się do usług rozróżnianych w ramach głównych segmentów, Grupa Kapitałowa PBG ujmuje w pozycji „Inne”.

Zysk (strata) segmentów to zysk (strata) wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu, pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, kosztów restrukturyzacji, zysku na zawarciu Układu z wierzycielami, przychodów i kosztów finansowych, udziału w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności oraz podatku dochodowego.

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych zostały zaprezentowane w tabelach poniżej.

SEGMENTY OPERACYJNE - DANE ZA OKRES OD 01.01. DO 31.12.2018 ROKU

	Segmenty			Razem
	gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa	budownictwo energetyczne	Inne	
Przychody ogółem	54 573	1 254 628	8 956	1 318 157
Sprzedaż na zewnątrz	54 573	1 254 628	9 009	1 318 211
Koszty ogółem	(48 091)	(1 132 231)	(9 565)	(1 189 887)
Wynik segmentu	6 482	122 397	(609)	128 270
Wynik na utracie współkontroli nad wspólnym działaniem	x	x	x	-
Koszty sprzedaży/koszty ogólnego zarządu	x	x	x	(95 509)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	x	x	x	(62 314)
Koszty restrukturyzacji	x	x	x	-
Wynik na zawarciu układu z wierzycielami	x	x	x	(16 755)
Koszty badań i rozwoju	x	x	x	(6 151)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	x	x	x	(52 459)
Przychody finansowe	x	x	x	-
Koszty finansowe	x	x	x	(5 825)
Udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności	x	x	x	28 064
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	x	x	x	(30 220)
Podatek dochodowy	x	x	x	(14 197)
Zysk (strata) netto	x	x	x	(44 417)

SEGMENTY OPERACYJNE - DANE ZA OKRES OD 01.01. DO 31.12.2017 ROKU

	Segmenty			Razem
	gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa	budownictwo energetyczne	Inne	

Grupa Kapitałowa PBG

QSR3/2018 (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

Przychody ogółem	38 093	1 811 392	19 608	1 862 556
Sprzedaż na zewnątrz	38 093	1 811 392	19 608	1 862 556
Koszty ogółem	(32 951)	(1 653 894)	(9 414)	(1 699 542)
Wynik segmentu	5 142	157 498	10 194	163 014
Koszty sprzedaży/koszty ogólnego zarządu	x	x	x	(118 483)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	x	x	x	(83 388)
Wynik na zawarciu układu z wierzycielami	x	x	x	(17 993)
Zysk z działalności operacyjnej	x	x	x	(56 850)
Koszty finansowe	x	x	x	(9 852)
Udział w zyskach jednostek rozliczanych metodą praw własności	x	x	x	(3 932)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	x	x	x	(70 634)
Podatek dochodowy	x	x	x	(33 869)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	x	x	x	(104 503)
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	x	x	x	10 282
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej	x	x	x	(94 221)

Informacje geograficzne

Głównym obszarem działalności Grupy Kapitałowej jest Polska, będąca krajem siedziby Spółki dominującej.

Poniżej przedstawiono przychody Grupy Kapitałowej od klientów zewnętrznych w rozbiciu na obszary geograficzne. Grupa klasyfikuje przychody pochodzące od klientów zagranicznych do danego kraju stosując kryterium siedziby klienta. W roku 2018, podobnie jak w 2017, przychody ze sprzedaży osiągnięte od klientów mających siedzibę w jednym kraju, innym niż Polska. W 2018 roku udział przychodów do klientów zagranicznych w przychodach ze sprzedaży ogółem wzrósł w porównaniu do roku poprzedniego.

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
- przychody ze sprzedaży kraj	1 037 028	1 703 482
- przychody ze sprzedaży eksport	281 129	159 074
- pozostałe	61 584	
Przychody ze sprzedaży ogółem	1 318 366	1 869 093

Podział przychodów ze sprzedaży na kontrahentów, z którymi koncentracja sprzedaży przekracza 10% całości przychodów na rynki przedstawia poniższa tabela:

Nazwa kontrahenta	Udział procentowy w sprzedaży ogółem	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018
Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	49%	649 208

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	11%	148 917
Pozostali kontrahenci	40%	520 032

Razem	100%	1 318 157
--------------	-------------	------------------

8. PRZEJĘCIA ORAZ ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH

8.1 PRZEJĘCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku, nie zostały przeprowadzone transakcje przejęć, w efekcie których Grupa Kapitałowa nabyła kontrolę nad jednostkami gospodarczymi.

8.2 ZBYCIA JEDNOSTEK ZALEŻNYCH

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku nie miały miejsca zbycia jednostek zależnych.

9. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH

Informacje dotyczące jednostek zależnych zawarte zostały w nocie 1.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Nota ta, zawiera również opis zmian w strukturze Grupy w okresie sprawozdawczym.

Informacje na temat jednostek zależnych posiadających istotne udziały niekontrolujące zawiera poniższa tabela.

Jednostka zależna	Miejsce siedziby i prowadzenia działalności	Procentowa wielkość udziałów oraz praw do głosów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących		Strata zalokowane na udziały niekontrolujące		Skumulowana wartość udziałów niekontrolujących	
		31.12.2018	31.12.2017	od 01.01. do 31.12.2018	od 01.01. do 31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
GK RAFAKO	Polska	66,68%	66,68%	(25 128)	(62 780)	402 428	441 676

Poniżej przedstawiono wybrane informacje finansowe w odniesieniu do wszystkich jednostek zależnych, w których istnieją istotne udziały niekontrolujące. Zawarte poniżej kwoty nie zostały skorygowane o efekty transakcji między jednostkami w Grupie.

	31 grudnia 2018 GK RAFAKO	31 grudnia 2017 GK RAFAKO
Aktywa obrotowe	1 069 151	990 298
Aktywa trwałe	288 259	333 259
Zobowiązania krótkoterminowe	690 655	603 103
Zobowiązania długoterminowe	69 531	66 518
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	588 847	601 625
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	8 551	450 118

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 GK RAFAKO	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 GK RAFAKO
Przychody ze sprzedaży	1 268 818	1 784 692
Koszty własny sprzedaży (-)	(1 150 103)	(1 633 229)
Zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	33 618	2 220
Zysk przypisany akcjonariuszom niekontrolującym	(86)	977
Zysk za rok obrotowy	33 532	3 197
Pozostałe całkowite dochody przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	(3 101)	(54)
Pozostałe całkowite dochody przypisane akcjonariuszom niekontrolującym	10	(24)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	(3 091)	(78)
Całkowite dochody razem przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	30 516	2 142
Całkowite dochody razem przypisane akcjonariuszom niekontrolującym	(76)	977
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	30 440	3 119

10. UDZIAŁ WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU

Grupa posiada udział we wspólnym przedsięwzięciu wykazywanym metodą praw własności - Energopol Ukraina SA. Energopol Ukraina SA jest spółką prawa ukraińskiego z siedzibą w Kijowie. Przedmiotem jej działalności jest prowadzenie robót budowlano-montażowych. Spółka realizuje projekt deweloperski zlokalizowany w Kijowie, częściowo finansowany pożyczkami pozyskanymi od Spółki dominującej. Akcje spółki nie są notowane na aktywnym rynku. Obecnie Grupa posiada 49% udziału w kapitale oraz w prawach do głosu. Inwestycja w Energopol Ukraina jest jedynym wspólnym przedsięwzięciem współkontrolowanym przez Grupę i nie ma charakteru strategicznego. Poniższe tabele zawierają wybrane dane finansowe zaprezentowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Energopol Ukraina SA, przygotowanym według MSSF, doprowadzonym do zgodności z polityką rachunkowości Grupy.

	Siedziba jednostki stowarzyszonej	Udział w kapitale podstawowym	31 grudnia 2018 roku		31 grudnia 2017 roku	
			Wartość bilansowa	Wartość rynkowa	Wartość bilansowa	Wartość rynkowa
Energopol Ukraina	Ukraina	49%	35 310	35 310	19 312	19 312
Bilansowa wartość inwestycji			35 310		19 312	

	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Wynik finansowy netto	Przychody ze sprzedaży
31 grudnia 2018					
Energopol Ukraina	91 448	106 258	(14 810)	29 728	12 321
Razem	91 448	106 258	(14 810)	29 728	12 321

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

31 grudnia 2017

Energopol Ukraina	87 842	127 799	(39 958)	(4 379)	22 886
Razem	87 842	127 799	(39 958)	(4 379)	22 886

11. UDZIAŁ WE WSPÓLNYM DZIAŁANIU

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku oraz w roku poprzednim spółki wchodzące w skład Grupy nie brały udziału we wspólnych działaniach zgodnie z MSSF 11.

12. WARTOŚĆ FIRMY

Sposób ustalenia wartości firmy został szczegółowo przedstawiony w notcie 5.3 dotyczącym przejęć jednostek gospodarczych. Zmiany wartości bilansowej wartości firmy w okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentuje tabela:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	399 158	399 441
Połączenie jednostek gospodarczych		
Sprzedaż jednostek zależnych / wyjście spółek z Grupy(-)		(283)
Różnice kursowe netto z przeliczenia		
Inne korekty		
Wartość brutto na koniec okresu	399 158	399 158
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu	296 622	212 861
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	73 769	83 761
Różnice kursowe netto z przeliczenia		
Sprzedaż jednostek zależnych / wyjście spółek z Grupy(-)		
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	370 391	296 622
Wartość firmy - wartość bilansowa na koniec okresu	28 767	102 536

Wartość firmy zaprezentowana w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej dotyczy przejęć następujących Spółek zależnych:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
RAFAKO	28 768	102 160
Wyrskie Zakłady Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości	-	376
Wartość firmy (netto)	28 768	102 536

Przyporządkowanie wartości firmy do poszczególnych segmentów operacyjnych przedstawia się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
--	-----------------	-----------------

Gaz ziemny, ropa naftowa i paliwa	-	-
Woda	-	-
Budownictwo mieszkaniowe i przemysłowe	-	-
Drogi	-	-
Budownictwo energetyczne	28 767	102 536
Inne		
Razem wartość firmy (netto)	28 767	102 536

Zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów* oraz polityką rachunkowości Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały przeprowadzone testy na utratę wartości dla wyżej wskazanych wartości firmy.

W celu przeprowadzenia corocznego testu na utratę wartości, wartość firmy jest alokowana do ośrodków generujących środki pieniężne, będących jednocześnie odrębnymi segmentami operacyjnymi.

Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy została ustalona na podstawie ich wartości użytkowej, przy wykorzystaniu modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

W wyliczeniach dotyczących testu na utratę wartości wartości firmy GK RAFAKO przyjęto następujące założenia:

- Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przygotowano w oparciu o 5 – letni horyzont prognozy.
- Szczegółową prognozą objęte zostały lata 2019 - 2023. Projekcja przygotowana została przez Zarząd spółki RAFAKO i uwzględnia rachunek zysków i strat, bilans oraz sporządzony na ich podstawie rachunek przepływów pieniężnych.
- Wyniki możliwe do wygenerowania po okresie szczegółowej prognozy oszacowano na podstawie średniego poziomu zysku operacyjnego zaplanowanego do zrealizowania w okresie 2019 – 2023. Uznano, że zyski generowane we wskazanym okresie, najlepiej odzwierciedlają długoterminową zdolność spółki do generowania wolnych przepływów pieniężnych i na tej podstawie oszacowano wartość rezydualną spółki RAFAKO. Założono przy tym 1 % stopę wzrostu po okresie szczegółowej prognozy.
- W poszczególnych okresach oszacowano prognozy wolnych przepływów pieniężnych FCF (Free Cash Flow), które zdyskontowano odpowiednią stopą dyskontową skorygowaną („oczyszczoną”) o inflację.
- Stopa dyskontowa została oszacowana na podstawie średnioważonego kosztu kapitału i jest zgodna z modelem WACC (Weighted Average Cost of Capital).
- Koszt kapitału własnego został wyznaczony na podstawie oczekiwanej stopy zwrotu portfela zgodnie z modelem CAPM (Capital Assets Pricing Model), według następującej formuły:

$$k_w = ((1+r_w)/(1+CPI)-1) + \beta*r + r_s \quad ,gdzie:$$

k_w – koszt kapitału własnego firmy

r_w – stopa zwrotu z aktywów wolnych od ryzyka (10 - letnich obligacji Skarbu Państwa)

CPI – stopa inflacji (cel inflacyjny NBP)

r – premia za ryzyko inwestowania w danym kraju

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

β – miara reakcji stopy zwrotu z danej akcji na zmiany zachodzące na rynku papierów wartościowych zalewarowana długiem jednostki

r_s – stopa ryzyka specyficznego

przy zastosowaniu następujących założeń:

- o Do wyliczenia stopy zwrotu wolnej od ryzyka przyjęto wartość rentowności 10-letnich obligacji skarbowych, która na dzień sporządzania testu wynosiła 3,303 % w stosunku rocznym (zgodnie ze średnią ceną na ostatniej aukcji z dnia 04.10.2018r.).
 - o Rentowność 10-letnich obligacji skarbowych skorygowana została o poziom celu inflacyjnego NBP, którego wartość w całym okresie prognozy przyjęto na poziomie 2,5 %.
 - o Po skorygowaniu rentowności 10-letnich obligacji o poziom wskaźnika inflacji otrzymano wartość stopy wolnej od ryzyka w ujęciu realnym w wysokości 0,78%.
 - o Premię za ryzyko, w całym okresie prognozy przyjęto na poziomie 7,14%¹. Wartość premii przyjęto na podstawie wyników badań opublikowanych przez Aswath'a Damodarana w styczniu 2019 r., jako premia za ryzyko inwestowania w Polsce (Total Equity Risk Premium),
 - o Współczynnik ryzyka β na poziomie 1,18 przyjęto na podstawie aktualnych tablic opracowanych przez A. Damodarana dla spółek działających w branży „machinery” na rynku europejskim (Europe)².
 - o koszt kapitału własnego został skorygowany o stopę ryzyka specyficznego, określającego ryzyko nierealizowania założonych szacunków finansowych, w wysokości 3%.
- Koszt kapitału obcego przyjęto na poziomie stopy wolnej od ryzyka tj. rentowności obligacji 10-letnich (zgodnie z przetargiem z dnia 04.10.2018r.) powiększonych o marżę 2%.
 - Przyjęto założenie, że w perspektywie długoterminowej struktura finansowania działalności operacyjnej oparta będzie w blisko 80% na kapitale własnym i 20% na kapitale obcym.
 - Na podstawie powyższych założeń ustalono, że średni ważony koszt kapitału WACC wynosi 10,66%
 - Po oszacowaniu wartości godziwej 100 % akcji Spółki Rafako możliwe było określenie wartości godziwej 33,32% akcji, których właścicielem jest PBG S.A. Na bazie uzyskanych danych przeprowadzona została analiza wrażliwości, której wyniki zaprezentowane zostały w poniższej tabeli:

Tabela: Analiza wrażliwości wartości godziwej 33,32% akcji spółki Rafako (tys. PLN).

Zmiana WACC	Zmiana stopy wzrostu FCF po okresie szczegółowej prognozy				
	-1,00%	-0,50%	0,00%	0,50%	1,00%
-1,00%	226 350	232 886	240 177	248 362	257 615

¹ źródło: <http://people.stern.nyu.edu/adamodar/> [Stan na: 01.2019 r.]

² źródło: <http://people.stern.nyu.edu/adamodar/> [Stan na: 01.2019 r.]

Grupa Kapitałowa PBG**QSR3/2018** (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

-0,50%	217 724	223 511	229 929	237 088	245 125
0,00%	209 897	215 047	220 730	227 033	234 064
0,50%	202 763	207 367	212 425	218 006	224 196
1,00%	196 231	200 366	204 888	209 856	215 338

Na podstawie uzyskanych wyników, Grupa oszacowała, że na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku wartość użytkowa aktywów GK RAFAKO wynosi 646.745 tys. PLN. Ujęta w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wartość bilansowa aktywów GK RAFAKO wynosi 721.187 tys. PLN, co skutkuje utworzeniem dodatkowego odpisu w 2018 roku w kwocie 74.441 tys. PLN, alokowanego do wartości firmy, obciążającego pozostałe koszty operacyjne. Na dzień 31 grudnia 2018 roku skumulowany odpis aktualizujący wartość wartości firmy GK RAFAKO wynosi 353.307 tys. PLN, a sama wartość firmy RAFAKO wynosi na dzień bilansowy 27.719 tys. PLN.

Projekt Jaworzno

Na przyszłe wyniki spółki RAFAKO S.A. istotny wpływ ma realizacja i zamknięcie kontraktu Jaworzno. Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA Bloku”. Ostateczny podział prac w ramach Konsorcjum został ustalony w dniu 4 sierpnia 2013 roku na podstawie zmian wprowadzonych do umowy konsorcjum, które dotyczyły przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (tym samym dla spółki Mostostal Warszawa pozostało 0,01%) oraz zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. Kontrakt na budowę Bloku Energetycznego Jaworzno III został zawarty w dniu 17 kwietnia 2014 roku. Aktualna wartość kontraktu (po podpisaniu Aneksu nr 5) wynosi około 4,5 miliarda złotych netto. To największy wartościowo kontrakt realizowany dotychczas przez spółkę RAFAKO S.A. Obecnie realizacja projektu Jaworzno wkroczyła w ostatnią fazę, tj. fazę rozruchu i uruchomienia Bloku, która będzie realizowana do Przejęcia Bloku do Eksploatacji. Zgodnie z harmonogramem kontraktu Przejęcie Bloku do Eksploatacji powinno nastąpić do dnia 20 listopada 2019 r. Realizacja tego kamienia milowego w przewidzianym w kontrakcie terminie jest ostatnim kluczowym etapem okresu budowy całej inwestycji. Po zrealizowaniu kamienia milowego dotyczącego Przejęcia Bloku do Eksploatacji Kontrakt wchodzi w fazę Okresu Gwarancji, w trakcie którego w terminie do 12 miesięcy od Przejęcia Bloku do Eksploatacji mają nastąpić końcowe Pomiarów Gwarantowanych Parametrów Technicznych. W Okresie Gwarancyjnym nastąpi przekazanie Zamawiającemu dokumentacji powykonawczej i zafakturowanie ostatniego kamienia milowego zgodnie z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Kontraktu planowanym na luty 2020 roku. W Okresie Gwarancyjnym do czasu wykonania Pomiarów Parametrów Gwarantowanych zakłada się wykonywane dodatkowe prace optymalizujące mające na celu przygotowanie Bloku do przeprowadzenia ww. pomiarów. Gwarancją terminowego zakończenia kontraktu jest niezakłócony przebieg procesu rozruchu na poszczególnych jego etapach. Każde ujawnienie się wad czy awarii maszyn bądź urządzeń, wystąpienie nieprzewidzianych technicznych problemów w instalacjach technologicznych i elektrycznych, w szczególności na styku instalacji z urządzeniami oraz konieczność wykonania nieplanowanych prac dodatkowych może spowodować opóźnienie w realizacji kontraktu. Z kolei

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

niezakończenie realizacji kontraktu w ustalonym terminie, tj. niepodpisanie Protokołu Przekazania Bloku do Eksploatacji do 20.11.2019 r. może spowodować naliczenie przez Inwestora kar za nieterminową realizację kontraktu, co w sposób istotny mogłoby negatywnie wpłynąć na wynik i sytuację finansową zarówno RAFAKO S.A. jak i spółki celowej realizującej projekt. Biorąc pod uwagę aktualne zaawansowanie prac związanych z fazą rozruchu Spółka nie widzi zagrożeń dotyczących niedotrzymania umownego terminu przekazania Bloku do eksploatacji.

13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH W 2018 ROKU

	Znaki towarowe	Prace badawczo-rozwojowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	144	3 047	4 313	94	701	8 299
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	-	-	1 032	-	-	(1 032)	-
Nabycia	-	-	8	369	-	362	740
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	-	-	-
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-	(48)	(1 453)	(310)	(31)	-	(1 842)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	96	2 634	4 373	63	32	7 197
01.01.2018							
Wartość brutto	5	240	24 190	12 236	10 481	3 974	51 125
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5)	(96)	(21 144)	(7 923)	(10 386)	(3 272)	(42 826)
Wartość netto	-	144	3 047	4 313	94	701	8 299
31.12.2018							
Wartość brutto	5	240	25 122	12 605	10 463	3 304	51 739
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5)	(144)	(22 488)	(8 232)	(10 400)	(3 272)	(44 542)
Wartość netto	-	96	2 634	4 373	63	32	7 197

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH W 2017 ROKU

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Znaki towarowe	Prace badawczo-rozwojowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	192	3 790	4 605	11	370	8 968
Nabycia	5	-	-	323	296	760	1 384
Reklasyfikacja do/z innej kategorii	-	-	-	436	-	(436)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	(138)	-	(138)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	(5)	(48)	(517)	(1 137)	(5)	-	(1 712)
Pozostałe	-	-	-	(117)	(91)	6	(202)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	144	3 273	4 110	73	700	8 300

Grupa Kapitałowa PBG**QSR3/2018** (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Największą pozycję w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy stanowi licencja na kotły nadkrytyczne typu BENSON, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 2.685 tys. PLN (31 grudnia 2017 roku: 2.953 tys. PLN); pozostały od dnia 31 grudnia 2018 roku okres amortyzacji licencji wynosi 10 lat;

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Koszt własny sprzedaży	1339	1 227
Koszty ogólnego zarządu	412	413
Koszty sprzedaży	90	72
Amortyzacja wartości niematerialnych razem	1842	1 712

W roku obrotowym 2018 Grupa Kapitałowa nie rozpoznała utraty wartości w odniesieniu do wartości niematerialnych. W związku z tym na dzień bilansowy nie dokonano odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych podobnie jak w roku 2017.

Grupa Kapitałowa nie wykorzystuje w działalności składników wartości niematerialnych, których okres użytkowania jest nieokreślony (patrz nota 6.9).

Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa nie zawarła istotnych umów inwestycyjnych, na mocy których zobowiązała się nabyć w przyszłości składniki wartości niematerialnych.

W 2018 roku, podobnie jak w 2017 roku, Grupa nie ujmowała w wartości niematerialnych kosztów finansowania zewnętrznego.

Grupa posiada wartości niematerialne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6).

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

14. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

ZMIANY RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH W 2018 ROKU

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	25 335	111 490	50 788	8 779	3 302	258	199 953
Transfery ze środków trwałych w budowie	-	57	627	-	-	(684)	-
Nabycia	-	94	1 046	-	131	665	1 936
Nabycia środków trwałych w leasingu	-	-	179	3 046	269	-	3 494
Likwidacja/sprzedaż	(720)	(5 496)	(1 031)	(415)	(175)	(43)	(7 881)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(10)	2	(1)	-	(9)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-	(3 539)	(7 113)	(3 071)	(864)	-	(14 587)
Utworzenie /odwrócenie odpisu aktualizującego	-	4 050	660	(114)	75	-	4 671
Reklasyfikacja do/z innej kategorii aktywa	(4)	(3 663)	(42)	88	-	-	(3 621)
Pozostałe	98	-	168	(71)	178	-	373
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	24 709	102 993	45 272	8 244	2 914	196	184 329
01.01.2018							
Wartość brutto	28 327	160 348	138 368	16 031	10 860	312	354 246
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(2 992)	(48 858)	(87 580)	(7 252)	(7 559)	(54)	(154 293)
Wartość netto	25 335	111 490	50 788	8 779	3 302	258	199 953
31.12.2018							
Wartość brutto	24 709	142 817	136 723	17 555	10 616	250	332 669
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(39 824)	(91 450)	(9 311)	(7 702)	(54)	(148 341)
Wartość netto	24 709	102 993	45 272	8 244	2 914	196	184 329

ZMIANY RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH W 2017 ROKU

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	28 334	122 988	55 053	9 484	4 719	2 398	222 976
Nabycia	-	5	872	919	128	2 103	4 027
Nabycia środków trwałych w leasingu	1 548	29 420	-	1 360	431	-	32 759
Likwidacja/sprzedaż	(1 632)	(30 145)	(180)	(243)	(2 614)	(6)	(34 820)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(4)	(1)	(8)	-	(13)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-	(4 149)	(7 350)	(2 558)	(777)	-	(14 834)
Utworzenie /odwrócenie odpisu aktualizującego	20	(481)	(47)	46	1 434	-	972
Reklasyfikacja do/z innej kategorii aktywa	(2 934)	(5 471)	2 448	-	7	(3 250)	(9 200)
Pozostałe	(1)	(677)	(4)	(228)	(18)	(986)	(1 914)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	25 335	111 490	50 788	8 779	3 302	259	199 953

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Zarząd Spółki dominującej kierując się generowanymi przez Grupę ujemnymi przepływami pieniężnymi na poziomie działalności operacyjnej, podjął decyzję o przeprowadzeniu oceny posiadanych składników rzeczowych aktywów trwałych pod kątem utraty ich wartości:

- posiadane przez Spółkę dominującą nieruchomości ocenione zostały na podstawie wycen niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własnego osądu Spółki dominującej, na tej podstawie podjęto decyzję o niedokonywaniu odpisów aktualizujących;
- ponadto Grupa rozpoznała odpis aktualizujący wartość budowli (stacja LNG) znajdującej się w posiadaniu Spółki dominującej w kwocie 493 tys. PLN z uwagi na jej likwidację dokonaną w roku 2018.

W porównywalnym okresie zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa rozpoznała odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych na łączną kwotę 4.671 tys. PLN.

Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu Spółek z Grupy Kapitałowej PBG wynosiła:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu spółki	9 092	62 909
Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu spółki	8 267	-

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Koszt własny sprzedaży	11 538	11 732
Koszty ogólnego zarządu	2 604	2 641
Koszty sprzedaży	445	461
Razem amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	14 587	14 834

W 2018 roku, podobnie jak w 2017 roku Spółki z Grupy Kapitałowej nie zawarły istotnych umów inwestycyjnych, na mocy których zobowiązałyby się do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych.

Ponadto Grupa wynajmuje oraz dzierżawi środki trwałe, głównie nieruchomości wykorzystywane w działalności operacyjnej, takie jak: zaplecza budów, lokale biurowe, lokale mieszkalne dla pracowników realizujących kontrakty budowlane w miejscach odległych od miejsca zamieszkania, nieruchomości gruntowe do składowania sprzętu, materiałów itp. Koszty korzystania z tych aktywów są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Grupa posiada rzeczowe aktywa trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6).

15. AKTYWA W LEASINGU

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego.

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Przyszłe opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Przyszłe opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	4 128	3 632	4 020	3 606
W okresie od 1 do 5 lat	6 738	6 490	25 168	24 784
Powyżej 5 lat	18 027	18 027	-	
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	28 892	28 149	29 188	28 390
Minus koszty finansowe	(743)	-	(798)	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	28 149	28 149	28 390	28 390
Krótkoterminowe	3 632	3 632	4 020	3 606
Długoterminowe	24 517	24 517	24 370	24 784

Najistotniejszą umową leasingu finansowego jest leasing nieruchomości (grunt wraz z budynkiem hotelowym) położonej w Świnoujściu o wartości początkowej przedmiotu leasingu 30.974 tys. PLN. Umowa została zawarta w kwietniu 2017 roku na okres 12 lat. Raty leasingu oprocentowane są zmienną stopą procentową kalkulowaną w oparciu o WIBOR 1M. Wartość bieżąca zobowiązania na dzień 31 grudnia wynosi 20.158 PLN.

Do istotnych umów leasingu finansowego należy również leasing wiertnicy o wartości początkowej przedmiotu leasingu 7.058 tys. PLN. Umowa leasingu została zawarta we wrześniu 2011 roku na okres 10 lat, po upływie których Grupa ma prawo nabyć przedmiot leasingu na własność. Raty leasingu oprocentowane są zmienną stopą procentową kalkulowaną w oparciu o WIBOR 1M. Zabezpieczeniem spłaty rat leasingu jest weksel in blanco.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych.

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje również rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu operacyjnego. Są to samochody osobowe wykorzystywane w działalności operacyjnej Spółek Grupy. Umowy leasingu operacyjnego dotyczą podobnych pod względem wartości jednostkowej aktywów, dlatego nie można wyróżnić tych najbardziej znaczących.

16. GRUPA JAKO LEASINGODAWCA

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, Grupa Kapitałowa nie występuje jako leasingodawca.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

17. NIEODNAWIALNE ZASOBY NATURALNE

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na poprzedni dzień bilansowy Grupa Kapitałowa nie posiadała aktywów w postaci nieodnawialnych zasobów naturalnych.

18. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Wartość nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 6.055 tys. PLN i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 4.736 tys. PLN. W pozycji bilansowej nieruchomości inwestycyjne Grupa prezentuje obecnie wyłącznie budynki i budowle oraz nieruchomości gruntowe nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości.

Nieruchomości inwestycyjne	31.12.2018	31.12.2017
- nieruchomość zabudowana w Poznaniu przy ul. Ochozna	322	322
- nieruchomość gruntowa w Radzewicach	997	997
- nieruchomość Katowice ul. Wolnego (budynek biurowy)	3 224	-
- Mieszkania PLATAN COMPLEX - Świnoujście	338	-
- Gdańsk Orunia	783	-
- nieruchomość gruntowa Włocławek ul. Kuklińskiego	391	-
Nieruchomości inwestycyjne razem	6 055	1 319

Do nieruchomości inwestycyjnych Grupa zalicza biurowiec zlokalizowany w Katowicach przy ul. Wolnego o wartości godziwej 3.240 tys. PLN (zaklasyfikowany na dzień 31 grudnia 2017 roku do aktywów dostępnych do sprzedaży) oraz nieruchomości gruntowe. Wartość wszystkich nieruchomości inwestycyjnych została oszacowana na podstawie operatu szacunkowego przygotowanego przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych w całości została oszacowana na podstawie nieobserwowalnych danych wejściowych (poziom 3 hierarchii wartości godziwej wg MSSF 13 Wycena według wartości godziwej).

W 2018 roku, podobnie jak w 2017 roku, Grupa Kapitałowa nie zawarła umów inwestycyjnych, na mocy których zobowiązała się nabyć w przyszłości nieruchomości inwestycyjne.

Grupa posiada nieruchomości inwestycyjne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6 oraz 36.3).

19. INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE

W pozycji tej Grupa prezentuje dzieła sztuki i antyki, o wartości 1.790 tys. PLN (rok 2017: 1.790 tys. PLN).

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku Grupa nie dokonywała żadnych transakcji dotyczących inwestycji długoterminowych.

20. AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE**20.1 KATEGORIE AKTYWÓW ORAZ ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH**

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- 1 – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (WwWGpWF)
- 2 – aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (ZK)
- 3 – środki pieniężne
- 4 – aktywa poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF 9)

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- 1 – zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (WwWGpWF)
- 2 – zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (ZK)
- 3 – zobowiązania poza zakresem MSF 9 (Poza MSSF 9)

INSTRUMENTY FINANSOWE W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WG MSSF 9

	31 grudnia 2018	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
<u>Aktywa finansowe</u>		
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (WwWGpWF)	2 642	2 642
Akcje i udziały	2 642	2 642
Instrumenty pochodne	-	-
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie (ZK)	479 666	479 666
Należności z tytułu dostaw i usług	367 537	367 537
Należności z tytułu inwestycji	2 391	2 391
Pozostałe należności finansowe	109 314	109 314
Pożyczki udzielone	424	424
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (ZK)	93 009	93 009
Aktywa finansowe razem	575 317	575 317
<u>Zobowiązania finansowe</u>		
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy (WwWGpWF)	604	604
Instrumenty pochodne	604	604
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (ZK)	952 812	952 812
Kredyty i pożyczki	177 742	177 742

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inwestycyjne	383 330	383 330
Pozostałe zobowiązania finansowe	87 001	87 001
Dłużne papiery wartościowe	304 739	304 739

Zobowiązania z wyłączone z zakresu MSSF 9 (Poza MSSF 9)	28 149	28 149
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	28 149	28 149

Zobowiązania finansowe razem	981 565	981 565
-------------------------------------	----------------	----------------

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

- 1 – pożyczki i należności (PiN)
- 2 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - przeznaczone do obrotu (AWG-O)
- 3 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (AWG-W)
- 4 - inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (IUTW)
- 5 - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ADS)
- 6 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
- 7 - aktywa poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

- 1 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - przeznaczone do obrotu (ZWG-O)
- 2 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (ZWG-W)
- 3 - zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (ZZK)
- 4 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
- 5 - zobowiązania poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39) – w jej pozycji ujęto m. in. zobowiązania, które powstały do dnia postanowienia Sądu o ogłoszeniu upadłości jednostki dominującej (13 czerwca 2012 rok). Nie są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu lecz w wartości z uwzględnieniem odsetek naliczonych wyłącznie do dnia poprzedzającego dzień ogłoszenia upadłości.

INSTRUMENTY FINANSOWE W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WG MSR39

	Kategoria MSR 39	31 grudnia 2017	
		Wartość bilansowa	Wartość godziwa
<u>Aktywa finansowe</u>			
Akcje i udziały	ADS	4 507	4 507
Instrumenty pochodne	IPZ	479	479
Należności z tytułu dostaw i usług	PiN	433 011	433 011
Należności z tytułu inwestycji	PiN	9 116	9 116
Pozostałe należności finansowe	PiN	86 713	86 713
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	ADS	3 010	3 010
Pożyczki udzielone		6	6
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	192 175	192 175
Aktywa finansowe razem		729 017	729 017

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Instrumenty pochodne	IPZ	1 033	1 033
Kredyty i pożyczki	ZZK	128 478	128 478
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inwestycyjne	ZZK	365 201	365 201
Pozostałe zobowiązania finansowe	ZZK	144 303	144 303
Dłużne papiery wartościowe	ZZK	340 199	340 199
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	Poza MSR 39	28 390	28 390
Zobowiązania finansowe razem		1 007 604	1 007 604

20.2 AKCJE I UDZIAŁY

Akcje i udziały długoterminowe	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	160	-
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nie notowanych na giełdzie	2 482	1 497
Akcje i udziały ogółem	2 642	1 497

Grupa Kapitałowa PBG posiada akcje spółek publicznych oraz akcje i udziały spółek niepublicznych.

Do najistotniejszych pozycji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w portfelu Grupy należy m.in.:

- udział 7,5% w kapitale Spółki Al Watanyiah United Engineering & Contracting Co. LLC o wartości bilansowej 1.254 tys. PLN (2017 rok: 1.254 tys. PLN).

20.3 POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Wszystkie instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej ustalonej na podstawie danych pochodzących z rynku (kursy walut, stopy procentowe).

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
<u>Aktywa trwałe:</u>		
a) Instrumenty pochodne handlowe, w tym:	-	-
- forwardy	-	-
- swapy	-	-
b) Instrumenty pochodne zabezpieczające, w tym:	-	-
- zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-
- zabezpieczające wartość godziwą	-	-
- zabezpieczające udziały w aktywach netto w podmiotach zagranicznych	-	-
Instrumenty pochodne długoterminowe	-	-
<u>Aktywa obrotowe:</u>		
a) Instrumenty pochodne handlowe, w tym:	-	479
- forwardy	-	479
- swapy	-	-
b) Instrumenty pochodne zabezpieczające, w tym:	-	-
- zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-
- zabezpieczające wartość godziwą	-	-
- zabezpieczające udziały w aktywach netto w podmiotach zagranicznych	-	-
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	-	479

Zobowiązania długoterminowe:

a) Instrumenty pochodne handlowe, w tym:	-	-
- forwardy	-	-
- swapy	-	-
b) Instrumenty pochodne zabezpieczające, w tym:	411	796
- zabezpieczające przepływy pieniężne	411	796
- zabezpieczające wartość godziwą	-	-
- zabezpieczające udziały w aktywach netto w podmiotach zagranicznych	-	-
Instrumenty pochodne długoterminowe	411	796

Zobowiązania krótkoterminowe:

a) Instrumenty pochodne handlowe, w tym:	-	-
- forwardy	-	-
- swapy	-	-
b) Instrumenty pochodne zabezpieczające, w tym:	193	237
- zabezpieczające przepływy pieniężne	193	237
- zabezpieczające wartość godziwą	-	-
- zabezpieczające udziały w aktywach netto w podmiotach zagranicznych	-	-
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	193	237

INSTRUMENTY POCHODNE

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE (RYZYKA)

	Nominał transakcji w walucie	Wartość bilansowa instrumentów*		Termin realizacji	
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	od	do
31 grudnia 2018					
Instrumenty finansowe typu IRS	13 850 EUR	411		27.11.2014	05.11.2029
Instrumenty finansowe typu IRS	20 649 PLN	193		13.04.2017	20.03.2020
Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne razem		-	604		
31 grudnia 2017					
Instrumenty finansowe typu IRS	13 850 EUR	-	796	27.11.2014	05.11.2019
Instrumenty finansowe typu IRS	20 649 PLN	-	237	13.04.2017	20.03.2020
Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne razem		-	1 033		

* wartość godziwa

WPLYW INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIEZAJĄCYCH RYZYKO WALUTOWE NA WYNIKI OSIĄGANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ PBG

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa PBG nie posiadała instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WPLYW INSTRUMENTÓW POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH STOPĘ PROCENTOWĄ NA WYNIKI OSIĄGANE PRZEZ GRUPĘ KAPITAŁOWĄ PBG

W celu zabezpieczenia ryzyka związanego ze zmienną stopą procentową, Spółka zależna od PBG S.A. stosuje instrumenty zabezpieczające typu IRS.

Zgodnie z wymogami umowy kredytowej i umowy leasingu Spółki zależne były zobowiązane do ograniczenia ryzyka stopy procentowej. Spełniając wymogi Banku spółki zależne zawarły następujące transakcje IRS: w dniu 27 listopada 2014 roku Spółka zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 13.850 tys. eur podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 05 listopada 2019r.; w dniu 13 kwietnia 2017 roku Spółka zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 20.649 tys. pln podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 20 marca 2020 roku.

Wpływ zabezpieczeń przepływów pieniężnych w związku z ryzykiem stopy procentowej na pozostałe całkowite dochody oraz kapitał Grupy zaprezentowany został w poniższej tabeli.

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Saldo kapitału na początek okresu	(645)	(986)
Dochody (straty) ujęte w okresie w pozostałych całkowitych dochodach	385	421
Podatek dochodowy odnoszący się do składników pozostałych całkowitych dochodów	(73)	(80)
Inne zmiany		
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne na koniec okresu, w tym:	(333)	(645)
- dotyczący powiązań zabezpieczających, dla których rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana	(333)	(645)

Strumienie pozostałych całkowitych dochodów wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego IRS o nominale transakcji 13.850 EUR zostały ujęte w wyodrębnionej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne wynosił na dzień 31.12.2018 -333 tys. PLN (2017 rok: -645 tys. PLN).

Za rok 2018 wynik na pozostałych instrumentach pochodnych zabezpieczających stopę procentową ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat na dzień 31 grudnia 2018 roku ukształtował się na poziomie następującym:

Wpływ na wynik instrumentów pochodnych związanych z ryzykiem stopy procentowej	31.12.2017	31.12.2017
--	------------	------------

Wyszczególnienie	w tys. PLN	w tys. PLN
Przychody finansowe	429	
Koszty finansowe		606
Wpływ na wynik	429	(606)

20.4 NALEŻNOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu umów o usługę budowlaną oraz pozostałe należności finansowe należą do klasy aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Ujawnienia odnoszące się do należności zamieszczone są w notcie nr 24.

20.5 POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	-	3 010
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe razem	-	3 010

20.6 POŻYCZKI UDZIELONE

	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	długoterminowe	krótkoterminowe	długoterminowe	krótkoterminowe
Pożyczki udzielone ogółem	-	424	-	6

Udzielone pożyczki wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansowa pożyczek oprocentowanych zmienną stopą uważana jest za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

20.7 KREDYTY, POŻYCZKI I INNE INSTRUMENTY DŁUŻNE

Wartość kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentują poniższe tabele:

Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Kredyty	88 135	98 727
Pożyczki	29 526	29 751
Kredyty w rachunku bieżącym	60 081	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	304 739	340 199

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne ogółem, w tym:	482 481	468 677
- długoterminowe	228 227	302 721
- krótkoterminowe	254 254	165 956

Grupa Kapitałowa nie zalicza żadnych instrumentów z klasy kredytów i pożyczek do zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem dyskontowanych zerokuponowych obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą celem spłaty zobowiązań układowych (patrz nota 2.3 i 2.4.).

Kredyty zaciągnięte przez Spółki Grupy były oprocentowane na bazie zmiennych stóp procentowych. Przeważało oprocentowanie oparte na stopie referencyjnej WIBOR 1M lub EURIBOR 3M powiększonej o marżę banku.

Według zawartych umów całkowita wartość przyznanych linii kredytowych w rachunku bieżącym na dzień 31 grudnia 2018 roku osiągnęła poziom 150.000 tys. PLN, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku również 150.000 tys. PLN. Z tego na dzień 31 grudnia 2018 roku wykorzystano 100.831 tys. PLN, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku – wykorzystano: 55.309 tys. PLN.

Kredyty w rachunkach bieżących w ramach przyznanych limitów bankowych są odnawiane w okresach rocznych.

Emisję obligacji wyemitowanych przez Spółkę dominującą celem spłaty części zobowiązań układowych omówiono w nocie 36.3.

Grupa Kapitałowa PBG

QSR3/2018 (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

Nazwa pożyczkodawcy/kredytodawcy	Kredyt/Pożyczka	Waluta	Oprocentowanie	Data zawarcia umowy	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy	Termin spłaty	31 grudnia 2018 roku		31 grudnia 2017 roku	
							Zobowiązanie długoterminowe	Zobowiązanie krótkoterminowe	Zobowiązanie długoterminowe	Zobowiązanie krótkoterminowe
Osoba fizyczna	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża		10 500	21.03.2021	11 494	-	11 105	-
Stowian Invest Sp. z o.o.	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża		13	31.12.2019	-	15	-	15
Osoba fizyczna	Pożyczka	PLN	stałe 10%		42	31.12.2019	-	56	-	54
Uniserve-Piecbud S.A.	Pożyczka	PLN	stałe 7,25%	19.12.2017	2 337	28.02.2018	-	-	-	2 342
Galantine Sp. z o.o.	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża	19.12.2017	3 000	30.06.2018	-	3 161	-	3 005
Osoba fizyczna	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża	26.11.2014	4 409	30.06.2020	5 010	-	4 743	-
Osoba fizyczna	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża	16.02.2015	5 490	30.06.2020	6 223	-	5 897	-
Osoba fizyczna	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża	25.04.2016	650	30.06.2020	733	-	696	-
-Osoba fizyczna	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża	18.12.2018	2 725	31.03.2019	-	2 738	-	-
PKO BP S.A.	Umowa kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	07.02.2012	70 000	30.06.2019	-	60 081	-	-
PKO BP S.A.	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym	PLN	WIBOR 1M + marża	07.02.2012	80 000	30.06.2019	-	40 750	-	-
Kredyt obrotowy	Kredyt	PLN	4,62	10-07-2018	2 000	30-08-2019	-	1 750		98 556
Kredyt w rachunku bieżącym	Kredyt	PLN	5,64	08-09-2014	1 000	05-09-2019	-	892		171
mBANK S.A.	Kredyt inwestycyjnych	EUR	2,73	27-11-2014	13 850 000	05-11-2029	-	44 743		-
Siemens Finance Sp. z o.o.	Pożyczka	PLN	6,50	20-07-2018	110	15-07-2021	61	35		-
Zamet Industry S.A.	Pożyczka	PLN	WIBOR 3M+marża		1 800	30.09.2017				1 894
Kredyty i pożyczki ogółem							23 521	109 478	22 441	106 037

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrągleń:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI SPRZEDAŻY

W odpowiedzi na wniosek Spółki z dnia 28 stycznia 2019 roku, Obligatariusze we Wspólnym Stanowisku wyrażonym w dniu 15 lutego 2019 roku wyrazili zgodę na odstąpienie od traktowania naruszenia wskaźnika Rentowności Sprzedaży wyliczonego na dzień 31 grudnia 2018 roku jako Podstawy Wcześniejszego Wykupu Obligacji. Zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji Wskaźnik Rentowności Sprzedaży na ten dzień, wyliczony łącznie dla Spółki PBG oraz spółki PBG oil and gas Sp. z o.o. powinien być nie niższy niż 3%.

Grupa Kapitałowa PBG

QSR3/2018 (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

20.8 ZABEZPIECZENIE SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ

Następujące aktywa Grupy Kapitałowej (w wartości bilansowej) stanowią zabezpieczenie spłaty zobowiązań:

	Tytuł zobowiązania	Typ obciążenia	Przedmiot obciążenia	Wartość bilansowa	
				31.12.2018	31.12.2017
Wartości niematerialne *	- zobowiązanie z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (1)	zastaw rejestrowy	patenty i licencje i oprogramowanie komputerowe i wartość firmy	9 339	9 815
Rzeczowe aktywa trwałe *	- wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy PoręczeniaW (2)	hipoteka na tączną kwotę do 300 milionów złotych	grunty	9 162	9 208
		zastaw rejestrowy	budynki i budowle	90 307	80 843
		hipoteka	urządzenia techniczne i maszyny, środki transportu, sprzęt IT	43 940	49 740
Rzeczowe aktywa trwałe	BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	hipoteka	grunt	29	3 640
Zapasy	zobowiązanie jak wyżej (1) i (2) BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	zastaw rejestrowy	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	-	1 437
		hipoteka	ruchomości		944
		zastaw rejestrowy	zapasy	29 390	12 057
Należności	zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek	cesja	grunt	997	
		Przelew wierzytelności	przystępujących PBG Erigo Sp. z o.o. wynikających z umów pożyczek udzielonych do spółek zależnych.	20 170	96 482
Nieruchomości inwestycyjne i inne inwestycje długoterminowe	Zabezpieczenia ustanowione są na zabezpieczenie obligacji wyemitowanych przez spółkę dominującą – PBG S.A. w upadłości układowej (dalej „PBG”), do maksymalnej kwoty zabezpieczenia wynoszącej 1.065.000.000,00 zł	- hipoteka na nieruchomościach - przelew z praw polis ubezpieczeniowych	nieuchomości położone w Świnoujściu	338	2 100

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	ustanowienia zabezpieczeń obligacji w przyszłości (tak zwanych Dodatkowych Zabezpieczeń Obligacji), w przypadku ustania czynników uniemożliwiających ustanowienie ich w dniu zawarcia Umowy Restrukturyzacyjnej, dniu Zawarcia Porozumienia Dodatkowego do Umowy Restrukturyzacyjnej oraz w dniu podpisania Umowy Emisyjnej i Agencyjnej oraz o Współfinansowanie, zmienionej następnie Anekssem nr 1	hipoteka na nieruchomościach	nieruchomości położone w Katowicach	3 240	3 240
	BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	hipoteka	budynki	5 097	
	BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	zastaw rejestrowy	ruchomości		1 790
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	zabezpieczeń obligacji wyemitowanych przez PBG.	Zastaw rejestrowy	na rachunkach bankowych Spółki	179	378
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	Zgodnie z postanowieniami obu umów, PBG DOM Sp. z o.o., została zobligowana do ustanowienia zabezpieczeń obligacji wyemitowanych w listopadzie 2016 roku (w ramach serii od A do I) oraz w lutym 2017 roku (w ramach serii od B1 do I1)	hipoteka na nieruchomościach	nieruchomości położone w Gdańsku i Włocławku	1 276	1 276
				213 465	272 956

Zabezpieczenia Umowy Limitu Wielocelowego oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zabezpieczenie zobowiązań stanowiły następujące niefinansowe aktywa Grupy: wartości niematerialne w kwocie 9.339 tys. PLN, środki trwałe o wartości 143.409 tys. PLN oraz zapasy o wartości 29.390 tys. PLN. Aktywa te zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

Zabezpieczenia Umowy Agencyjnej i Emisyjnej

Zgodnie z zapisami Umowy Agencyjnej i Emisyjnej, o której mowa w nocie 4.11, Obligacje emitowane przez Spółkę stanowią obligacje zabezpieczone oraz nieoprocentowane. Emisja obligacji jest zabezpieczona do maksymalnej kwoty wynoszącej 1.065.000 tys. PLN (tj. 150% maksymalnej wartości programu emisji obligacji). Zabezpieczenia obejmują majątek Spółki oraz wybranych spółek zobowiązanych. Zabezpieczenie, przede wszystkim stanowią:

- poręczenia cywilne udzielone przez wybrane spółki zależne do kwoty 1.065.000 tys. PLN (tj. 150% maksymalnej wartości programu emisji obligacji); na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość nominalna zobowiązań PBG z tytułu emisji obligacji wynosiła 347.256 tys. PLN (po uwzględnieniu wykupu Obligacji serii F oraz F1 oraz F3, którego dokonała PBG S.A. w dniu 31.12.2018 roku na łączną kwotę 15.239 tys. PLN)
- zastawy rejestrowe na akcjach i udziałach Spółki w wybranych spółkach zależnych;
- zastawy na majątku przedsiębiorstwa Spółki i majątku przedsiębiorstw wybranych spółek zależnych;
- hipoteki na większości nieruchomości należących do Spółki i do wybranych spółek zależnych;
- przelewy na zabezpieczenie wierzytelności przysługujących Spółce oraz wybranym spółkom zależnym a wynikających z: (a) umów ubezpieczenia nieruchomości obciążanych hipotekami, (b) umów pożyczek udzielonych przez Spółkę lub spółki zobowiązane spółkom zależnym, (c) umów pożyczek udzielonych przez Spółkę spółce zależnej PBG oil and gas Sp. z o.o. (POG); (d) wewnątrzgrupowych umów o świadczenie usług oraz o podwykonawstwo w zakresie kontraktów budowlanych zawartych przez POG i Spółkę oraz umów o podwykonawstwo w zakresie kontraktów budowlanych;
- zastawy rejestrowe na wierzytelnościach z umowy o prowadzenie Rachunku Dezynwestycji Spółki oraz z rachunków bankowych wybranych spółek zależnych Spółki;
- oświadczenia o poddaniu się egzekucji wystawione przez Spółkę oraz wybrane spółki zależne.

Ponadto PBG oil and gas Sp. z o.o. poręczyła na rzecz Agenta Zabezpieczeń wykorzystane przez Spółkę na „Nowe Finansowanie” środki z Rachunku Dezynwestycji do kwoty stanowiącej w każdym czasie nie więcej niż 150% wartości tych środków, ale łącznie nie wyższej niż 120.000 tys. PLN, w zależności od tego, która z tych wartości będzie niższa. Poręczenie wygaśnie najpóźniej w dniu 30 czerwca 2023 roku.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wykorzystanie środków z Rachunku Dezynwestycji na „Nowe Finansowanie” wynosiło 0 PLN.

20.9 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG, INWESTYCYJNE ORAZ POZOSTAŁE

Grupa dla celów prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyodrębnia klasę zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu inwestycji oraz pozostałe zobowiązania finansowe. Ujawnienia odnoszące się do należności zamieszczone są w nocie nr 30.

20.10 INFORMACJE O WARTOŚCI GODZIWEJ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie jest istotnie różna od ich wartości bilansowej. Porównanie wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych do wartości bilansowej znajduje się w nocie nr 4.2.7. niniejszego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa definiowana jest jako kwota, za jaką na warunkach rynkowych dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi i niepowiązаныmi stronami. W przypadku instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, ich wartość godziwą ustala się na podstawie parametrów pochodzących z aktywnego rynku (ceny sprzedaży i zakupu). W przypadku instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny, przy czym jako dane wejściowe modelu w maksymalnym stopniu wykorzystywane są zmienne pochodzące z aktywnych rynków (kursy walutowe, stopy procentowe itd.).

Spółka ustala wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych w taki sposób, aby w jak największym stopniu uwzględnić czynniki pochodzące z rynku. Wyceny do wartości godziwej zostały podzielone na trzy grupy w zależności od pochodzenia danych wejściowych do wyceny:

- poziom 1 – dane wejściowe na poziomie 1 są cenami notowanymi (nieskorygowanymi) na aktywnych rynkach za identyczne aktywa lub zobowiązania, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny,
- poziom 2 – dane wejściowe na poziomie 2 to dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio,
- poziom 3 – dane wejściowe na poziomie 3 to nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

W związku z tym, że wszystkie zobowiązania finansowe są oparte na zmiennych stopach procentowych, dlatego Spółka nie dokonywała wyceny wartości godziwej tych zobowiązań finansowych – ich wartość bilansowa uznawana jest przez Spółkę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

Spółka nie dokonywała wyceny wartości godziwej należności oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług – ich wartość bilansowa uznawana jest przez Spółkę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

W odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych, które zgodnie z polityką rachunkowości Spółki ujęto w rachunku zysków i strat w wartości godziwej, dodatkowe informacje o metodach wyceny oraz poziomach wartości godziwej zaprezentowano poniżej w nocie nr 4.16.

Informacje dodatkowe o wartości godziwej aktywów oraz zobowiązań finansowych, które zgodnie z polityką rachunkowości Spółki wycenia w rachunku zysków i strat według zamortyzowanego kosztu, zaprezentowano w nocie 4.17.

21. ZAPASY

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ujęte są następujące pozycje zapasów:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Materiały	34 601	16 663
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	44 889	16 663
Według wartości netto możliwej do uzyskania	34 601	16 663
Produkcja w toku	-	291
Według kosztu wytworzenia	-	291
	-	-
Zapasy ogółem	34 601	16 954

Na każdy dzień bilansowy Grupa Kapitałowa dokonuje analizy przestanków mogących spowodować utratę wartości zapasów.

W trakcie 2018 roku Grupa dokonała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na kwotę 670 tys. PLN (2017 rok: 796 tys. PLN). Odpisy aktualizujące zostały ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „pozostałe koszty operacyjne” (patrz nota 34.4).

W trakcie roku 2018 Grupa rozwiązała odpisy aktualizujące wartość posiadanych zapasów na kwotę 384 tys. PLN z uwagi na upłynienie części materiałów objętych wcześniej odpisem.

W trakcie 2018 roku, podobnie jak w roku 2017, Grupa nie ujmowała w wartości zapasów kosztów finansowania zewnętrznego.

Grupa posiada składniki zapasów stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (patrz nota 21.6).

22. KONTRAKTOWE NALEŻNOŚCI, ZOBOWIĄZANIA I REZERWY

Pozycje należności i zobowiązań z tytułu umów o usługi budowlane prezentuje poniższa tabela.

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
<u>Aktywa</u>		
Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umowy o usługę budowlaną	34 648	39 150
Należności	39 150	39 150
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)	(4 501)	0
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną krótkoterminowe	393 562	361 537
Należności	395 853	361 537
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)	(2 290)	-
Należności kontraktowe razem	428 210	400 687

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania

Długoterminowe kontraktowe zobowiązania i rezerwy	37 977	38 240
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	62 215	25 400

Zobowiązania kontraktowe razem	100 192	63 640
---------------------------------------	----------------	---------------

PGNiG

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa prezentuje w osobnej pozycji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa i pasywa Spółki dominującej, które dotyczą rozliczeń związanych z kontraktem na budowę Podziemnego Magazynu Gazu Wierzchowice (dalej PMGW) oraz z kontraktem Projekt LMG – ośrodek centralny, strefy przyodwiertowe, rurociągi i inne (dalej LMG).

W aktywach, w pozycji „Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umowy o usługę budowlaną” w kwocie 39.150 tys. PLN Grupa prezentuje poniższe tytuły:

- należności wynikające z wykonanych a nierozliczonych prac na kontrakcie PMGW – kwota 11.637 tys. PLN (w związku z powyższym zmniejszeniu uległa pozycja aktywów „należności z tytułu umów o usługi budowlane” gdzie dotychczas kwota 11.637 tys. PLN była prezentowana);
- wymagalna kwota kaucji, która stanowiła zabezpieczenie roszczeń gwarancyjnych w ramach kontraktu LMG- kwota 20.051 tys. PLN;
- pozostałe należności od współkonsorcjantów na kontrakcie PMGW – kwota 7.461 tys. PLN.

Z kolei wartość prezentowana w pasywach z tytułu zobowiązań wobec współkonsorcjantów oraz rezerw związanych z kontraktem na budowę PMGW w łącznej kwocie 38.162 tys. PLN (patrz nota 29) (Długoterminowe kontraktowe zobowiązania i rezerwy), to pozycje które, podobnie jak należności od współkonsorcjantów w kwocie 7.461 tys. PLN, zgodnie z ustaleniami Zarządu Spółki dominującej z konsorcjantami nie będą rozliczane do momentu zakończenia sporu z PGNiG.

Spółka dominująca uważa za bezzasadne roszczenia PGNiG zgłaszane w ramach kontraktu PMGW a tym samym uznaje za bezskuteczne rozliczenie dotyczące braku zwrotu przez PGNiG wymagalnej kwoty kaucji w kwocie 20.051 tys. PLN stanowiącej zabezpieczenie roszczeń gwarancyjnych w ramach kontraktu LMG oraz działania PGNiG prowadzące do rozliczenia kwoty należnej Spółce dominującej ze spornymi wierzytelnościami PGNiG dotyczącymi kontraktu PMGW.

W dniu 2 kwietnia 2014 roku wpłynęło do Spółki dominującej oświadczenie spółki PGNiG o odstąpieniu od Kontraktu PMGW oraz naliczeniu wobec Konsorcjum związanej z tym kary umownej w wysokości 133,4 mln PLN, tj. 10% wynagrodzenia brutto należnego Wykonawcy, wobec przyjęcia przez Zamawiającego, że odstąpienie od Umowy nastąpiło z przyczyn, za jakie odpowiedzialność ponosi Wykonawca.

Konsorcjum, w tym Spółka dominująca jako jego lider, uznaje za bezskuteczne oświadczenie Inwestora o odstąpieniu od Kontraktu, a tym samym za bezskuteczne uważa naliczoną przez Zamawiającego karę umowną. Stanowisko Konsorcjum zostało przedstawione Zamawiającemu w piśmie z dnia 7 kwietnia 2014 roku oraz w dniu 18 kwietnia 2014 roku. Zdaniem Konsorcjum, w tym Spółki dominującej do dnia 2 kwietnia 2014 roku Inwestycja została wykonana niemal w 100%, co przyznał sam Inwestor w raporcie bieżącym oraz co wykazuje również raport ze stanu zaawansowania prac objętych Kontraktem na koniec marca 2014 roku. Poza tym do dnia 2 kwietnia 2014 roku Inwestor potwierdził w toku przeprowadzonych czynności

pełną sprawność instalacji magazynu PMG Wierzchowice, jak również jego zakładaną funkcjonalność. Z kolei wymagane pozwolenia na użytkowanie obiektu PMG Wierzchowice zostały uzyskane do grudnia 2013 roku, natomiast stosowne dopuszczenia poszczególnych urządzeń do eksploatacji do marca 2014 roku.

Wobec powyższego stanowiska, kwestionując zasadność naliczenia kary umownej, Spółka dominująca nie uznaje również żadnych odsetek naliczanych przez Zamawiającego, a noty je obejmujące nie są ujmowane w księgach Spółki dominującej i odsyłane Zamawiającemu jako bezzasadne.

Od daty otrzymania oświadczenia, Konsorcjum podejmowało szereg prób związanych z uzgodnieniem wspólnego stanowiska z Zamawiającym w sprawie uzgodnień dotyczących rozliczenia kontraktu, przy czym do dnia sporządzania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, żadne uzgodnienia nie zakończyły się rozstrzygnięciem sporu (w tym m.in. postępowanie sądowe o zawezwanie do próby ugodowej z wniosku Zamawiającego, zostało zakończone bez rozstrzygnięcia w postaci zawarcia ugody). Nadto, w dniu 9 maja 2016 roku Spółka złożyła również wniosek o zawezwanie do próby ugodowej wobec PGNiG, w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego zakończenia i rozliczenia Kontraktu LMG oraz Kontraktu PMGW, w którym to wniosku wartość przedmiotu sporu określono na kwotę 288.235 tys. PLN (nie doszło do zawarcia ugody). Ponadto w nawiązaniu do RB 32/2016 Spółka informuje, że do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie otrzymała formalnie doręczenia pozwu.

Tym samym Spółka dominująca podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie naliczenia kary umownej oraz rozliczenia Kontraktu PMGW, wyrażone w raportach bieżących RB PBG 7/2014 z dnia 2 kwietnia 2014 roku oraz RB PBG 8/2014 z dnia 8 kwietnia 2014 roku oraz RB PBG 6/2016 z 10 maja 2016 w dniu 1 kwietnia 2019 roku złożyła Pozew wzajemny przeciwko spółce Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., w którym łączna kwota dochodzonych roszczeń to 118.081 tys. PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty (Raport bieżący numer 10/2019 z dnia 01 kwietnia 2019 roku).

23. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności ujmowane przez Grupę Kapitałową przedstawiają się następująco:

NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Należności finansowe	41 591	44 351
Należności z tytułu dostaw i usług	39 726	38 676
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(122)	
Należności z tytułu dostaw i usług netto	39 604	38 676
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	-	630
Kwoty zatrzymane (kaucje)	1 925	4 992
Należności z tytułu leasingu finansowego	-	
Inne należności finansowe	62	102
Odpis aktualizujący należności finansowe (-)	-	(49)
Należności niefinansowe	2 918	5 881

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Należności z tytułu podatku dochodowego	-	
Należności z tytułu przedpłać i udzielonych zaliczek	-	
Należności budżetowe	-	
Inne należności niefinansowe	2 918	5 881
Odpis aktualizujący należności niefinansowe (-)	-	

Należności długoterminowe ogółem (netto)	44 509	50 232
---	---------------	---------------

*Pozycja zawiera należności z tytułu pozostałych kaucji od kontrahenta Spółki dominującej (3 431 tys. PLN)

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Należności finansowe	403 003	448 349
Należności z tytułu dostaw i usług	389 713	447 107
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(96 427)	(91 922)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	293 285	355 185
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	834	8 486
Kwoty zatrzymane (kaucje)	96 373	66 915
Należności z tytułu leasingu finansowego	326	-
Należności dochodzone na drodze sądowej***	25 869	20 178
Należności z tytułu sprzedaży udziałów	1 557	-
Inne należności finansowe	25 121*	29 535*
Odpis aktualizujący należności finansowe (-)	(40 362)	(31 950)
Należności niefinansowe	112 951	88 428
Należności z tytułu przedpłać i udzielonych zaliczek	93 081	53 923
Należności budżetowe	15 410	31 479
Inne należności niefinansowe	43 801**	41 690**
Odpis aktualizujący należności niefinansowe (-)	(39 340)	(38 664)
Należności krótkoterminowe ogółem (netto)	515 954	536 777

* kwota 25 121 tys. PLN (2017: 29 353 tys. PLN) dotyczy należności z tytułu kar umownych, sprzedaży wierzytelności, poręczeń, realizacji układu

** kwota 43 801 tys. PLN (2017: 41 477 tys. PLN) dotyczy pozostałych kaucji, wadium, Funduszu Socjalnego

***Grupa objęta należność odpisem aktualizującym w kwocie odpowiadającej szacowanemu poziomowi ryzyka nierealizowalności tej należności

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku Grupa odnotowała

- należności z tytułu dostaw i usług – spadek wartości netto na poziomie 17%;
- Kwoty zatrzymane – wzrost wartości netto na poziomie 44%;
- przedpłaty i zaliczki – wzrost wartości na poziomie 73%.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane. Grupa Kapitałowa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem Zarządu jednostki dominującej, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem

aktualizującym. Na każdy dzień bilansowy należności podlegają weryfikacji. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego).

Istotny tytuł w pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej stanowią kwoty zatrzymane. Kaucje krótkoterminowe wykazane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu to kwota 96,373 tys. PLN i dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach segmentu budownictwa energetycznego, tj.:

- budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 18 060 tysięcy złotych,
- budowy gazociągu w kwocie 15 362 tysiące złotych,
- modernizacji instalacji odsiarczania spalin w kwocie 11 168 tysięcy złotych,
- instalacji katalitycznego odazotowania spalin w kwocie 8 691 tysięcy złotych,
- wykonania części ciśnieniowych kotła do spalarni w kwocie 5 775 tysięcy złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią przedpłaty i zaliczki, które na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiły 93.081 tys. PLN, na którą składały się m.in.

- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę zbiorników paliwa w kwocie 44 101 tys. PLN,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na wyspę biomasową w kwocie 2.059 tys. PLN,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na dostawę instalacji odazotowania spalin wraz z montażem w kwocie 3 758 tys. PLN

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentują poniższe tabele:

ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWYCH

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Odpisy aktualizujące na początek okresu (-)	(50)	(49)
Utworzenie odpisów aktualizujących (-)	(89)	(11)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących (+)	17	11
Wykorzystanie odpisów aktualizujących (+)	-	-
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	(122)	(49)

ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Odpisy aktualizujące na początek okresu (-)	(156 391)	(177 802)
Korekta BO	(10 937)	

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Utworzenie odpisów aktualizujących (-)	(25 773)	(8 006)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących (+)	10 018	2 709
Wykorzystanie odpisów aktualizujących (+)	6 954	19 830
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	733

Odpisy aktualizujące na koniec okresu (176 129) (162 536)

Grupa dokonała oceny należności pod kątem utraty ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości. Odpisy aktualizujące wartość należności, które w 2018 roku zostały ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wyniosły:

- dla roku 2018 - utworzenie odpisów w kwocie 16.873 tys. PLN, rozwiązanie 10.018 tys. PLN i wykorzystanie 6.954 tys. zł.

Dla roku 2017 - utworzenie odpisów w kwocie 8.006 tys. PLN, rozwiązanie 2.709 tys. PLN i **wykorzystanie** 19.630 tys. zł.

Informację o bieżących i zaległych należnościach finansowych Grupy, a także wysokości utworzonych odpisów aktualizujących te należności zaprezentowano w poniższej tabeli.

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA

	31 grudnia 2018			31 grudnia 2017		
	Razem	Bieżące	Zaległe	Razem	Bieżące	Zaległe
Należności z tytułu dostaw i usług:						
Wartość brutto	389 713	264 537	125 176	447 107	297 739	149 368
Odpis aktualizujący	(96 427)	(1 507)	(94 920)	(91 922)	(10 170)	(81 752)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	293 286	263 030	30 256	355 185	287 569	67 616
Pozostałe należności finansowe:						
Wartość brutto	150 079	132 668	17 411	125 114	108 785	16 329
Odpis aktualizujący	(40 362)	(24 189)	(16 172)	(31 950)	(15 803)	(16 147)
Pozostałe należności finansowe netto	109 717	108 479	1 239	93 164	92 982	182
Należności finansowe razem	403 003	371 509	31 494	448 349	380 551	67 798

Grupa posiada składniki należności stanowiące zabezpieczenie spłaty zobowiązań (patrz nota 21.6).

24. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	92 389	189 785
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	620	2 390
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem	93 010	192 175

Środki pieniężne w kasie oraz depozyty krótkoterminowe występujące zarówno w PLN, jak i w walutach obcych, na dzień bilansowy prezentowane są łącznie po przeliczeniu zgodnie z kursem wyceny.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są to środki pieniężne w banku i w kasie oraz krótkoterminowe aktywa finansowe o terminie zapadalności do 3 miesięcy. Wartość księgowa tych aktywów odpowiada ich wartości godziwej.

Grupa posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Spółka może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

25. AKTYWA ZAKLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku Grupa prowadziła działalności zakwalifikowaną jako zaniechana, dotyczącą najmu powierzchni w biurowcu Skalar Office Center zlokalizowanym w Poznaniu. Sprzedaż nieruchomości planowana jest najpóźniej w 2 kwartale 2019 roku.

Przychody, koszty oraz wyniki z działalności zaniechanej prezentuje poniższa tabela:

	Okres zakończony 31 grudnia 2018	Okres zakończony 31 grudnia 2017
Przychody z działalności operacyjnej	12 680	6 537
Koszty własny sprzedaży	-6 953	-2 197
Pozostałe przychody / koszty operacyjne	2 205	4 536
Przychody (koszty) finansowe netto	-3 468	1 406
Zysk (strata) z działalności zaniechanej przed opodatkowaniem	4 463	10 282
Zysk (strata) po opodatkowaniu	4 463	10 282

Ponadto Grupa prezentuje jako aktywa przeznaczone do sprzedaży następujące nieruchomości:

Aktywa dostępne do sprzedaży	31.12.2018	31.12.2017
- Nieruchomości Skalar	111 370	109 736
- Malta - grunty ul. Termalna	-	24 884
- Budynek H Wysogotowo	-	13 000
- Budynek A Wysogotowo	-	4 632
- Budynek Z/Z1 Wysogotowo	3 160	-
- Nieruchomość Katowice ul. Wolnego (budynek biurowy)	-	3 240
- Grunt w Słupcy	29	2 972
- Mieszkania PLATAN COMPLEX - Świnoujście	-	2 100
- Grunt Modzerowo	587	895
- Gdańsk Orunia	-	836

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- nieruchomości gruntowa Włocławek ul. Kuklińskiego	-	426
- pozostałe	255	950
Nieruchomości inwestycyjne razem	115 402	163 672

Grupa posiada aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży o wartości godziwej 115.402 tys. PLN (2017 rok: 163.672 tys. PLN). Grupa prezentuje w tej pozycji sprawozdania aktywa, które zgodnie z zapisami MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, planuje sprzedać w okresie 12 najbliższych miesięcy. Na pozycję składają się:

- ✓ biurowiec Skalar Office Center, zlokalizowany w Poznaniu, którego wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 111.370 tys. PLN. Wartość aktywów przeznaczonych do sprzedaży określa się na podstawie niższej z dwóch wartości, tj. wartości godziwej bądź wartości bilansowej. Oszacowana przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego wycena nieruchomości wskazała na obniżenie wartości z 26.310 tys. EUR do 25.900 tys. EUR, w związku z czym do wyceny wartości aktywów na dzień bilansowy przyjęto wycenę według wartości godziwej. Wartość nieruchomości została przeliczona po średnim kursie NBP z dnia bilansowego, tj. 4,3, co w konsekwencji dało kwotę 111.370 tys. PLN.

Wartość godziwą biurowca oszacowano stosując metodę dochodową, z uwzględnieniem powierzchni wynajmu zgodnych z zawartymi umowami najmu. Dla potrzeb wyceny czynsz rynkowy oszacowano na bazie informacji o czynszach w umów zawartych w wycenianej nieruchomości.

- ✓ nieruchomości zabudowana, zlokalizowana w Modzerowie o wartości bilansowej 895 tys. PLN określonej na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego w roku 2016. W ocenie Zarządu Spółki dominującej nie zachodzą przesłanki, które mogłyby skutkować koniecznością aktualizacji wartości wskazanej przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego,
- ✓ nieruchomości gruntowej zlokalizowanej w Gdańsku o wartości godziwej 836 tys. PLN,
- ✓ nieruchomości gruntowej położonej we Włocławku o wartości godziwej 426 tys. PLN,
- ✓ nieruchomości gruntowa w Słupcy o wartości godziwej 29 tys. PLN,
- ✓ pozostałe o wartości 255 tys. PLN.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku Grupa dokonała zbycia aktywów zakwalifikowanych jako przeznaczone do sprzedaży o łącznej wartości 48.384 tys. PLN (2017 rok: 37.523 tys. PLN) realizując zysk w kwocie 948 tys. PLN (2017 rok: strata 142 tys. PLN).

26. KAPITAŁ WŁASNY

26.1 KAPITAŁ PODSTAWOWY

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał podstawowy Spółki dominującej wynosił 16.368 tys. PLN (2017 rok: 16.081 tys. PLN) i dzielił się na 818 420 313 akcji (2017 rok: 804.050.591 akcji) o wartości nominalnej 0,02 PLN każda (2017 rok: 0,02 PLN każda). Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Struktura kapitału podstawowego na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

Grupa Kapitałowa PBG

QSR3/2018 (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

Seria / emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
seria A	brak	brak	3 740 000	75	aport rzeczowy
seria A	brak	brak	1 960 000	39	gotówka
seria B	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria C	brak	brak	3 000 000	60	gotówka
seria D	brak	brak	330 000	7	gotówka
seria E	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria F	brak	brak	1 400 000	28	gotówka
seria G	brak	brak	865 000	17	gotówka
seria H	brak	brak	787 925 810	15 758	konwersja zobowiązań
seria I	brak	brak	16 199 503	324	konwersja zobowiązań
				16 368	

Struktura kapitału podstawowego na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

Seria / emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
seria A	brak	brak	3 740 000	75	aport rzeczowy
seria A	brak	brak	1 960 000	39	gotówka
seria B	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria C	brak	brak	3 000 000	60	gotówka
seria D	brak	brak	330 000	7	gotówka
seria E	brak	brak	1 500 000	30	gotówka
seria F	brak	brak	1 400 000	28	gotówka
seria G	brak	brak	865 000	17	gotówka
seria H	brak	brak	776 948 780	15 539	konwersja zobowiązań
seria I	brak	brak	12 806 811	256	konwersja zobowiązań
				16 081	

WYKAZ AKCJONARIUSZY POSIADAJĄCYCH CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU AKCJONARIUSZY SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ NA DZIEŃ ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA SKONSOLIDOWANEGO DO PUBLIKACJI

Akcjonariusz	Ilość akcji	Udział w kapitale i w głosach
Jerzy Wiśniewski	189 836 345	23,6100%
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA	53 060 500	6,5991%
Bank Polska Kasa Opieki SA	62 848 380	7,8165%
Bank BGŻ BNP S.A.	49 885 899	6,10%

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYKAZ AKCJONARIUSZY POSIADAJĄCYCH CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU AKCJONARIUSZY NA DZIEŃ ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO DO PUBLIKACJI

Jak wyżej

ZMIANY W STRUKTURZE PAKIETÓW AKCJI W OKRESIE OBJĘTYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

W dniu 19 stycznia 2018 roku Sąd zarejestrował podwyższenie kapitału PBG S.A. do kwoty 16.085.284,02 PLN, w związku z emisją 213.610 akcji serii H (raport bieżący Spółki 3/2018, dostępny <http://www.pbg-sa.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/3-2018-podwyzszenie-kapitalu-zakladowego-pbg.html>). W dniu 22 stycznia 2018 roku przez Pan Jerzy Wiśniewski wykonał prawa z 66.021 Warrantów Subskrypcyjnych i objął 66.021 Akcji Serii I. Tym samym, w związku z warunkową rejestracją akcji serii I przez Sąd, nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki do kwoty 16.086.604,44 PLN (raport bieżący Spółki 4/2018, dostępny <http://www.pbg-sa.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/4-2018-dojscie-do-skutku-emisji-serii-i-oraz-podwyzszenie-kapitalu-zakladowego-spolki.html>). Kolejne podwyższenie kapitału Spółki miało miejsce w dniu 17 grudnia 2018 roku - do kwoty 16.301.872,84 PLN, w związku z emisją 10.763.420 akcji serii H (raport bieżący Spółki 4/2018, dostępny <http://www.pbg-sa.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/26-2018-podwyzszenie-kapitalu-zakladowego-pbg.html>). Wykonanie w dniu 20 grudnia 2018 roku przez Pana Jerzego Wiśniewskiego prawa z 3.326.671 Warrantów Subskrypcyjnych i objęcie 3.326.671 Akcji Serii I oznaczało podwyższenie kapitału zakładowego Spółki do kwoty 16.368.406,26 PLN (raport bieżący Spółki 27/2018, dostępny <http://www.pbg-sa.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/27-2018-dojscie-do-skutku-emisji-serii-i-oraz-podwyzszenie-kapitalu-zakladowego-spolki.html>).

Zmiany w zakresie znacznych pakietów akcji

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. poinformował, że w wyniku rejestracji w dniu 31 października 2018 roku przez właściwy sąd rejestrowy podziatu Raiffeisen Bank Polska S.A. (dalej „Raiffeisen”), zorganizowana część przedsiębiorstwa Raiffeisen przeszła na Bank BGŻ BNP Paribas S.A. i stał się on bezpośrednim posiadaczem łącznej liczby 49.885.899 akcji PBG, stanowiących łącznie 6,202% kapitału zakładowego.

Zawiadomienie o tej samej treści złożyła spółka matka Banku - BNP PARIBAS SA z siedzibą w Paryżu. (raporty bieżące RB PBG 23/2018: <http://www.pbg-sa.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/23-2018-zawiadomienie-o-przekroczeniu-progu-5-w-kapitale-zakladowym-pbg.html> oraz RB PBG 24/2018: <http://www.pbg-sa.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/24-2018-zawiadomienie-o-przekroczeniu-progu-5-w-kapitale-zakladowym-pbg.html>).

ZMIANY W STRUKTURZE WŁASNOŚCI PAKIETÓW AKCJI PO 31 GRUDNIA 2018 ROKU

Brak zmian.

26.2 KAPITAŁ Z EMISJI AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną przy emisji akcji serii B, C, D, E, F, G, H i I, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału i wynosi na dzień 31 grudnia 2018 roku 1.022.933 tys. PLN (2017 rok: 1.021.844 tys. PLN).

26.3 KAPITAŁ Z WYCENY TRANSAKCJI ZABEZPIEZAJĄCYCH ORAZ RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH

Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych przedstawiały się następująco:

- salda z wyceny instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, czyli efektywna część zabezpieczenia na dzień 31 grudnia 2018 roku - kwota minus 333 tys. PLN (2017 rok: minus 645 tys. PLN);
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych na dzień 31 grudnia 2018 roku – kwota minus 32.251 tys. PLN (2017 rok: minus 23.749 tys. PLN). Na dzień 31 grudnia 2018 roku pozycja kapitałowa powstała z przeliczenia następujących jednostek zagranicznych:
 - PBG Ukraina SA,
 - Energopol Ukraina SA
 - PBG Dom Invest Ltd,
 - RAFAKO Hungary KFT,
 - RAFAKO Engineering Solution.

26.4 POZOSTAŁE KAPITAŁY

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała oszacowania i ujęła w pozycji "Pozostałe kapitały" konwersję warunkowych zobowiązań układowych na akcje Spółki dominującej (patrz noty 2.4. i 27.1). Ponadto w pozycji tej prezentowane są zmiany zysków aktuarialnych z przeliczenia, a także zasilenie kapitału z podziału wyniku finansowego.

26.5 ZYSKI / STRATY ZATRZYMANE ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

Dywidenda może być wypłacona w oparciu o zysk ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu Spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego Spółki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

26.6 PROGRAMY PŁATNOŚCI OPARTE O AKCJE

Na dzień bilansowy w Grupie Kapitałowej nie występują programy płatności oparte o opcje na akcje i inne instrumenty kapitałowe.

26.7 UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE

Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących obejmuje część aktywów netto podmiotów zależnych, która nie jest w sposób bezpośredni lub pośredni własnością akcjonariuszy Spółki dominującej.

Prezentowane w kapitale własnym Grupy udziały niekontrolujące odnoszą się do następujących jednostek zależnych:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Grupa Kapitałowa RAFAKO	402 428	450 119
Udziały niekontrolujące razem	402 428	450 119

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wartość udziałów niekontrolujących uległa zmianie z tytułu rozliczenia dochodów całkowitych w części przypadającej na udziały niekontrolujące, co prezentuje poniższa tabela:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Saldo na początek okresu		
Zmiana struktury Grupy (transakcje z podmiotami niekontrolującymi):	450 118	294 276
Połączenie jednostek gospodarczych - początkowe ustalenie udziałów niedających kontroli (+)	-	-
Sprzedaż jednostek zależnych poza Grupę - rozliczenie udziałów niedających kontroli (-)	-	-
Nabycie przez Grupę udziałów niedających kontroli (-)	-	(1 741)
Objęcie udziałów przez podmioty niekontrolujące w podwyższonym kapitale jednostki zależnej (+)	-	218 196
Inne zmiany	-	-
Dochody całkowite:		
Zysk (strata) netto za okres (+/-)	(25 128)	(60 721)
Inne całkowite dochody za okres (po opodatkowaniu) (+/-)	(2 058)	100
Inne zmiany	(20 505)	9
Saldo udziałów niekontrolujących na koniec okresu	402 428	450 119

Informacje na temat znaczących udziałów niekontrolujących zawarte są w nocie 10.

27. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Szczegółowe zasady naliczania rezerw na świadczenia pracownicze opisane zostały w nocie 5.22.

ZMIANY REZERW NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

	Rezerwa na odprawy	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na urlopy	Rezerwa na premie	Rezerwa na PDO	Pozostałe rezerwy na świadczenia	Razem
--	--------------------	---------------------------------	-------------------	-------------------	----------------	----------------------------------	-------

Grupa Kapitałowa PBG

QSr3/2018 (wszystkie dane przedstawione są w tys. zł, o ile nie zaznaczono inaczej)

	emerytalne				pracownicze		
01.01.2018	6 969	12 183	5 660	7 916	1 596	4 339	38 662
Korekta BO	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie rezerwy	1 175	4 011	1 421	8 710	-	489	15 806
Rozwiązane rezerwy	(10)	(0)	(2 421)	(10 667)	(119)	-	(13 218)
Wykorzystanie rezerwy	(353)	(2 242)	(2)	(379)	(1 332)	(58)	(4 367)
31.12.2018	7 780	13 951	4 658	5 580	145	4 769	36 883
długoterminowe	7 239	12 197	-	13	-	4 447	23 898
krótkoterminowe	541	1 754	4 658	5 567	145	322	12 987

	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na urlopy	Rezerwa na premie	Pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze*	Razem
01.01.2017	6 677	13 576	5 278	-	22 904	48 435
Utworzenie rezerwy	383	294	1 494	-	7 500	9 671
Rozwiązane rezerwy	-	-	(1 108)	-	(10 448)	(11 556)
Wykorzystanie rezerwy	(92)	(1 687)	(4)	-	(6 135)	(7 918)
31.12.2017	6 968	12 183	5 660	-	13 821	38 632
długoterminowe	6 175	10 601	-	-	4 595	21 371
krótkoterminowe	793	1 582	5 660	-	9 226	17 261

* Zarząd jednostki zależnej RAFAKO S.A. w dniu 15 listopada 2016 roku podjął decyzję o uruchomieniu Programu Dobrowolnych Odejść (PDO) dla swoich pracowników. Czas trwania programu ustalono na okres od 1 grudnia 2016 roku do 31 stycznia 2017 roku.

Celem Programu Dobrowolnych Odejść było dostosowanie poziomu, struktury i kosztów zatrudnienia w spółce zależnej do sytuacji rynkowej w obszarze działania jednostki bez konieczności uruchamiania procedury zwolnień grupowych. Docelowo, programem mogło być objętych do 200 pracowników. Program adresowany był w szczególności do:

- pracowników w wieku emerytalnym,
- pracowników korzystających z uprawnień ochrony przedemerytalnej,
- pozostałych pracowników, spełniających określone w regulaminie programu warunki

Założenia przyjęte do szacowania rezerw pracowniczych zostały przedstawione w nocie 5.

ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE DŁUGOTERMINOWE

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Rezerwy na koszty premii	13	-
Rezerwy na odprawy emerytalne	7 239	6 175
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	12 197	10 601
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze i PDO	4 447	4 595
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe ogółem	23 897	21 371

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE KRÓTKOTERMINOWE

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	10 736	10 027
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	9 914	9 904
Pozostałe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	380	
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	4 658	5 660
Rezerwy na koszty premii	5 712	7 670
Rezerwy na odprawy emerytalne	541	793
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 754	1 582
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze i PDO	322	1 556
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe ogółem	34 016	37 192

KOSZTY ŚWIADCZEN PRACOWNICZYCH

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Koszty wynagrodzeń	143 956	167 632
Koszty ubezpieczeń społecznych	27 984	34 916
Koszty programów płatności akcjami	-	
Rezerwa na odprawy emerytalne	812	291
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 768	(1 393)
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	(1 001)	382
Rezerwa na PDO	(1 452)	
Rezerwa na premie	(2 336)	
Inne koszty dotyczące świadczeń pracowniczych	431	(11 851)
Koszty świadczeń pracowniczych razem, w tym:	170 163	189 977
- ujęte w koszcie własnym sprzedaży	125 356	141 972
- ujęte w kosztach sprzedaży	10 447	11 264
- ujęte w kosztach ogólnego zarządu	34 359	36 741

28. POZOSTAŁE REZERWY

Wartość rezerw ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz ich zmiany w poszczególnych okresach przedstawiały się następująco:

ZMIANY POZOSTAŁYCH REZERW NA ZOBOWIĄZANIA

	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach	Rezerwa na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji umów	Rezerwa na zobowiązania publiczno-prawne (Rezerwa na pozostałe koszty)	Rezerwa na koszty z tytułu udzielonych gwarancji bankowych i poręczeń	Rezerwa na koszty poręczeń	Rezerwa na restrukturyzację	Pozostałe rezerwy	Razem
01.01.2018	15 426	48 456	8 069	5 209	28 682	-	12 591	819	119 251
Korekta BO	(1 754)	(94)	1 691	-	-	1 618	-	-	1 461
Utworzenie rezerwy	4 786	21 552	322	1 263	-	-	2	154	28 079
Rozwiązane rezerwy	(15 468)	(5 801)	(10 082)	(2 549)	(2 254)	(69)	(5 747)	(32)	(42 002)
Wykorzystanie rezerwy	-	(17 878)	-	(177)	(12 866)	-	(3 781)	-	(34 702)
31.12.2018	2 990	46 235	-	3 746	13 563	1 549	3 065	941	72 088
długoterminowe	-	32 125	-	4 433	13 563	-	524	370	51 015
krótkoterminowe	2 990	14 109	-	(687)	-	1 549	2 541	571	21 073

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach	Rezerwa na naprawy gwarancyjne	Rezerwa na zobowiązania wynikające z poręczeń i gwarancji	Rezerwa na restrukturyzację	Pozostałe rezerwy	Razem
01.01.2017	19 116	36 838	34 913	13 468	15 685	120 020
Korekta BO	-	17 436	-	-	-	17 436
Utworzenie rezerwy	22 008	17 915	(6 231)	8 368	9 291	51 351
Rozwiązane rezerwy		(1 768)	-		(1 695)	(3 463)
Wykorzystanie rezerwy	(25 699)*	(21 964)	-	(9 247)	(9 231)	(66 141)
31.12.2018	15 425	48 457	28 682	12 589	14 050	119 203
długoterminowe		30 035	28 682	1 605	4 176	64 498
krótkoterminowe	15 425	18 422		10 984	9 874	54 705

* w wyniku zakończenia realizacji jednego z kontraktów długoterminowych utworzona wcześniej rezerwa na przewidywane na nim straty została wykorzystana.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 obniżył się poziom rezerw. Istotne zmniejszenie Grupa odnotowała na pozycji – rezerwy na zobowiązania związane z ciężącą na Spółce dominującej odpowiedzialnością z tytułu udzielonych poręczeń, gwarancji czy też odpowiedzialności solidarnej wobec podwykonawców na kontraktach realizowanych w ramach umów konsorcjum (patrz nota 5.2.3.4.).

Istotny tytuł w pozycji „rezerwy” stanowią w niniejszym sprawozdaniu Grupy rezerwy na przyszłe wydatki z tytułu odpowiedzialności gwarancyjnej (patrz nota 5.2.1). W ramach realizacji umów o usługę budowlaną Spółki Grupy ponoszą odpowiedzialność za wady i usterki zgłoszone przez zleceniodawcę po zakończeniu realizacji inwestycji z tytułu rękojmi i gwarancji. Grupa tworzy rezerwę na serwis gwarancyjny w ciężar kosztów kontraktu proporcjonalnie do stopnia zaawansowania kontraktu. Kalkulując poziomy rezerw dla każdego kontraktu Grupa posługuje się szacunkami uwzględniając dane historyczne o poziomie kosztów robót poprawkowych, wielkość kontraktu, specyfikę kontraktu i poziom ryzyka wystąpienia wad i usterek. Kalkulacja rezerwy polega na pomnożeniu poniesionych kosztów zmiennych na kontrakcie i wskaźnika procentowego rezerwy. Zastosowane wskaźniki rezerwy zawierają się w przedziale od 0,1% do 1,2%. Wartość rezerwy na naprawy gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 48.456 tys. PLN.

Ponadto Grupa oszacowała rezerwę na koszty z tytułu udzielonych gwarancji bankowych i poręczeń, która wyniosła 13.563 tys. PLN.

Grupa posiada także rezerwę na koszty restrukturyzacji Spółki dominującej oraz jednej z jednostek zależnych (patrz nota 5.2.1). Wartość rezerwy do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2018 roku to kwota 3.065 tys. PLN (2017 rok: 12 589 tys. PLN).

Grupa tworzy rezerwy na przewidywane przyszłe straty na kontraktach budowlanych w przypadkach, gdy łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody umowy. Rezerwy te są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie ich ujawnienia (patrz nota 5.2.1).

29. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania przedstawiają się następująco:

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania finansowe	60 604	104 839
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12 916	14 891
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	-	50
Zobowiązania z tytułu zakupów inwestycyjnych	-	-
Kwoty zatrzymane (kaucje)	167	24 848
Inne zobowiązania finansowe*	47 521	65 050
Zobowiązania niefinansowe	28	611
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	-	36
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	-	471
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	-	-
Pozostałe zobowiązania	22	104
Inne zobowiązania niefinansowe	6	-

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe ogółem	60 633	105 450
---	--------	---------

*Inne zobowiązania finansowe (długo- i krótkoterminowe) stanowią głównie zobowiązania układowe

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania finansowe	371 750	366 425
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	336 066	314 701
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	727	1 095
Zobowiązania z tytułu zakupu inwestycyjnych	26	636
Zobowiązania z tytułu zakupu udziałów	-	-
Kwoty zatrzymane (kaucje)	1 175	23 715
Inne zobowiązania finansowe	33 755	26 278
Zobowiązania niefinansowe	170 344	210 607
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	22 527	39 268
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	7 166	10 908
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	125 653	137 871
Pozostałe zobowiązania	1 846	-
Inne zobowiązania niefinansowe	13 153	22 560
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe ogółem	542 095	577 032

ANALIZA WIEKOWA KRÓTKOTERMINOWYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

	31 grudnia 2018			31 grudnia 2017		
	Razem	Bieżące	Zaległe	Razem	Bieżące	Zaległe
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	336 065	267 891	68 175	314 701	163 268	151 433
Pozostałe zobowiązania finansowe	35 684	34 764	920	51 724	46 019	5 705
Zobowiązania finansowe ogółem	371 749	302 654	69 095	366 425	209 287	157 138

30. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE – AKTYWA

Rozliczenia międzyokresowe AKTYWA	Długoterminowe		Krótkoterminowe	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Polisy ubezpieczeniowe	285	392	1 333	3 105
Gwarancje	123	163	6 411	5 010
Koszty dot. przełomu okresów sprawozdawczych	-	-	2	19
Inne (szkolenia, prenumeraty itp.)	7	-	126	25

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Koszty poniesione przed zawarciem umowy budowlanej	-		2 938	10 328
Koszty emisji akcji	-		-	
Koszty nabyć przyszłych spółek	-		-	22
Inne	12 428	1 959	2 665	4 515
Rozliczenia międzyokresowe ogółem	12 843	2 514	13 475	23 024

W pozycji „Koszty poniesione przed zawarciem umowy budowlanej” Grupa ujmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów pozyskania kontraktów oraz kosztów gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych związanych z realizacją kontraktów.

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE – PASYWA

	Długoterminowe		Krótkoterminowe	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Rezerwa na badanie sprawozdania finansowego	-	-	386	324
Przychody przyszłych okresów	-	90	136	15 879*
Gwarancje	-	-	20 864	-
Rozliczenia międzyokresowe ogółem	-	90	21 386	16 203

*Pozycja obejmuje m.in. prowizje od gwarancji i polis w kwocie 15 399 tys. PLN

Najistotniejsza pozycja rozliczeń międzyokresowych to gwarancje o wartości 20.864 tys. PLN.

31. DOTACJE

Wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotacje wynosiły na dzień 31 grudnia 2018 roku 1.047 tys. PLN i niemal w całości dotyczą jednostki zależnej RAFAKO S.A. Otrzymane dotacje dotyczą:

- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt, dostawy oraz instalację systemów detekcji i sygnalizacji gazu ziemnego dla dwóch pieców gazowych w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt wyposażenia magazynu farb i lakierów w system detekcji węglowodorów w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt modernizacji i rozbudowy systemu monitoringu w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny.
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. i InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, w ramach której towarzystwa ubezpieczeniowe dofinansowują projekt poprawy bezpieczeństwa pożarowego w budynku produkcyjnym w RAFAKO S.A.; dotacje mają charakter pieniężny,
- projekt badawczy mający na celu opracowanie innowacyjnej elektrostatycznej metody ograniczenia emisji submikronowych cząstek stałych w spalinach i gazach odlotowych w

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

szczegółności ze źródeł zasilanych biopaliwami. (ELAGLOM). realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Badań Stosowanych; dotacja ma charakter pieniężny,

- projekt badawczy "Elastyczność istniejących bloków energetycznych przy ograniczonych nakładach inwestycyjnych" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie PBSE; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Opracowanie niskonakładowej metody zwiększenia skuteczności instalacji odsiarczania spalin" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie INNOCHEM ; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Układ metanowania CO2 do magazynowania energii elektrycznej poprzez produkcję CO2-SNG." projekt realizowany we współpracy z TAURON Wytwarzanie S.A., Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Akademię Górniczo-Hutniczą, West Technology & Trading Polska Sp. z o.o. z Opola, EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmostat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Poligeneracyjny układ komunalny opalany biomasą i paliwami wtórnymi z odpadów." projekt realizowany we współpracy z firmami EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, TAURON Wytwarzanie S.A., Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla, firmą EQTEC z Hiszpanii, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmostat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny.

32. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego i odpisu dla emerytów i rencistów. Fundusz nie posiada aktywów trwałych. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 1.839 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 173 tys. PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa funduszu	2 833	944
Środki pieniężne ZFŚS	1 683	128
Udzielone pożyczki z ZFŚS dla pracowników	1 149	816
Inne	-	
Zobowiązania wobec ZFŚS	(994)	(771)
Saldo rozrachunków z ZFŚS	1 839	173

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

31 grudnia 2018 31 grudnia 2017

Odpis na Fundusz socjalny w okresie rozliczeniowym

995

167

33. SPRZEDAŻ USŁUG BUDOWLANYCH

Niżej wymienione kwoty ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej dotyczą umów o usługę budowlaną będących w trakcie realizacji na dzień bilansowy. Kwoty należności (zobowiązań) z tytułu umów o usługę budowlaną zostały ustalone jako suma poniesionych kosztów z tytułu kontraktów budowlanych powiększona o zysk (lub pomniejszona o poniesione straty) oraz pomniejszona o faktury częściowe (patrz nota dotyczący zasad rachunkowości – nota 5.27.2). Wartość należności oraz zobowiązań z tytułu umów o usługę budowlaną prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
Kwota przychodów z umowy początkowo ustalona w umowie	7 653 841	7 649 522
Zmiany	15 848	(80 376)
Łączna kwota przychodów z umowy	7 669 689	7 569 146
Koszty poniesione do dnia bilansowego	4 729 733	4 880 264
Koszty pozostające do realizacji umowy	2 297 347	2 248 683
Szacunkowe łączne koszty umowy	7 027 079	7 128 947
Szacunkowe wyniki z umów	642 610	440 199
w tym : zyski	698 363	721 469
straty	-55 753	(281 270)
Stan zaawansowania na dzień bilansowy	0	68,46%
Stan otrzymanych zaliczek na dzień bilansowy	152 089	185 085
Kwota zaliczek możliwa do kompensaty z należnościami z tytułu umów o usługę budowlaną	25 814	31 150
Kwota sum zatrzymanych	35 496	63 580
Koszty poniesione do dnia bilansowego w związku z realizacją umowy	4 733 845	4 897 188
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego	455 776	555 050
Straty narastająco rozliczone do dnia bilansowego	-55 753	(281 270)
Przychody szacowane na dzień bilansowy	5 133 868	5 170 968
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego	4 762 763	4 792 044
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo)	371 105	378 924
w tym : należności z tytułu umowy	433 320	404 324
Aktywa z tytułu umowy na dzień bilansowy (po częściowej kompensacie z zaliczkami)	407 506	373 174*
Zobowiązania z tytułu umowy na dzień bilansowy	62 215	25 400

*z czego w kwocie 11.637 prezentowana jest w pozycji Długoterminowe kontraktowe należności oraz należności długoterminowe z tytułu umowy o usługę budowlaną

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Grupa, z uwagi na tajemnicę handlową, ujawnia informacje wymagane przez MSSF 15 w kwotach łącznych, bez podziału na poszczególne kontrakty.

Grupa w okresie 2018 roku odnotowała wzrost należności z tytułu umów o usługę budowlaną po częściowej kompensacie z zaliczkami, z poziomu 373,2 mln PLN na koniec 2017 roku do kwoty 407,6 mln PLN na koniec roku 2018. Głównym powodem, który wpłynął na wzrost poziomu tych należności z tytułu umów o usługę budowlaną był wzrost zaawansowania realizacyjnego na budowie bloku elektrociepłowni Wilno, który to w określonych zakresach prac nie zakończył się na dzień 31 grudnia 2018 roku osiągnięciem kamieni milowych będących podstawą rozliczeń i fakturowania. Jednocześnie w zakresie zobowiązań z tytułu umów o usługę budowlaną nastąpił wzrost tej wartości z poziomu 25,4 mln PLN na koniec 2017r. do kwoty 62,1 mln PLN na koniec 2018r., co było wynikiem wyższego poziomu fakturowania na kilku budowach wobec rozpoznanych na nich przychodach, ustalanych w oparciu o zasady rozliczeń kontraktów długoterminowych stosowanych w grupie kapitałowej PBG.

W zaprezentowanych wartościach przychodów z umów ujęte zostały nałożone lub rozpoznane potencjalne kary z tytułu przekroczenia umownego terminu realizacji. Zaprezentowana nota zawiera także ujęte przez Grupę w wyniku finansowym kwoty zawiązanych rezerw na szacowane straty na realizowanych kontraktach, których stan na dzień bilansowy wynosi 4,1 mln PLN (patrz nota: 29).

Informacje związane z kontraktem PMGW zostały opisane w notcie 23.

Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę Kapitałową RAFAKO

Projekt Opole

W lutym 2012 roku RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych netto (tj. 11,6 mld złotych brutto), której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 mld złotych netto (tj. 4,9 mld złotych brutto).

SPV-Rafako zawarła z GE Power Sp. z o.o. (dawniej Alstom Power Sp. z o.o.) umowę podwykonawczą, na mocy której SPV-Rafako powierzyła GE Power 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole.

GE Power przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Dnia 10 października 2018 roku RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A. oraz GE Power zawarło z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. aneks do umowy z dnia 15 lutego 2012 roku na budowę bloków energetycznych nr 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole realizowanej

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

przez Konsorcjum oraz GE Power sp. z o.o., które jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera konsorcjum zarządzającego realizacją Projektu. Na mocy zawartego aneksu zmianie uległ termin przekazania do eksploatacji bloków nr 5 i 6, co powinno nastąpić odpowiednio do 15 czerwca 2019 roku oraz 30 września 2019 roku.

Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA Bloku”. Ostateczny podział prac w ramach Konsorcjum został ustalony w dniu 4 sierpnia 2013 roku na podstawie zmian wprowadzonych do umowy konsorcjum, które dotyczyły przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (tym samym dla spółki Mostostal Warszawa pozostało 0,01%) oraz zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. Kontrakt na budowę Bloku Energetycznego Jaworzno III został zawarty w dniu 17 kwietnia 2014 roku. Aktualna wartość kontraktu (po podpisanym Aneksie nr 5) wynosi około 4,5 miliarda złotych netto. To największy wartościowo kontrakt realizowany dotychczas przez spółkę RAFAKO S.A. Obecnie realizacja projektu Jaworzno wkroczyła w ostatnią fazę, tj. fazę rozruchu i uruchomienia Bloku, która będzie realizowana do Przejęcia Bloku do Eksploatacji. Zgodnie z harmonogramem kontraktu Przejęcie Bloku do Eksploatacji powinno nastąpić do dnia 20 listopada 2019 r. Realizacja tego kamienia milowego w przewidzianym w kontrakcie terminie jest ostatnim kluczowym etapem okresu budowy całej inwestycji. Po zrealizowaniu kamienia milowego dotyczącego Przejęcia Bloku do Eksploatacji Kontrakt wchodzi w fazę Okresu Gwarancji, w trakcie którego w terminie do 12 miesięcy od Przejęcia Bloku do Eksploatacji mają nastąpić końcowe Pomiarów Gwarantowanych Parametrów Technicznych. W Okresie Gwarancyjnym nastąpi przekazanie Zamawiającemu dokumentacji powykonawczej i zafakturowanie ostatniego kamienia milowego zgodnie z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Kontraktu planowanym na luty 2020 roku. W Okresie Gwarancyjnym do czasu wykonania Pomiarów Parametrów Gwarantowanych zakłada się, że wykonywane będą dodatkowe prace optymalizujące mające na celu przygotowanie Bloku do przeprowadzenia ww. pomiarów. Gwarancją terminowego zakończenia kontraktu jest niezakłócony przebieg procesu rozruchu na poszczególnych jego etapach. Każde ujawnienie się wad czy awarii maszyn bądź urządzeń, wystąpienie nieprzewidzianych technicznych problemów w instalacjach technologicznych i elektrycznych, w szczególności na styku instalacji z urządzeniami oraz konieczność wykonania nieplanowanych prac dodatkowych może spowodować opóźnienie w realizacji kontraktu. Z kolei niezakończenie realizacji kontraktu w ustalonym terminie, tj. niepodpisanie Protokołu Przekazania Bloku do Eksploatacji do 20.11.2019 r. może spowodować naliczenie przez Inwestora kar za nieterminową realizację kontraktu, co w sposób istotny mogłoby negatywnie wpłynąć na wynik i sytuację finansową zarówno RAFAKO S.A. jak i spółki celowej realizującej projekt. Biorąc pod uwagę aktualne zaawansowanie prac związanych z fazą rozruchu Spółka nie widzi zagrożeń dotyczących niedotrzymania umownego terminu przekazania Bloku do eksploatacji.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

34. PRZYCHODY I KOSZTY

34.1 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
a) amortyzacja	16 428	16 546
b) zużycie materiałów i energii	181 111	136 757
c) usługi obce	862 746	1 406 491
d) podatki i opłaty	7 891	10 451
e) świadczenia pracownicze	208 565	216 941
f) pozostałe koszty rodzajowe	12 147	13 656
Koszty według rodzaju, razem	1 288 884	1 800 842
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (-)	2 582	16 795
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 157	2 771
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(2 075)	(2 383)
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży i koszty ogólnego zarządu, koszty postępu technicznego	1 291 547	1 818 025

34.2 KOSZTY AMORTYZACJI, ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH, RÓŻNIC KURSOWYCH ORAZ ZAPASÓW UJĘTE W ZYSKU LUB STRACIE

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	12 622	12 959
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	11 538	11 732
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 339	1 227
Wycena zapasów po cenie sprzedaży netto	(818)	
Koszty rezerw na gwarancje	(407)	
Różnice kursowe netto	970	
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	536	533
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	445	461
Amortyzacja wartości niematerialnych	90	72
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	3 017	3 054
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	2 604	2 641
Amortyzacja wartości niematerialnych	412	413
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych		

34.3 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Rozwiązanie rezerw na PDO	5 860	-
Rozwiązanie rezerw na pozostałe koszty	2 813	1 238
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	905	2 458
Wycena nieruchomości inwestycyjnych oraz aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	(0)	3 062

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartości składników aktywów, w tym:	5 673	13 408
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	12
- należności handlowych	5 673	2 709
- pożyczek	0	10 525
- inne	-	162
Najem, dzierżawa	475	2 406
Odsetki związane z działalnością operacyjną, w tym:	2 433	2 458
- odsetki od środków na rachunku bankowym zastrzeżonym dla działalności operacyjnej	-	1 436
- odsetki od pożyczek z działalności operacyjnej	2 221	108
- inne odsetki związane z działalnością operacyjną	212	914
Dyskonto dotyczące rozrachunków długoterminowych	631	
Otrzymane kary umowne	1 551	5 195
Otrzymane dotacje	97	1 994
Otrzymane odszkodowania	592	289
Przychody ze sprzedaży wierzytelności	-	
Różnice kursowe dotyczące działalności inwestycyjnej	-	
Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej	-	130
Dofinansowanie kształcenia	-	
Inne	3 180	4 999
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	24 210	37 637

W roku 2018 wartość pozostałych przychodów operacyjnych ukształtowała się na poziomie 24.210 tys. PLN.

Poniżej przedstawiono wyszczególnienie najistotniejszych zdarzeń mających wpływ na tę pozycję:

- rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności na kwotę 5.673 tys. PLN
- rozwiązanie rezerw na Program Dobrowolnych Odejść w kwocie 5.857 tys. PLN
- rozwiązanie pozostałych rezerw w kwocie 2.813 tys. PLN w związku z przedawnieniem jednego z roszczeń.

34.4 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Utworzenie rezerwy na:	536	8 863
- przewidywane kary kontraktowe	-	92
- inne	536	8 771
Strata na zbyciu niefinansowych aktywów trwałych	(0)	
Odpisy aktualizujące wartość składników aktywów, w tym:	86 929	92 725
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	259	53
- należności handlowych	5 151	8 006
- pozostałych należności	2 009	
- pożyczek	5 425	109
- wartość firmy	74 086	84 557
Wycena nieruchomości do wartości godziwej	846	
Strata z inwestycji w jednostki powiązane	-	4 143
Odsetki od zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	92	1 631
Dyskonto dotyczące rozrachunków długoterminowych	46	242
Koszty złomowania środków trwałych	124	
Koszty złomowania materiałów	569	
Darowizny, dotacje	349	1 931
Kary umowne	0	

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Koszty sądowe	17	
Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej	167	
Odszkodowania	273	
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	67	
Odpisanie należności przedawnione, umorzono i nieściągalne	391	25
Nieodliczony VAT	163	
Składki nieobowiązkowe	239	
Naprawa ŚT	626	
Odsetki od zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	155	
koszty likwidacji oddziału w Turcji	688	
Inne	3 150	6 929
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	95 425	116 489

W roku 2018 wartość pozostałych kosztów operacyjnych ukształtowała się na poziomie 95.425 tys. PLN. Poniżej przedstawiono wyszczególnienie najistotniejszych zdarzeń mających wpływ na tę pozycję:

- odpisy aktualizujące wartość firmy Grupy Kapitałowej RAFAKO w kwocie 74.086 tys. PLN,
- odpisy aktualizujące należności w kwocie 7.160 tys. PLN oraz pożyczki 5.425 tys. PLN,

34.5 STRATY Z TYTUŁU OCZEKIWANYCH STRAT KREDYTOWYCH

Spółka prezentuje straty z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w ramach rachunku zysków i strat jako pozostałe koszty operacyjne, tj. w pozycji „Utworzenie odpisów aktualizujących wartości składników aktywów”. Natomiast odwrócenie strat kredytowych prezentowane jest w ramach pozostałych przychodów operacyjnych, tj. jako „Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartości składników aktywów”.

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie zaprezentowanych w ramach pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych straty z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w podziale na klasy aktywów finansowych. Kwoty zawarte w tabeli uwzględniają pomniejszenie strat z tytułu odwrócenia odpisów.

	Nota	od 01.01 do 31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	20.4, 20.5, 20.6.	-1 137
Pożyczki wyceniane	20.6.	-3 663
Straty z tytułu oczekiwanych strat kredytowych razem		695

34.6 ZYSKI I STRATY Z ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW FINANSOWYCH WYCENIANYCH W ZAMORTYZOWANYM KOSZCIE

W 2018 roku Spółka nie dokonywała zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

34.7 PRZYCHODY FINANSOWE

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Przychody z tytułu sprzedaży instrumentów finansowych, w tym:		-
- przychody ze sprzed.pap.wartościowych		
- przychody ze sprzedaży/ likwidacji / umorzenia udziałów		
Otrzymane dywidendy		
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	2 023	556
- od lokat	103	94
- od rachunków bankowych	716	-
- od należności	350	-
- od zobowiązań umorzonych	-	-
- od udzielonych pożyczek	(0)	-
- z tyt. dłużnych papierów wartościowych	-	-
- pozostałe	855	462
Pozostałe odsetki	-	-
Dodatnie różnice kursowe	85	-
Prowizje bankowe i ubezpieczeniowe	-	-
Przychody z tytułu sprzedaży udziałów i akcji	-	-
Zyski z wyceny oraz realizacji instr. finans. wycenianych w wartości godziwej przez RZiS	93	-
Przychody z tytułu realizacji instrumentów finansowych	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących:	-	-
- wartość akcji i udziałów	-	-
- wartość pożyczek oraz zarachowane odsetki (przypisane do działalności finansowej)	-	-
- wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-
- inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współzależne	-	-
- wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerw na koszty finansowe, w tym:	100	-
- rezerwy na utratę wartości udziałów	-	-
- rezerwa na odsetki	-	-
- inne	100	-
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	(0)	-
....	-	-
Pozostałe przychody finansowe	404	6 257
Nettowanie pozycji	(2 705)	(6 813)
Przychody finansowe ogółem	0	0

34.8 KOSZTY FINANSOWE

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Koszty z tytułu sprzedaży instrumentów finansowych, w tym:	-	-
- koszty sprzed.pap.wartościowych	-	-
- koszty sprzedaży udziałów / likwidacji / umorzenia	-	-
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	6 593	8 289
- od kredytów	4 409	4 966

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		
- od pożyczek	1 029		2 087
- od zobowiązań	71		
- od leasingu	273		1 151
- od dłużnych papierów wartościowych	-		
- inne	812		85
Pozostałe odsetki	9		-
Prowizje bankowe od udzielonych gwarancji bankowych	-		-
Prowizje bankowe od udzielonych kredytów	1 146		-
Ujemne różnice kursowe	0		3 191
Koszty akwizycji	-		-
Straty z wyceny oraz realizacji instr. finans. wycenianych w wartości godziwej przez RZiS	(0)		536
Aktualizacja wartości inwestycji	-		-
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	54		-
Utworzenie rezerw na koszty finansowe, w tym:	64		-
- rezerwy na utratę wartości udziałów	-		-
- rezerwa na odsetki	64		-
- inne	-		-
Utworzenie odpisów aktualizujących	613		-
- wartość pożyczek oraz zarachowane odsetki (przypisane do działalności finansowej)	460		-
- wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	-		-
- inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współzależne	-		-
- wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	153		-
Koszty emisji akcji/udziałów	-		-
Wierzytelności nieściągalne	-		-
....	9		-
Pozostałe koszty finansowe	42		3 243
Nettowanie pozycji	(2 705)		(6 813)
Koszty finansowe ogółem	5 825		8 446

35. PODATEK DOCHODOWY

35.1 OBCIĄŻENIE PODATKOWE

	Okres 12 miesiące zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesiące zakończony 31 grudnia 2017
Rachunek zysków i strat		
Bieżący podatek dochodowy	(8 272)	(15 516)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(8 590)	(15 516)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	318	-
Odroczony podatek dochodowy	(5 924)	(18 353)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(5 924)	(18 353)
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(14 197)	(33 869)
Odroczony podatek dochodowy - Inne całkowite dochody	739	(142)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	739	(142)
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	-

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach **739** **(142)**

Grupa Kapitałowa PBG nie stanowi podatkowej Grupy Kapitałowej. Ze względu na to, że Spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, podatek odroczony – aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony są kalkulowane indywidualnie w poszczególnych Spółkach.

35.2 ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w następujący sposób wpływa na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

Odroczony podatek dochodowy	Bilans		RZIS	
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (-)				
Korekta przychodów ze sprzedaży związana z wyceną kontraktów długoterminowych	(74 222)	(81 283)	7 061	27 165
Dyskonto zobowiązań długoterminowych	(291)	(361)	70	(476)
Wycena gruntów	(1 516)		(1 516)	
Wycena środków trwałych	(11 485)	(20 985)	9 500	418
Wycena wartości niematerialnych	(1 226)		(1 226)	
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	(616)	(4 622)	4 006	648
Amortyzacja środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną	(2)		(2)	
Nadwyżka niezrealizowanych dodatnich różnic kursowych	(537)	(934)	397	(759)
Naliczone odsetki od udzielonych pożyczek	(38 995)	(37 625)	(1 370)	(3 437)
Przychody z ubezpieczenia PAK	-		-	
Naliczone odsetki od lokat i od własnych środków pieniężnych	(24)	(25)	1	(8)
Koszty opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntów	-		-	
Wartość środków trwałych w leasingu	(1 911)	(1 548)	(363)	(247)
Wartość wartości niematerialnych w leasingu	(532)		(532)	
Naliczone kary umowne	-		-	
Naliczone odsetki od należności	(148)	(52)	(96)	3
Naliczone kary umowne	(2 498)		(2 498)	
Wycena papierów wartościowych, w tym naliczone odsetki	(3 034)	(518)	(2 516)	518
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	121	(5)	126	
Naliczone odsetki od kaucji/wadium	(172)		(172)	
Zapłacone, ujęte w bilansie prowizje bankowe	(335)		(335)	
Naliczone przychody z tytułu poręczenia	(10)		(10)	
Pozostałe (nie więcej niż 500 tys.)	3 142	(4 559)	7 701	1 814
Nettowanie	94 463	147 721	(53 258)	
	-		-	
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(39 828)	(4 796)	(35 032)	25 639
Aktywa z tytułu podatku odroczonego (+)				
Odpisy aktualizujące należności	35 117	9 986	25 131	(12 980)
Odpisy aktualizujące zapasy	3 148		82	(2 895)
Rezerwa na premię roczną	1 055		1 055	
Rezerwa na urlopy	885	1 015	(130)	26
Dyskonto należności długoterminowych	1 109	2 376	(1 267)	694
Dyskonto aktywów finansowych w postaci obligacji	0		0	
Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe w postaci	17 439	6 044	11 395	(595)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

obligacji				
Odpisy aktualizujące pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	90 446		90 446	
Odpisy aktualizujące udzielone pożyczki	58 502	13 898	44 604	13 898
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych	3 826	4 825	(999)	4 825
Odpisy aktualizujące wartość nieruchomości	318		318	
Odpisy aktualizujące wartość aktywów przeznaczonych do sprzedaży	2 805	1 941	864	1 941
Rezerwa na straty na kontraktach długoterminowych	(8)	42 962	(47 742)	18 597
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	72	(72)	(159)
Korekta kosztów wytworzenia produktów związana z wyceną kontraktów długoterminowych	76 303		75 811	
Nadfakturowania	4 436	4 717	(281)	(1 306)
Koszty wytworzenia - Turcja	-		-	
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	11 019	12 095	(1 076)	51
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	5 035	5 093	(58)	(171)
Niewypłacone wynagrodzenia i składki ZUS	1 203	1 736	(533)	(88)
Zobowiązanie długoterm. z tytułu leasingu	546		546	
Naliczone koszty sprzedanych środków trwałych	-		-	
Naliczone koszty gwarancji i ubezpieczeń	11		11	
Naliczone odsetki od przeterminowanych należności	(252)		(252)	
Naliczone odsetki od zobowiązań	730	22 428	(21 698)	2 475
Rezerwa na przewidywane kary	-		-	
Naliczone odsetki od kredytów	25 092		25 092	
Korekta kosztów z tyt. niezapłaconych faktur	3 856		3 856	
Wycena instrumentów pochodnych	115		115	
Niezrealizowane zyski	-		-	
Niezrealizowane różnice kursowe	333		333	(514)
Rezerwa na koszty sporne ZUS	71		71	
Rezerwa na koszty arbitrażu	-		-	
Rezerwa na restrukturyzację	582	1 593	(1 011)	(1 787)
Rezerwa na koszty poręczeń	304	62	242	2
Koszty przyszłych zleceń	-		-	
Strata podatkowa	17 217	5 909	11 308	(15 552)
Rezerwa na przyszłe koszty	772		772	
Odpisanie aktywa do wysokości rezerwy OPD	324		324	
Wycena pozostałych aktywów finansowych do wartości godziwej	-	898	(898)	(579)
Koszty związane z naliczonymi a niezafakturowanymi przychodami	-	42 025	(42 025)	(4 702)
Pozostałe	(214)	11 493	(15 453)	4 948
Netowanie	(285 029)	(147 721)	(137 308)	
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	77 097	43 447	21 574	6 129
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	37 270	38 651	(13 457)	31 768

Jednostka dominująca oraz spółki zależne na które w największym stopniu oddziałuje sytuacja finansowa jednostki dominującej, rozpoznają aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jedynie do wysokości rezerwy z tego tytułu.

EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA

	Okres 12 miesiący zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesiący zakończony 31 grudnia 2017
--	--	--

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	(21 437)	(60 352)
Stawka podatku stosowana przez Spółkę dominującą		19%
Podatek wyliczony wg stawki krajowej Spółki dominującej	-	(11 467)
Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:		
- stosowania innej stawki podatkowej w spółkach Grupy (+/-)	(50)	(94)
- przychodów niepodlegających opodatkowaniu (-)	(10 231)	(17 360)
- kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	10 759	23 155
- wykorzystania uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych (-)	(1 606)	
- nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od ujemnych różnic przejściowych (+)	-	
- nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych (+)	12 170	37 722
- nierozpoznanej rezerwy na podatek odroczony od dodatnich różnic przejściowych (-)	(116)	
- korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy (+/-)	1 449	
- inne tytuły	1 602	2 930
Podatek dochodowy	13 977	34 886
Zastosowana średnia stawka podatkowa	-65,20%	-57,80%

STAWKI PODATKOWE STOSOWANE PRZEZ SPÓŁKI GRUPY

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Polska	19%	19%
Ukraina	18%	18%
Serbia	15%	15%
Węgry	10%	10%

36. ZYSK NA AKCJĘ, DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY ORAZ EMISJE I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH

36.1 ZYSK NA AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję liczony jest według formuły zysk netto za okres przypadający akcjonariuszom Spółki dominującej podzielony przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego, jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom Spółki dominującej, tzn. nie występuje efekt rozładniający wpływający na kwotę zysku (straty).

Kalkulację podstawowego oraz rozwodnionego zysku (straty) na akcję wraz z uzgodnieniem średniej ważonej rozwodnionej liczby akcji przedstawiono poniżej.

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(23 725)	(31 442)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 996 791	804 281 191
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 996 791	804 281 191
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą	(0,029)	(0,039)
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	(0,029)	(0,039)

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

* Zysk (strata) na akcję liczony jest według formuły zysk netto (strata netto) przypadający akcjonariuszom Spółki dominującej podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji występujących w danym okresie.

36.2 DYWIDENDY WYPŁACONE ORAZ ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku nie miały miejsca żadne wypłaty dywidendy.

36.3 EMISJA I WYKUP PAPIERÓW DŁUŻNYCH

Zgodnie z opublikowanym w dniu 9 listopada 2016 roku raportem bieżącym RB PBG SA 34/2016, Spółka zawarła z niektórymi wierzycielami układowymi należącymi do Spółki 5 i 6, dokumenty zmieniające zawarte w dniu 31 lipca 2015 roku umowy ustalające warunki restrukturyzacji zobowiązań układowych Spółki, w tym w szczególności: (i) Umowę Emisyjną i Agencyjną oraz o Współfinansowanie z dnia 31 lipca 2015 roku oraz wzorcowe Warunki Emisji Obligacji. Ponadto Spółka zgodnie z zawartym oraz prawomocnie zatwierdzonym wraz z dniem 13 czerwca 2016 r. Układem, zobowiązała się wobec wybranych wierzycieli układowych, to jest wierzycieli zaspokajanych zgodnie z Układem w ramach Spółki 1, Spółki 3, Grup 4, Spółki 5 oraz Spółki 6 do przeprowadzenia emisji obligacji („**Obligacje**”), na które to Obligacje uprawnieni wierzyciele będą mogli konwertować przysługujące im wierzytelności objęte Układem. W dniu 29 listopada 2016 r. Zarząd Spółki powziął od Agenta Emisji, to jest Pekao Investment Banking S.A. informację o zakończeniu Pierwszej Emisji Obligacji w rozumieniu Umowy Emisyjnej i Agencyjnej oraz o Współfinansowanie, o czym Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB PBG 54/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. W ramach Pierwszej Emisji Obligacji wyemitowane zostały Obligacje 9 serii, to jest serii A, B, C, D, E, F, G, H, I. Subskrypcja Obligacji Pierwszej Emisji odbyła się w okresie od 15 listopada do 28 listopada 2016 r. W ramach Pierwszej Emisji objęto subskrypcją 5.767.005 Obligacji. W dniu 28 listopada 2016 r. zostało przydzielonych 3.887.950 Obligacji po cenie objęcia równej 100 zł za jedną Obligację. Obligacje Pierwszej Emisji zostały objęte przez 42 podmioty, w tym 41 podmiotów z Grupy 5 i jeden podmiot z Grupy 1 i 4. Wartość przeprowadzonej subskrypcji w ramach Pierwszej Emisji Obligacji wyniosła 388.795.000 zł. Ponadto, Zarząd spółki podjął także informację o przydzieleniu przez Agenta Emisji Obligacji w ramach Drugiej Emisji Obligacji, o czym Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB 6/2017 z dnia 10 lutego 2017 r. W ramach Drugiej Emisji Obligacji wyemitowane zostały Obligacje 8 serii, to jest serii B1, C1, D1, E1, F1, G1, H1, I1. Subskrypcja Obligacji Drugiej Emisji odbyła się w okresie w okresie od 30 grudnia 2016 r. do 9 lutego 2017 r. W ramach Drugiej Emisji objęto subskrypcją 1.180.488 Obligacji. W dniu 9 lutego 2017 r. zostało przydzielonych 852.910 Obligacji po cenie objęcia równej 100 zł za jedną Obligację. Obligacje Drugiej Emisji zostały objęte przez 6 podmiotów, w tym 3 podmiotów z Grupy 5, jeden podmiot z Grupy 3, jeden podmiot z Spółki 1 i jeden podmiot z Grupy 1 i 4. Wartość przeprowadzonej subskrypcji wyniosła 85.291.000 zł. Ponadto w dniu 27 listopada 2018 roku, Zarząd spółki podjął także informację o przydzieleniu przez Agenta Emisji Obligacji w ramach Kolejnej Emisji Obligacji, o czym Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB 25/2018 z dnia 28 listopada 2018 r. W ramach Kolejnej Emisji Obligacji wyemitowane zostały Obligacje 4 serii, to jest serii F3, G3, H3, I3. Subskrypcja Obligacji Kolejnej Emisji odbyła się w okresie w okresie od 29 października 2018 r. do 26 listopada 2018 r. W ramach Kolejnej Emisji objęto subskrypcją 91.894 Obligacji. W dniu 26 listopada 2018 r. zostało przydzielonych 91.894 Obligacji po cenie objęcia równej 100 zł za jedną Obligację. Obligacje

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Kolejnej Emisji zostały objęte przez 1 podmiot z Grupy 6. Wartość przeprowadzonej subskrypcji wyniosła 9.189.400 zł.

Wartość nominalna każdej z emitowanych Obligacji wynosi 100 PLN, a ich łączna nominalna wartość w raz kolejnymi emisjami Obligacji jakie mogą być przeprowadzone zgodnie z Umową Emisyjną i Agencyjną oraz o Współfinansowanie nie przekroczy kwoty 710.000 tys. PLN w okresie obowiązywania Programu Emisji Obligacji. Obligacje emitowane przez Spółkę stanowią obligacje zabezpieczone oraz nieoprocentowane. Informacja dotycząca zabezpieczeń Programu Emisji Obligacji została przedstawiona w rozdziale III, punkcie 1) raportu bieżącego RB PBG SA 26/2015 opublikowanego przez Spółkę w dniu 2 sierpnia 2015 roku, a następnie uaktualniona raportem bieżącym RB PBG SA 12/2016 z dnia 17 czerwca 2016 roku, raportem bieżącym RB PBG SA 17/2016, RB PBG SA19/2016 oraz RP PBG SA 34/2016. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania za rok 2018, Spółka wykupiła w terminie Obligacje serii o serii A do serii F oraz od serii B1 do serii F1 oraz serii F3. Dzień Wykupu kolejnych serii Obligacji, to jest serii G oraz serii G1 oraz serii G3, będzie przypadał w dniu 30 czerwca 2019 r.

Wykonanie Planu Dezinwestycji w 4 kwartale 2018 rok (w pełnych złotych)

Mając na uwadze postanowienia warunków wyemitowanych przez Spółkę Obligacji (art. 11.5.4 Warunków Emisji Obligacji odpowiednio dla serii od A do I oraz dla serii od B1 do I1 oraz dla serii od G3 do I3), poniżej zaprezentowana została informacja o zaawansowaniu wykonania Planu Dezinwestycji w czwartym kwartale 2018 roku, to jest w okresie od dnia 1 października 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

L.P.	Oznaczenie sprzedającego	Lokalizacja	Adres	Cena sprzedaży brutto	Wartość Zbywanej Nieruchomości - wg definicji z WEO Oczekiwany wpływ z projektu	Podstawa dokonania Przyspieszonej Spłaty
1	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr P05	34 000,00 zł	5 000,00 zł	NIE

Poniżej zaprezentowane zostały natomiast umowy sprzedaży nieruchomości zawarte w okresie czwartego kwartału 2018 roku, obejmujące nieruchomości w zakresie których wpływ ceny sprzedaży nastąpił w okresie czwartego kwartału 2017 roku.

L.P.	Oznaczenie sprzedającego	Lokalizacja	Adres	Cena sprzedaży brutto	Wartość Zbywanej Nieruchomości - wg definicji z WEO Oczekiwany wpływ z projektu	Podstawa dokonania Przyspieszonej Spłaty
1	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	Wojska Polskiego 2E/4	351 000,00 zł	295 680,00 zł	NIE
2	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr F04	12 007,00 zł	5 000,00 zł	NIE
3	PBG Dom Invest X sp. z o.o. Invest I S.K.A.	Świnoujście	miejsce parkingowe nr F05	12 007,00 zł	5 000,00 zł	NIE

Informacja o zaawansowaniu wykonania Planu Dezinwestycji w poprzednich kwartalnych okresach, zaprezentowana została w publikowanych przez Spółkę Sprawozdaniach Finansowych począwszy od Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za rok 2016.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wskazana w ramach powyższego zestawienia: „Wartość Zbywanej Nieruchomości - wg definicji z WEO Oczekiwany wpływ z projektu” oznacza kwotę jaka została wskazana w Planie Dezinwestycji stanowiącym załącznik do Warunków wyemitowanych przez Spółkę Obligacji. Jest to minimalna kwota jaka powinna zostać pozyskana przez Spółkę lub jej wybrane spółki zależne ze zbycia aktywa objętego Planem Dezinwestycji.

Ujawnienie Obligatariuszom informacji dotyczącej dokonania przez Doradcę ds. Sprzedaży na wniosek Emitenta aktualizacji lub uszczegółowieniu Wyceny:

Mając na uwadze postanowienia warunków wyemitowanych przez Spółkę Obligacji (art. 11.5.1 Warunków Emisji Obligacji odpowiednio dla serii od A do I oraz dla serii od B1 od I1 oraz dla serii od F3 do I3), poniżej zaprezentowana została informacja o dokonaniu przez Doradcę ds. Sprzedaży na wniosek Spółki aktualizacji lub uszczegółowieniu Wycen:

L.P.	Oznaczenie nieruchomości zgodnie z Planem Dezinwestycji*	Lokalizacja	Adres	Wartość zaktualizowanej wyceny	Data Wyceny
1	Wysogotowo bud Z i bud Z1	Wysogotowo	ul. Skórzewska 35	3.150.000 PLN	10.01.2019
2	Biurowiec Wolnego 4, Katowice	Katowice	ul. Wolnego 4	3.224.000 PLN	15.04.2019
3	Dom wolnostojący w Modzerowie	Modzerowo	Modzerowo	587.000 PLN	15.04.2019
4	Dom ul. Ochota	Poznań	ul. Ochota	417.000 PLN	15.04.2019
5	Grunt inwestycyjny Włocławek	Włocławek	ul. Kulińska 13 i 15	391.000 PLN	15.04.2019
6	Grunt Orunia - nieruchomość gruntowa	Gdańsk	ul. Nowiny	783.000 PLN	15.04.2019
7	Radzewice - grunt	Radzewice	Radzewice	996.000 PLN	15.04.2019
8	Poznań, Skalar Office Center	Poznań	ul. Górecka 1	25.900.000 EUR	23.04.2018
9	Grunt w m. Słupca	Słupca	Słupca	145.000 PLN	15.04.2019

* wskazano oznaczenie zgodnie z Załącznikiem 1 do Warunków Emisji Obligacji „Plan Dezinwestycji”.

Informacja o zaawansowaniu wykonania Planu Dezinwestycji w poprzednich kwartalnych okresach, zaprezentowana została w publikowanych przez Spółkę dominującą Sprawozdaniach Finansowych począwszy od Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok 2016.

Wskazana w ramach powyższego zestawienia: „Wartość Zbywanej Nieruchomości - wg definicji z WEO Oczekiwany wpływ z projektu” oznacza kwotę jaka została wskazana w Planie Dezinwestycji stanowiącym załącznik do Warunków wyemitowanych przez Spółkę dominującą Obligacji. Jest to minimalna kwota jaka powinna zostać pozyskana przez Spółkę dominującą lub jej wybrane spółki zależne ze zbycia aktywa objętego Planem Dezinwestycji.

37. NARUSZENIE POSTANOWIEŃ UMOWY (KREDYTY, POŻYCZKI)

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki z Grupy spełniły wszystkie warunki wynikające z zawartych umów kredytowych.

W odpowiedzi na wniosek Spółki z dnia 28 stycznia 2019 roku, Obligatariusze we Wspólnym Stanowisku wyrażonym w dniu 15 lutego 2019 roku wyrazili zgodę na odstąpienie od traktowania naruszenia wskaźnika

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Rentowności Sprzedaży wyliczonego na dzień 31 grudnia 2018 roku jako Podstawy Wcześniejszego Wykupu Obligacji. Zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji Wskaźnik Rentowności Sprzedaży na ten dzień, wyliczony łącznie dla Spółki PBG oraz spółki PBG oil and gas Sp. z o.o. powinien być nie niższy niż 3%.

38. INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Skutki transakcji przeprowadzonych między Spółkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały wyeliminowane. Transakcje między Spółką dominującą a jej Spółkami zależnymi ujawnione zostały w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółki dominującej PBG SA.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi realizowane są na normalnych zasadach rynkowych, których charakter i warunki wynikają z bieżącej działalności operacyjnej.

Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

Do kluczowego personelu kierowniczego Grupa zalicza członków Zarządu Spółki dominującej oraz Spółek zależnych. Wynagrodzenie kluczowego personelu w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wyniosło:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	14 124	18 432
Nagrody jubileuszowe	67	
Świadczenia po okresie zatrudnienia	82	141
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	169
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	-	
Wynagrodzenie z pozostałych tytułów	67	16
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadry kierowniczej	14 340	18 758

Szczegółowe informacje o wynagrodzeniach Zarządu Spółki dominującej przedstawiono w notcie 44.4.

Grupa Kapitałowa nie udzieliła kluczowemu personelowi kierowniczemu żadnych pożyczek w okresie objętym sprawozdaniem finansowym ani w okresach porównawczych.

Saldo pożyczek otrzymanych przez Grupę Kapitałową od kluczowego personelu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi: 26.190 tys. PLN (31 grudnia 2017: 11.158 tys. PLN).

Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązаныmi

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty przychodów ze sprzedaży oraz należności od pozostałych podmiotów powiązanych:

NALEŻNOŚCI I PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY OD POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Przychody ze sprzedaży		Należności	
Okres 12 miesięcy zakończony 31	Okres 12 miesięcy zakończony 31	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	grudnia 2018	grudnia 2017		
Sprzedaż do:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	1 052	2 878	6 898	2 228
Razem	1 052	2 878	6 898	2 228

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty zakupów oraz zobowiązań wobec pozostałych podmiotów powiązanych:

ZOBOWIĄZANIA I ZAKUP OD POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

	Zakup (koszty, aktywa)		Zobowiązania	
	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zakupy od:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	4 732	6 267	2 595	488
Razem	4 732	6 267	2 595	488

POŻYCZKI UDZIELONE POZOSTAŁYM PODMIOTOM POWIĄZANYM

	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy
Pożyczki udzielone:				
Pozostałym podmiotom powiązanym	150	195	150	-
Razem	150	195	150	-

POŻYCZKI OTRZYMANE OD POZOSTAŁYCH PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy	Kwota wg umowy	Saldo na dzień bilansowy
Pożyczki otrzymane od:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	23 814	26 261	10 540*	11 173*
Razem	23 814	26 261	10 540	11 173

*W opublikowanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 roku zaprezentowano błędne wartości pożyczek otrzymanych, w powyższej tabeli zaprezentowane dane skorygowane

39. AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Należności	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Należności z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych otrzymanych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	726 463,00	672 684,00
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	4 723,00	13 791,00

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Należności pozabilansowe ogółem, w tym: **731 186,00** **686 475,00**

Zobowiązania	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	421 905,00	328 619,00
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 371 515,00	1 429 147,00
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	42 632,00	17 200,00
Zobowiązania pozabilansowe ogółem, w tym:	1 836 052,00	1 774 966,00

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa PBG wykazuje pozabilansowo należności warunkowe na poziomie 731.186 tys. PLN. Należności warunkowe dotyczą głównie otrzymanych gwarancji należytego wykonania umów w kwocie **726.463 tys. PLN** oraz weksli pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 4.723 tys. PLN.

Za rok 2018 Grupa Kapitałowa PBG zanotowała wzrost poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 44.711 tys. PLN, w tym wzrost należności z tytułu otrzymanych gwarancji w kwocie 53.779 tys. PLN oraz spadek należności z tytułu otrzymanych weksli w kwocie 9.068 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa PBG wykazuje pozabilansowo zobowiązania warunkowe na poziomie **1.836.052 tys. PLN**. Zobowiązania warunkowe dotyczą zobowiązań z tytułu poręczeń udzielonych przez Spółki Grupy PBG za podmioty trzecie, zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na zlecenie spółek z Grupy dla podmiotów trzecich oraz zobowiązań z tytułu wydanych weksli.

W dniu 13 czerwca 2016 roku Spółka Dominująca powzięła informację o uprawomocnieniu się Postanowienia Sądu o zatwierdzeniu Układu zawartego przez Spółkę Dominującą z Wierzycielami, a w dniu 29 lipca 2016 roku Spółka Dominująca otrzymała Postanowienie w przedmiocie zakończenia postępowania upadłościowego. W związku z zaistnieniem powyższych zdarzeń zobowiązania warunkowe Spółki Dominującej na dzień 31 grudnia 2018 r. prezentowane są w łącznej kwocie zobowiązań warunkowych zgodnie z warunkami realizacji układu.

Zobowiązania warunkowe dotyczą zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na zlecenie spółek z Grupy PBG dla podmiotów trzecich pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 421.905 tys. PLN, zobowiązań z tytułu poręczeń udzielonych przez Spółki Grupy PBG za podmioty trzecie w kwocie 1.371.515 tys. PLN oraz zobowiązań z tytułu wydanych weksli pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 42.632 tys. PLN.

Za rok 2018 roku Grupa Kapitałowa PBG zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 61.086 tys. PLN, w tym głównie wzrost zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji w kwocie 93.286 tys. PLN i wzrost zobowiązań z tytułu wydanych weksli pod zabezpieczenie wykonania umów handlowych w kwocie 25.432 tys. PLN oraz spadek udzielonych poręczeń w kwocie 57.632 tys. PLN.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

40. POSTĘPOWANIA SĄDOWE ORAZ INNE SPRAWY SPORNE

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego spółki z Grupy Kapitałowej są w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwanym jak i powodem.

- Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 508.042 tys. PLN, tytułem rozliczenia zadania pn. „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550”. Udział PBG w objętej Pozwem kwocie roszczenia, stanowi kwotę 101.608. tys. PLN

Powód: PBG S.A., SIAC Construction Ltd, Syndyk Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej

Pozwany: Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

3 marca 2017 – złożenie pozwu o zapłatę,

31 sierpnia 2018 - odpowiedź GDDKiA na pozew;

- Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 186.375 tys. PLN, tytułem zapłaty wynagrodzenia należnego na podstawie umowy 2811/30/2010 pn. „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550”) objętego przejściowymi świadectwami płatności po odstąpieniu od umowy. Udział PBG w objętej Pozwem kwocie roszczenia, stanowi kwotę 37.275 tys. PLN

Powód: PBG S.A., SIAC Construction Ltd, Syndyk Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej

Pozwany: Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

27 września 2018 r. – złożenie pozwu o zapłatę,

16 października 2018 r. – skierowanie sprawy do mediacji,

30 października 2018 r. – pismo procesowe, w którym GDDKiA nie wyraża zgody na mediacje,

- Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 270.100 tys. PLN tytułem zmianę wynagrodzenia należnego Konsorcjum w związku z drastycznym wzrostem cen materiałów budowlanych i usług przy realizacji zadania „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550”

Powód: PBG S.A., SIAC Construction Ltd, Syndyk Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej, Syndyk Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej

Pozwany: Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

26 lipca 2012 r. – złożenie pozwu o zapłatę

14 listopada 2012 r. złożenie odpowiedzi na pozew

- Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 55.079 tys. PLN tytułem zwrotu środków wypłaconych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad przedsiębiorcom na podstawie ustawy z

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

dnia 28 czerwca 2012 r. o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, którzy zawarli umowy z członkami konsorcjum realizującego zadanie pn. „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550”

Powód: Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad

Pozwany: PBG S.A., SIAC Construction Ltd, Syndyk Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej, Syndyk Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

22 grudnia 2017 r. – odpowiedź PBG na pozew,

2 maja 2018 r. – replika do odpowiedzi na pozew GDDKiA;

19 marca 2019 r. – postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę o zapłatę kary umownej wraz ze skapitalizowanymi odsetkami z tytułu odstąpienia od umowy pn. „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550”, realizowanego przez Konsorcjum, w skład którego wchodził Pozwani. Łączna kwota dochodzonego roszczenia określona została na kwotę 264.875 tys. PLN, w tym powód żąda zasądzenia od PBG kwoty głównej kary umowy w wysokości 176.361 tys. PLN oraz solidarnie od wszystkich Pozwanych skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w kwocie 88.514 tys. PLN, wszystkie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia powództwa do dnia zapłaty.

Powód: Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad

Pozwany: PBG S.A., SIAC Construction Ltd, Syndyk Masy Upadłości APRIVIA S.A. w upadłości likwidacyjnej, Syndyk Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

12 marca 2018 r. – odpowiedź PBG na pozew;

25 lutego 2019 r. - wpływ repliki GDDKiA

- **Przedmiot pozwu:** o zapłatę kwoty 158.610 tys. PLN tytułem kary umownej oraz naliczonych od niej odsetek w związku z realizacją zadania „Budowa PMG Wierzchowice etap 3,5 mld m³, podetap 1,2 mld m³”.

Powód: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.

Pozwany: PBG S.A. Tecnimont S.p.A., TCM FR S.A.(dawne Société Française d'Etudes et de Réalisations d'Equipements Gaziers SOFREGAZ)

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

4 października 2018 r. – doręczenie pozwu do PBG S.A.;

16 listopada 2018 r. – złożenie przez PBG S.A. odpowiedzi na pozew;

11 stycznia 2019 r. – złożenie przez PGNiG repliki

- **Przedmiot pozwu:** powództwo wzajemne o zapłatę kwoty 118.081tys. PLN tytułem roszczeń powstałych w związku z realizacją inwestycji pn. „Budowa PMG Wierzchowice etap 3,5 mld m³ podetap 1,2 mld m³”, tj. zapłaty konsorcjum pozostałego wynagrodzenia należnego konsorcjum zgodnie z Umową

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

GRI oraz z realizacją inwestycji pn. „Projekt LMG – Ośrodek Centralny, Strefy Przyodwiertowe, Rurociągi i inne” tj. zwrotu PBG przez Zamawiającego kwoty kaucji stanowiącej zabezpieczenie roszczeń gwarancyjnych, bezpodstawnie rozliczonej ze spornymi wierzytelnościami Zamawiającego wobec konsorcjum.

Powód: PBG S.A.

Pozwany: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

1 kwietnia 2019 r. – złożenie pozwu przez PBG S.A.

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę 191.518 tys. PLN. Roszczenie związane jest z realizacją umowy na wykonanie zadania inwestycyjnego pn.: „Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk –Trasa Słowackiego –Zadanie IV. Odcinek Węzeł Marynarki Polskiej –Węzeł Ku Ujściu”.

Powód: Obrascon Huarte Lain S.A.

Pozwany: PBG S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

30 sierpnia 2016 r. – złożenie pozwu przez powoda,

5 lutego 2019 – sprawa zawieszona do czasu rozstrzygnięcia wskazanej niżej sprawy z powództwa PBG S.A.

- **Przedmiot pozwu:** pozew ustalenie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego pomiędzy Stronami postępowania w związku z realizacją zadania „Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk – Trasa Słowackiego –Zadanie IV. Odcinek Węzeł Marynarki Polskiej –Węzeł Ku Ujściu”

Powód: PBG S.A.

Pozwany: Obrascon Huarte Lain S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

29 stycznia 2016 - złożenie pozwu przez powoda,

8 grudnia 2016 – złożenie odpowiedzi na pozew,

15 lutego 2018 – postanowienie o odrzuceniu pozwu,

14 stycznia 2019 – zmiana postanowienia przez Sąd Apelacyjny, oddalenie wniosku o odrzucenie pozwu

- **Przedmiot pozwu:** o zapłatę kwoty 3.241 tys. PLN tytułem zatrzymanego wynagrodzenia z umów łączących powoda z pozwanym

Powód: PBG S.A.

Pozwany: Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

29 maja 2017 roku – wydanie przez Sąd nakazu zapłaty, w całości uwzględniającego żądanie pozwu;

29 czerwca 2017 roku – wniesienie przez Pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty;

4 października 2018 roku – wydanie przez Sąd Okręgowy wyroku oddalającego powództwo;

21 listopada 2018 roku – złożenie przez Spółkę apelacji od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 4 października 2018 r.

Informacje dodatkowe:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Spółka dominująca na całą należność utworzyła odpis aktualizujący.

- Przedmiot pozwu:** o ustalenie, że odstąpienie od Umowy na „Wykonanie drugiego etapu robót budowlanych dotyczących budowy Areny Bałtyckiej – stadionu piłkarskiego w Gdańsku Letnicy”, jest bezskuteczne. Roszczenie Gminy Miasta Gdańska w przedmiocie wypłaty kwoty 7.891 tys. PLN, tytułem kary umownej zastrzeżonej na wypadek odstąpienia od Umowy, objęte pismem Pozwanego z dnia 3 lipca 2013 roku, nie było zabezpieczone gwarancją bankową z dnia 26 lipca 2011 roku nr BESI/550010086; roszczenie Gminy Miasta Gdańsk o zapłatę kary umownej w wysokości 7.891 tys. PLN naliczonej tytułem odstąpienia od Umowy z dnia 10 kwietnia 2009 roku nie powstało.

Powód: PBG S.A.

Pozwany: Gmina Miasta Gdańsk

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

31 marca 2017 r. – oddalenie powództwa w całości;

17 czerwca 2017 r. - złożenie przez Spółkę apelacji od wyroku Sądu Okręgowego;

4 lutego 2019 r. – oddalenie apelacji.

Informacje dodatkowe: oczekiwanie na doręczenie uzasadnienia wyroku, Spółka rozważa wniesienie skargi kasacyjnej

- Przedmiot pozwu:** o zapłatę kwoty 1.608 tys. PLN z tytułu solidarnej odpowiedzialności za prace wykonane w ramach kontraktu „Budowa Autostrady A-1 Toruń-Stryków”

Powód: Jubimax sp. z o.o (wcześniej Martifer Polska Sp. z o.o.)

Pozwany: PBG S.A., SRB Civil Engineering Ltd., John Sisk & Son Ltd.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

8 stycznia 2019 r. – sąd zatwierdził ugodę i umorzył postępowanie.

Informacje dodatkowe: wszystkie sprawy sporne pomiędzy stronami zostały objęte ugodą.

- Przedmiot pozwu:** pozew wobec podwykonawcy na zadaniu „Budowa Stadionu Narodowego w Warszawie wraz z infrastrukturą towarzyszącą” o zapłatę kary umownej, zwrot kosztów podwykonawstwa zastępczego i nadpłaconej zaliczki w kwocie 1.093 tys. PLN

Powód: PBG S.A., Syndyk Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej

Pozwany: Zielona Architektura Anna i Marek Wypychowscy sp.j., Anna Wypychowska, Marek Wypychowski

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

8 listopada 2018 r. – data złożenia pozwu,

- Przedmiot pozwu:** pozew wobec podwykonawcy na zadaniu „Budowa Stadionu Narodowego w Warszawie wraz z infrastrukturą towarzyszącą” o zapłatę kary umownej, zwrot kosztów podwykonawstwa zastępczego i nadpłaconej zaliczki w kwocie 1.008 tys. PLN.

Powód: PBG S.A., Syndyk Masy Upadłości Hydrobudowa POLSKA S.A. w upadłości likwidacyjnej

Pozwany: Krzysztof Godlewski, Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe Nowe Wnętrza Krzysztof Godlewski

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

6 grudnia 2016 r. – wyrok zaoczny na korzyść powodów,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

31 sierpnia 2018 r. – uzyskanie tytułu wykonawczego na całość wyroku.

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 3.448 tys. PLN tytułem wynagrodzenia należnego na podstawie umowy o roboty budowlane w zakresie inwestycji dotyczącej „Zaprojektowania i wybudowania terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.

Powód: Nafto-Construct Sp. z o.o.

Pozwany: Energomontaż Południe Katowice Sp. z o.o., Saipem S.p.A., Saipem S.A., SAIPEM Canada Inc, Techint Compagnia Tecnica Internazionale S.p.A., PBG S.A. oraz EGBP Management Sp. z o.o.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

11 lutego 2019 r. r. – doręczenie pozwu do PBG S.A.

11 marca 2019 r. – udzielenie odpowiedzi na pozew.

Informacja dodatkowa: Zgodnie z wewnętrznym porozumieniem pomiędzy członkami konsorcjum Spółka nie będzie zmuszona uiścić jakiegokolwiek części zasądzonej kwoty ani nie będzie partycypować w zasądzonej kwocie.

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 1.445 tys. PLN tytułem wynagrodzenia za kompleksową realizację robót budowlanych polegających na wykonaniu odwodnienia korpusu drogowego wraz z przepustami stalowymi w ramach zadania „Budowa autostrady A-4 Tarnów-Rzeszów na odcinku od węzła Krzyż do węzła Dębica Pustynia km 502+796,97 do około 537+550”

Powód: SAN-BUD Sp. z o.o.

Pozwany: PBG S.A., SIAC Construction Ltd

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

28 marca 2013 r. r. – wniesienie pozwu o zapłatę,

27 czerwca 2013 r. – złożenie odpowiedzi na pozew,

27 kwietnia 2016 r. – sąd uznał roszczenie powoda względem PBG,

20 grudnia 2016 r. – sąd apelacyjny uchylił wyrok I instancji i przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

28 lipca 2017 r. – zawieszenie postępowania do czasu zakończenia sprawy sądowej pomiędzy PBG a GDDKiA

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 583 tys. PLN, stanowiącej wynagrodzenie za kompleksową obsługę geodezyjną dla zadania „Budowa Autostrady A-1 Toruń-Stryków”

Powód: Gispro Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie, Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne w Bydgoszczy Sp. z o.o. oraz Geomar S.A. z siedzibą w Szczecinie

Pozwany: PBG S.A. w upadłości układowej, GDDKiA, SMU Hydrobudowa S.A. w upadłości likwidacyjnej, SMU Aprivia S.A. w upadłości likwidacyjnej, SRB Civil Engineering Ltd i John SISK & Son Ltd.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

26 sierpnia 2014 r. – wniesienie pozwu o zapłatę,

17 listopada 2014 r. – złożenie odpowiedzi na pozew

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

3 lutego 2017 r. – zasądzone od PBG, SRB Civil Engineering Ltd i John SISK & Son Ltd. ok. 30% kwoty roszczenia

30 stycznia 2018 r. – sąd oddalił apelacje wszystkich stron poza John Sisk & Son Ltd. ze względu na zapłatę, sprawa zakończona

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 6.528 tys. PLN z tytułu wynagrodzenia za prace wykonywane przez GasOil Engineering AS na zadaniach „Budowa PMG Wierzchowice etap 3,5 mld m³ podetap 1,2 mld m³”, tj.raz. „Projekt LMG – Ośrodek Centralny, Strefy Przyodwiertowe, Rurociągi i inne”

Powód: Syndyk GasOil Engineering AS

Pozwany: PBG S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

4 stycznia 2017 r. – wydanie nakazu zapłaty przez Sąd w Presovie,

21 sierpnia 2018 r. – umorzenie postępowania przez Sąd w Presovie ze względu na swoją niewłaściwość miejscową

9 września 2018 r. – złożenie przez powoda zażalenia na postanowienie sądu

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 3.754 tys. PLN z tytułu wystawionej przez pozwanego gwarancji ubezpieczeniowej stanowiącej zabezpieczenie należytego wykonania zadania „Oczyszczanie ścieków w Wałbrzychu”. Odpowiedzialność PBG S.A. wynikała z poręczenia za zobowiązania Wykonawcy kontraktu, spółki z GK PBG

Powód: Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji

Pozwany: Gothaer TU S.A. i PBG S.A. jako interwenient uboczny po stronie pozwanego

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

4 stycznia 2017 r. – wydanie nakazu zapłaty,

24 stycznia 2017 r. – wniesienie sprzeciwu przez pozwanego: Gothaer TU S.A.

12 czerwca 2017 r. – złożenie przez PBG S.A. interwencji ubocznej po stronie pozwanego

8 stycznia 2018 r. – zasądzenie całości roszczenia pozwanego od powoda

9 sierpnia 2018 r. – oddalenie apelacji pozwanego

Informacja dodatkowa:

Wierzytelność Gothaer TU S.A powstała w związku z wypłatą z gwarancji ubezpieczeniowej na rzecz jej beneficjenta: Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji i została objęta układem jaki PBG S.A. zawarła ze swymi wierzycielami. PBG S.A. podjęła czynności zmierzające do zaspokajania Gothaer TU S.A. z tytułu przedmiotowej wierzytelności na warunkach Układu, w tym czynności zmierzające do objęcia przez Gothaer TU S.A. akcji serii H.

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 1.200 tys. PLN z tytułu sprzedaży akcji w GasOil Engineering AS

Powód: PBG S.A

Pozwany: Marian Siska

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

18 października 2013 r. – złożenie pozwu,

28 stycznia 2014 r. – wydanie nakazu zapłaty,

18 lutego 2014 r. – złożenie przez pozwanego sprzeciwu do nakazu zapłaty

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 2.301 tys. PLN w związku z pracami wykonywanymi w związku z realizacją zadania „Budowa PMG Wierzchowice etap 3,5 mld m³, podetap 1,2 mld m³”

Powód: SMU Martex Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej

Pozwany: PBG S.A., Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

5 grudnia 2013 r. r. – wniesienie pozwu o zapłatę,

9 kwietnia 2014 r. r. – złożenie odpowiedzi na pozew

Postępowanie arbitrażowe

- **Przedmiot :** Konsorcjum wniosło o zasądzenie kwoty 195.000 tys. PLN netto wraz z odsetkami ustawowymi w związku z realizacją zadania „Zaprojektowania i wybudowania terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu”. Polskie LNG S.A. wniosło o zasądzenie 96.672 tys. PLN.

Strona 1: Saipem S.p.A., Saipem S.A., SAIPEM Canada Inc., Techint Compagnia Tecnica Internazionale S.p.A., PBG SA oraz EGBP Management Sp. z o.o.

Strona 2: Polskie LNG S.A.

Informacja dodatkowa: Zgodnie z wewnętrznym porozumieniem pomiędzy członkami konsorcjum Spółka nie będzie zmuszona uiścić jakiegokolwiek części zasądzonej kwoty ani nie będzie partycypować w zasądzonej kwocie.

Postępowania dotyczące spółek zależnych :

Rafako S.A.

- **Przedmiot pozwu:** odszkodowanie z tytułu ostatecznego zaniechania realizacji budowy kotła przez Klienta w kwocie 56.700 tys. UAH

Powód: Rafako S.A.

Pozwany: Donieckobtenergo S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

23 grudnia 2008 r. – wyrok Donieckiego Sądu apelacyjnego, w którym zasądzono na rzecz Rafako S.A. 56.700 tys. UAH

21 września 2009 r. – otrzymanie informacji o uwzględnieniu skargi kasacyjnej Donieckobtenergo S.A., w wyniku, którego postanowiono o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania

6 sierpnia 2010 r. – wyrok Izby Sądowej do spraw gospodarczych Sądu Najwyższego Ukrainy korzystny dla Rafako S.A., utrzymujący w mocy wyrok z 23 grudnia 2008 r.,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Informacje dodatkowe: Ze względu na niepewność skuteczności windykacji zasądzonej wierzytelności, RAFAKO S.A. nie ujęła powyższej kwoty w przychodach. Z uwagi na sytuację polityczną panującą na Ukrainie oraz na fakt, iż brak jest pełnej dokumentacji przedmiotowej sprawy w jednym z tamtejszych sądów, co razem wzięwszy uniemożliwia ochronę praw i interesów RAFAKO S.A. na drodze sądowej, Zarząd Spółki, po zapoznaniu się z opinią prawną w zakresie możliwości dalszego dochodzenia roszczeń od spółki Donieckobłenergo, podjął decyzję o zaniechaniu tegoż działania.

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 8.042 tys. PLN tytułem zwrotu 70% wartości kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia kontraktu podwykonawczego na projekt, dostawę i montaż rusztu, kotła i instalacji oczyszczania spalin dla dwóch linii „Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego”

Powód: Rafako S.A.

Pozwany: Mostostal Warszawa S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

11 października 2016 r. – wniesienie pozwu o zapłatę

19 października 2016 r. – wydanie przez Sąd Okręgowy w Gliwicach nakazu zapłaty

25 listopada 2016 r. – wpływ sprzeciwu do nakazu zapłaty

30 czerwca 2017 r. – wyrok zasądający całość roszczenia Rafako S.A.

28 sierpnia 2017 r. – apelacja pozwanej

12 grudnia 2018 r. – korzystny dla Rafako wyrok II instancji

Informacje dodatkowe: Zasądzone kwoty (łącznie ok. 9,5 miliona złotych) wpłynęły na konto Spółki w styczniu 2019 roku

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 16.157 tys. PLN za zrealizowane przez RAFAKO S.A., a niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. prace wykonane w ramach umowy podwykonawczej dotyczącej inwestycji ZTUO Szczecin „Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego”

Powód: Rafako S.A.

Pozwany: Mostostal Warszawa S.A., Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

20 marca 2017 r. – wniesienie pozwu o zapłatę kwoty 13.136 tys. PLN

29 marca 2017 r. – wydanie przez Sąd Okręgowy w Gliwicach nakazu zapłaty

29 marca 2017 r. – wpływ sprzeciwów do nakazu zapłaty

27 lipca 2017 r. – rozszerzenie powództwa przez Rafako S.A. o 3.021 tys. PLN

Informacje dodatkowe: Mając na uwadze aktualny status postępowania sądowego, a także stanowisko kancelarii prawnej reprezentującej Rafako S.A., w ocenie Zarządu Rafako S.A. ryzyko związane z realizowalnością powyższego aktywa w wykazanej kwocie netto na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego jest minimalne

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Sprawy sporne:

- **Przedmiot sporu:** wzajemne roszczenia między stronami w związku z realizacją dla Wärtsilä Finland Oy umowy na budowę zbiornika LNG w miejscowości Hamina w Finlandii.

Klient poinformował Rafako o skorzystaniu z prawa wdrożenia wykonawstwa zastępczego w ramach zakresu prac, związanych z budową części stalowej zbiornika LNG, wskazując jako jedyną przyczynę brak przedstawienia podpisanej umowy podwykonawczej przez Rafako, dotyczącej tego zakresu. Szacowane przez Klienta dodatkowe koszty związane z wykonawstwem zastępczym wynoszą 3.537 tys. EUR. Klient nie przedstawił żadnej dokumentacji, uzasadniającej wysokość tych kosztów.

Rafako nie zgadza się z decyzją Klienta, uznając ją za bezzasadną i niezgodną z zapisami umowy odrzucając w całości przedmiotowe roszczenie. Klient nie przekazał Rafako dokumentacji technicznej związanej z ww. zakresem prac, uniemożliwiając ich realizację. Klient nie dochował również wymaganych umową procedur wdrożenia wykonawstwa zastępczego.

W związku z opóźnieniami w przekazywaniu dokumentacji przez Klienta oraz zmianami zakresów i technologii robót, Rafako podsumowało wykonane prace do grudnia 2018 r. i poinformowało Klienta o roszczeniach na łączną kwotę 3 mln EUR.

Strona 1: Rafako S.A.

Strona 2: Wärtsilä Finland Oy

Informacja dodatkowa: Rafako prowadzi rozmowy z Klientem mające na celu wyjaśnienie sytuacji i osiągnięcie porozumienia.

PBG Oil and Gas sp. z o.o.

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 20.890.277 tys. PLN w związku z rozliczeniem zadania „Rozbudowa Tłoczni Rembelszczyzna w ramach budowy gazociągu wysokiego ciśnienia DN700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna – Gustorzyn wraz z infrastrukturą towarzyszącą”

Powód: Gaz-System S.A.

Pozwany: PBG Oil and Gas sp. z o.o.; Przedsiębiorstwo Inżynierskie Ćwiertnia sp. z o.o.; Eltel sp. z o.o.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

23 czerwca 2017 r. – wniesienie pozwu o zapłatę

30 listopada 2017 r. – złożenie odpowiedzi na pozew

9 sierpnia 2018 r. – skierowanie stron do mediacji

25 stycznia 2019 r. – zakończenie postępowania mediacyjnego bez zawarcia porozumienia

Informacje dodatkowe: konsorcjum złożyło powództwo wzajemne

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 23.621.228 tys. PLN w związku z rozliczeniem zadania „Rozbudowa Tłoczni Rembelszczyzna w ramach budowy gazociągu wysokiego ciśnienia DN700 MOP 8,4 MPa relacji Rembelszczyzna – Gustorzyn wraz z infrastrukturą towarzyszącą”

Powód: PBG Oil and Gas sp. z o.o.; Przedsiębiorstwo Inżynierskie Ćwiertnia sp. z o.o.; Eltel sp. z o.o.

Pozwany: Gaz-System S.A.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

30 listopada 2017 r – wniesienie pozwu o zapłatę

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

30 marca 2018 r. – złożenie odpowiedzi na pozew

5 września 2018 r. – skierowanie stron do mediacji

25 stycznia 2019 r. – zakończenie postępowania mediacyjnego bez zawarcia porozumienia

PBG Dom sp. z o.o.

- **Przedmiot pozwu:** pozew o zapłatę kwoty 16.281 tys. PLN w związku rozliczeniami wzajemnymi stron wynikającymi z porozumienia, w którym PBG Dom uznało dług Hydrobudowa Polska PBG Dom sp. z o.o. kwestionuje zasadność powództwa w całości i podjęcie w tym zakresie obronę

Powód: Syndyk Masy Upadłości Hydrobudowa Polska S.A. w upadłości likwidacyjnej

Pozwany: PBG Dom sp. z o.o.

Informacje szczegółowe dotyczące postępowania:

13 lutego 2017 r – doręczenie do PBG Dom Sp. z o.o. odpisu pozwu

27 lutego 2017 r. – złożenie odpowiedzi na pozew

41. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

42. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

W procesie zarządzania ryzykiem finansowym Grupy Kapitałowej PBG najważniejszą wagę mają następujące cele:

- zabezpieczenie krótkoterminowych oraz średnioterminowych przepływów pieniężnych oraz ograniczenie ich zmienności,
- stabilizacja wahań wyniku finansowego Spółki,
- realizacja działań restrukturyzacyjnych w zakresie zadłużenia oraz majątku.

Do głównych instrumentów finansowych, z których w roku 2018 Grupa Kapitałowa PBG korzystała należą:

- środki pieniężne,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- akcje i udziały,
- udzielone pożyczki,
- kredyty,
- otrzymane pożyczki,
- dłużne papiery wartościowe,
- umowa leasingu finansowego,
- transakcje zamiany stóp procentowych

Głównym zadaniem tych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Spółek poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności stóp procentowych, a także bezpieczne i efektywne zarządzanie nadwyżkami finansowymi. Pozostałe instrumenty finansowe- takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług- powstają w związku z prowadzeniem przez Grupę Kapitałową bieżącej działalności i są jej nieodłącznym elementem.

Zasadą stosowaną przez Grupę Kapitałową PBG obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie opisane w niniejszym rozdziale instrumenty finansowe mają charakter wspomagający bezpośrednio procesy biznesowe. Grupa Kapitałowa PBG nie dopuszcza do wykorzystywania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z podstawową działalnością operacyjną.

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa PBG jest ryzyko płynności, które zostało opisane w nocie 43.1.

42.1 RYZYKO PŁYNNOŚCI

Grupa Kapitałowa PBG jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Spółki Grupy Kapitałowej PBG monitorują ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności aktywów finansowych (głównie należności) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej i inwestycyjnej.

Na dzień 31.12.2018 r. oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania Spółki Grupy Kapitałowej PBG skupiały się na utrzymaniu płynności finansowej niezbędnej do realizacji bieżących działań w zakresie realizacji kontraktów jak i do obsługi spłaty rat układowych.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31.12.2018 roku nastąpiły istotne zmiany w pozycji zobowiązań finansowych narażonych na ryzyko płynności. Zmiany wynikają głównie z ujęcia skutków zawarcia Układu z wierzycielami Spółki (patrz nota 2.4).

Poniżej tabela przedstawia zobowiązania finansowe Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI

Krótkoterminowe	Długoterminowe
-----------------	----------------

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
31 grudnia 2018							
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	6 450	147 771	23 521	1	177 743	177 742
Dłużne papiery wartościowe	-	-	91 041	213 698	(1)	304 739	304 739
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	969	2 647	5 935	18 598	28 149	28 149
Pochodne instrumenty finansowe	-	9	28	344	223	604	604
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	53 337	304 923	25 025	84 142	2 060	469 487	470 331
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	53 337	312 352	266 513	327 639	20 880	980 722	981 565
31 grudnia 2017							
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	2 415	151 119	22 441	-	175 974	175 974
Dłużne papiery wartościowe	-	-	44 671	295 528	-	340 199	340 199
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	937	3 042	5 908	18 504	28 390	28 390
Pochodne instrumenty finansowe	-	13	39	447	534	1 033	1 033
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	98 096	220 140	80 551	110 692	25	509 504	509 504
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	98 096	223 505	279 422	435 015	19 062	1 055 100	1 055 100

W tabeli wykazano wartość umowną zobowiązań, bez uwzględnienia skutków dyskonta w związku z wyceną zobowiązań według zamortyzowanego kosztu, stąd prezentowane kwoty mogą odbiegać od ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Poniższa tabela przedstawia terminy zapadalności aktywów finansowych, które są jednym ze źródeł finansowania zobowiązań Grupy Kapitałowej PBG.

Terminy określono na podstawie umownych niezdyktowanych płatności. Zaprezentowana wartość aktywów finansowych wobec zobowiązań finansowych oznacza wystąpienie ujemnego kapitału obrotowego netto, Szczegółowy opis strategii Zarządu Spółki dominującej w zakresie sposobu pokrycia ujemnego kapitału obrotowego netto przedstawiono w nocie 2.3.

	Krótkoterminowe			Długoterminowe		Aktywa finansowe razem bez dyskonta	Aktywa finansowe wartość bilansowa
	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat		

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

31 grudnia 2018

Należności kontraktowe oraz należności z tyt. umów o usługę budowlaną - finansowe	-	-	432 854	-	-	432 854	428 210
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	43 054	254 216	108 022	8 627	30 677	444 595	444 594
Udzielone pożyczki	424	-	-	-	-	424	424
Akcje i udziały	2 642	-	-	-	-	2 642	2 642
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 310	88 692	-	-	7	93 009	93 009
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	50 430	342 907	540 876	8 627	30 684	973 523	968 879

31 grudnia 2017

Należności kontraktowe oraz należności z tyt. umów o usługę budowlaną - finansowe	-	7 325	365 850	27 513	-	400 688	400 687
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	46 120	273 415	128 325	44 768	72	492 700	492 700
Udzielone pożyczki	-	-	6	-	-	6	6
Akcje i udziały	4 507	-	-	-	-	4 507	4 507
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	479	-	-	-	-	479	479
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	192 175	-	-	-	-	192 175	192 175
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	243 281	280 740	494 181	72 281	72	1 090 555	1 090 554

Szczegółowy opis strategii Zarządu Spółki dominującej w zakresie płynności finansowej i kontynuacji działalności przedstawiono w nocie 2.4.

Grupa jest narażona na ryzyko utraty lub pogorszenia poziomu płynności finansowej. Utrata lub pogorszenie płynności finansowej Grupy mogą wynikać zarówno z zakłócenia właściwej relacji wpływów i wydatków Grupy w czasie, nieadekwatnego poziomu finansowania działalności Grupy, jak i ograniczenie dostępu do gwarancji finansowych (związanego z koniecznością angażowania środków własnych Grupy). Ryzyko utraty lub pogorszenia poziomu płynności finansowej jest związane z: potencjalną niewypłacalnością wśród zamawiających lub zatorami płatniczymi, potencjalnym wzrostem zapotrzebowania na kapitał obrotowy w wysokości zapewniającej pokrycie bieżących potrzeb operacyjnych Grupy oraz koniecznością zaangażowania środków własnych na potrzeby finansowania i zabezpieczenia realizacji kontraktów i ma wpływ na zapewnienie terminowej realizacji projektów oraz możliwość uzyskiwania przez Grupę gwarancji finansowych, które są powszechnie stosowanymi formami zabezpieczenia realizacji kontraktów na rynku, na którym Grupa prowadzi działalność.

Konsekwencją zmaterializowania się powyższego ryzyka może być ograniczone możliwości pozyskiwania przez Grupę kolejnych kontraktów z uwagi na brak dostępu zarówno do gwarancji finansowych, jak i do środków pieniężnych niezbędnych do obsługi kolejnych zleceń.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Ponadto, pogorszenie lub utrata płynności finansowej przez Grupę, może spowodować, że Grupa może nie być w stanie spłacać zobowiązań odsetkowych oraz kapitału wynikających z (i) zawartych umów finansowania (ii) zobowiązań układowych PBG (iii) wykupu Obligacji wyemitowanych w celu umożliwienia wierzycielom PBG uzyskania częściowego zaspokojenia ich wierzytelności układowych. W takim przypadku zadłużenie Grupy z tytułu kredytów bankowych może zostać częściowo lub w całości postawione w stan natychmiastowej wymagalności, a w razie braku jego spłaty: (i) instytucje finansujące będą mogły skorzystać z zabezpieczeń udzielonego finansowania ustanowionych na aktywach Grupy, (ii) sąd może uchylić Układ, co będzie skutkowało postawieniem spółki PBG w stan upadłości likwidacyjnej, natomiast (iii) obligatariusze będą mogli zażądać przedterminowego wykupu Obligacji, a w przypadku nie wywiązania się przez PBG z obowiązku wykupu Obligacji będą mogli dochodzić swoich roszczeń z zabezpieczeń Obligacji.

Działalność Grupy opiera się częściowo na kontraktach, których realizacja wymaga poniesienia przez Grupę części kosztów przed uzyskaniem wynagrodzenia z tytułu realizacji projektu lub określonego jego etapu. Wszelkie niekorzystne rozbieżności pomiędzy wydatkami i wpływami uzyskanymi z tytułu zrealizowanych zamówień lub ich poszczególnych etapów, w tym opóźnienie płatności ze strony zamawiających, mogą wywrzeć niekorzystny wpływ na przepływy pieniężne realizowane na danym kontrakcie oraz na poziom kapitału obrotowego.

Nie można wykluczyć, że Grupa będzie miała ograniczone możliwości uzyskania wynagrodzenia zaliczkowego z realizowanych projektów w wypadku nieuzyskania gwarancji finansowych na potrzeby uzyskania takiego wynagrodzenia.

Powyzsze okolicznosci moga wplywac na pogorszenie poziomu plynnosci finansowej Grupy, skutkujac m. in. wzrostem zapotrzebowania na kapitał obrotowy, co może mieć istotny niekorzystny wpływ na działalność Grupy, jej sytuację finansową, wyniki, zdolność realizacji postanowień Układu przez PBG, perspektywy, a także cenę akcji.

42.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową.

Spółki z Grupy Kapitałowej PBG narażone są na ryzyko stopy procentowej w związku z następującymi kategoriami aktywów oraz zobowiązań finansowych:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty,
- udzielone pożyczki,
- pozostałe aktywa,
- otrzymane kredyty bankowe
- otrzymane pożyczki,
- wyemitowane papiery dłużne,
- leasing finansowy i dzierżawa,
- pochodne instrumenty finansowe (IRS),

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- pozostałe zobowiązania.

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań i należności finansowych.

W celu zabezpieczenia ryzyka związanego ze zmienną stopą procentową, Spółki Zależne od PBG SA stosują instrumenty zabezpieczające typu IRS. Zgodnie z wymogami umowy kredytowej i umowy leasingu Spółki Zależne były zobowiązane do ograniczenia ryzyka stopy procentowej. Spełniając wymogi Banku Spółki Zależne zawarły następujące transakcje IRS: w dniu 27 listopada 2014 roku Spółka Zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 13.850 tys. eur podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 05 listopada 2019r.; w dniu 13 kwietnia 2017 roku Spółka Zależna zawarła z Bankiem transakcję swapa odsetkowego (IRS) na kwotę kapitału 20.649 tys. pln podlegającą amortyzacji z terminem zapadalności do 20 marca 2020 roku.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku ze środkami pieniężnymi, z pozostałymi aktywami, z udzielonymi i otrzymanymi pożyczkami, kredytem bankowym, wyemitowanymi papierami dłużnymi i zobowiązaniami z tyt. leasingu o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Spółki. Z analizy wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stopy procentowej wyłączono kredyt bankowy zabezpieczony transakcją IRS.

Analiza wrażliwości na 31.12.2018	Wartość narażona na ryzyko	Wzrost stopy o punkty procentowe	Spadek stopy o punkty procentowe
		0,1%	-0,1%
	w tys PLN	Wpływ na wynik finansowy	Wpływ na wynik finansowy
Aktywa finansowe	136 835	137	(137)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	90 400	90	(90)
Pożyczki udzielone	424	0	(0)
Pozostałe aktywa	46 011	46	(46)
Zobowiązania finansowe	(574 979)	(575)	575
Kredyty	(103 473)	(103)	103
Pożyczki otrzymane	(11 494)	(11)	11
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(304 740)	(305)	305
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(26 836)	(27)	27
Pochodne instrumenty finansowe	(193)	(0)	0
Pozostałe zobowiązania	(128 243)	(128)	128

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wpływ na wynik finansowy	(438 144)	(438)	438
Analiza wrażliwości na 31.12.2017	Wartość narażona na ryzyko	Wzrost stopy o punkty procentowe	Spadek stopy o punkty procentowe
		0,1%	-0,1%
	w tys PLN	Wpływ na wynik finansowy	Wpływ na wynik finansowy
Aktywa finansowe	192 660	193	(193)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	192 175	192	(192)
Pożyczki udzielone	6	0	(0)
Pochodne instrumenty finansowe	479	0	(0)
Zobowiązania finansowe	(497 075)	(497)	497
Kredyty	(98 728)	(99)	99
Pożyczki otrzymane	(29 758)	(30)	30
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(340 199)	(340)	340
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(28 390)	(28)	28
Wpływ na wynik finansowy	(304 415)	(304)	304

Charakterystykę powyższych instrumentów, w tym oprocentowanie zmienną oraz stałą stopą procentową, przedstawiono w notach nr 5.16.

42.3 RYZYKO WALUTOWE

Grupa Kapitałowa PBG narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki Grupy sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż ich waluta wyceny.

Grupa Kapitałowa PBG narażona jest na ryzyko zmian kursów walutowych ze względu na fakt, że w przypadku realizacji kontraktów o wysokiej wartości jednostkowej dokonuje importu materiałów i jak również część wpływów jest wyrażona w walutach obcych. Występujące ryzyko walutowe związane jest głównie z wahaniami kursu PLN do EUR, PLN do HUF oraz PLN do RSD. W minionym okresie ponad 18 % przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej PBG wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR.

W związku z powyższym Grupa narażona jest na ryzyko zmiany kursów przede wszystkim PLN do EUR, PLN do HUF i PLN do RSD, które w szczególności może skutkować spadkiem przychodów ze sprzedaży lub wzrostem kosztów liczonych w PLN, spowodowanych niekorzystnymi zmianami kursów walut. Spółki z Grupy przyjęły i stosują jednolitą politykę zarządzania ryzykiem kursowym.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez spółki Grupy Kapitałowej PBG zakłada wykorzystanie naturalnego zabezpieczenia jak również strategii zabezpieczających na rynku instrumentów pochodnych. Dopuszcza się stosowanie instrumentów zabezpieczających typu forward. Nie ma pewności, że stosowane w Grupie metody ograniczania istniejącego ryzyka poprzez stosowanie wybranych instrumentów okażą się w pełni skuteczne.

Na dzień 31.12.2018 r. Spółki Grupy Kapitałowej nie posiadały instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy przeliczone na PLN kursem zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy przedstawiają się następująco:

	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):						Wartość po przeliczeniu	Pozostała wartość wyrażona w PLN	Łącznie (PLN + waluty po przeliczeniu)
	EUR	USD	GBP	HUF	RSD	UAH			
31 grudnia 2018									
Aktywa finansowe (+):	18 790	30	175	161 065	38 221	0	85 843	489 474	575 316
Pożyczki udzielone	-	-	-	-	-	-	-	424	424
Należności z tytułu dostaw i usług, należności kontraktowe, należności z tytułu umowy o usługę budowlaną oraz pozostałe należności finansowe	18 244	1	174	36 060	18 384	-	80 968	398 274	479 242
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-	2 642	2 642
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	547	29	1	125 005	19 836	0	4 874	88 134	93 009
Zobowiązania finansowe (-):	(23 081)	(199)	(1)	(267 066)	(248)	(8)	(101 699)	(879 868)	(981 567)
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	(11 301)	-	-	-	-	-	(44 744)	(437 738)	(482 482)
Zobowiązania z tytułu zamkniętych transakcji forward	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing finansowy	-	-	-	-	-	-	-	(28 149)	(28 149)
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	(604)	(604)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania kontraktowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(11 780)	(199)	(1)	(267 066)	(248)	(8)	(56 955)	(413 376)	(470 331)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	(4 291)	(169)	174	(106 001)	37 973	(7)	(15 856)	(390 394)	(406 250)
31 grudnia 2017									
Aktywa finansowe (+):	17 443	6 245	1	222 214	42 578	2	92 731	636 286	729 017
Pożyczki udzielone	95	-	-	-	-	-	-	6	6

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Należności z tytułu dostaw i usług, należności kontraktowe, należności z tytułu umowy o usługę budowlaną oraz pozostałe należności finansowe	16 455	6 235	-	173 125	21 437	-	87 538	444 312	531 850
Pochodne instrumenty finansowe		-	-	-	-	-	-	479	479
Pozostałe aktywa finansowe		-	-	-	-	-	-	4 507	4 507
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	893	10	1	49 089	21 141	2	5 193	186 982	192 175
Zobowiązania finansowe (-):	(19 673)	(3)	(2)	(102 453)	(1 530)	-	(93 929)	(913 675)	(1 007 604)
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	(11 805)	-	-	-	-	-	(47 337)	(81 141)	(128 478)
Zobowiązania z tytułu zamkniętych transakcji forward		-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing finansowy	(64)	-	-	-	-	-	(267)	(28 123)	(28 390)
Pochodne instrumenty finansowe		-	-	-	-	-	-	(1 033)	(1 033)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania kontraktowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(7 804)	(3)	(2)	(102 453)	(1 530)		(46 325)	(803 378)	(849 703)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	(2 230)	6 242	(1)	119 761	41 048	2	(1 198)	(277 389)	(278 587)

Analiza wrażliwości zakłada wzrost lub spadek kursów EUR/PLN, HUF/PLN oraz RSD/PLN o 10% w stosunku do kursu zamknięcia obowiązującego na poszczególne dni bilansowe.

średni kurs NBP	31.12.2018	31.12.2017
EUR/PLN	4,3000	4,1709
HUF/PLN	0,0134	0,0134
RSD/PLN	0,0363	0,0354

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych oraz z tytułu zmiany wartości godziwej kontraktów terminowych typu forward) oraz całkowitych dochodów ogółem Grupy Kapitałowej PBG na racjonalnie możliwe wahania przede wszystkim kursu EUR, HUF oraz RSD, przy założeniu niezmienności innych czynników.

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrągleń:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Analiza wrażliwości na 31.12.2018	Wzrost kursu walutowego								Spadek kursu walutowego							
	10%								-10%							
	Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)				Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)			
	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem
Aktywa finansowe	EUR	HUF	RSD	razem	EUR	HUF	RSD	razem	EUR	HUF	RSD	razem	EUR	HUF	RSD	razem
Zobowiązania finansowe	4,73	0,01	0,04		4,73	0,01	0,04		3,87	0,01	0,03		3,87	0,01	0,03	
Wpływ na wynik finansowy	8 080	216	139	8 434	0	0	0	0	-8 080	-216	-139	-8 434	0	0	0	0
Wpływ na inne dochody całkowite	-9 925	-358	-1	-10 283	0	0	0	0	9 925	358	1	10 283	0	0	0	0
Analiza wrażliwości na 31.12.2017	Wzrost kursu walutowego								Spadek kursu walutowego							
	10%								-10%							
	Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)				Wpływ na wynik finansowy (w tys. PLN)				Wpływ na inne dochody całkowite (w tys. PLN)			
	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem	EUR	USD	GBP	razem
Aktywa finansowe	EUR	HUF	RSD	razem	EUR	HUF	RSD	razem	EUR	HUF	RSD	razem	EUR	HUF	RSD	razem
Zobowiązania finansowe	4,59	0,01	0,04		4,59	0,01	0,04		3,75	0,01	0,03		3,75	0,01	0,03	
Wpływ na wynik finansowy	7 275	299	151	7 725	0	0	0	0	-7 275	-299	-151	-7 725	0	0	0	0
Wpływ na inne dochody całkowite	-8 205	-138	-5	-8 349	0	0	0	0	8 205	138	5	8 349	0	0	0	0

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Grupy Kapitałowej PBG na ryzyko walutowe.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

42.4 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako brak możliwości wywiązania się ze zobowiązań przez dłużników Grupy Kapitałowej PBG. Ryzyko kredytowe związane jest z następującymi głównymi obszarami:

- wiarygodność kredytowa klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów;
- wiarygodność kredytowa podmiotów, w które się inwestuje

Obszary, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego, to:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty,
- pozostałe aktywa finansowe,
- należności z tytułu dostaw i usług, należności kontraktowe, należności z tytułu umowy o usługę budowlaną oraz pozostałe należności finansowe,
- udzielone pożyczki.

Maksymalna ekspozycja Grupy Kapitałowej na ryzyko kredytowe określana jest poprzez wartość bilansową następujących aktywów finansowych:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Pożyczki	424	6
Należności z tytułu dostaw i usług, należności kontraktowe, należności z tytułu umowy o usługę budowlaną oraz pozostałe należności finansowe	479 242	531 850
Pochodne instrumenty finansowe	-	479
Pozostałe aktywa finansowe	2 642	4 507
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	93 009	192 175
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem	575 317	729 017

Spółki Grupy Kapitałowej PBG w sposób ciągły monitorują zaległości klientów oraz dłużników w regulowaniu płatności, analizując ryzyko kredytowe indywidualnie lub w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców).

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi

W odniesieniu do aktywów finansowych takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, którą są banki zarejestrowane w Polsce, tym samym ryzyko to jest nieistotne. Maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów i na dzień 31 grudnia 2018 wynosiła 93.009 tys. pln (na dzień 31.12.2017 wynosiła 192.175 tys. zł)

Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

Na dzień 31 grudnia 2018 r saldo udzielonych pożyczek przez Grupę Kapitałową PBG wynosiło 424 tys. zł. W celu ograniczenia ryzyka z tytułu udzielonych pożyczek Spółki Grupy Kapitałowej PBG bieżąco monitorują

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

sytuację majątkową i wyniki finansowe pożyczkobiorców. Ryzyko kredytowe z tytułu udzielenia pożyczek jest nieistotne.

Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi

Ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej PBG jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności Spółek. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółki podejmują szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Klienci, którzy w opinii Spółek Grupy, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Spółek Grupy Kapitałowej PBG.

Model biznesowy Grupy, polegający na realizacji jednostkowych kontraktów o znacznej wartości, cechuje znaczna koncentracja jej przychodów. W konsekwencji pojedyncze kontrakty o znacznej wartości mogą mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe wypracowywane przez Grupę. Udział głównego odbiorcy produktów w przychodach ze sprzedaży Grupy ogółem w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 r. wyniósł 49 %.

Z uwagi na złożoność i długi czas realizacji niektórych projektów o znaczącej wartości jednostkowej rzeczywiste koszty tych projektów mogą potencjalnie różnić się od szacunków dokonanych pierwotnie przez Grupę w tym zakresie, co w dalszej kolejności może przełożyć się na obniżenie poziomów realizowanych marż a w skrajnych przypadkach skutkować poniesieniem przez Grupę strat. Przychody, przepływy pieniężne i rentowność danego projektu mogą podlegać zmianom wraz z postępowaniem w jego realizacji oraz mogą być uzależnione od szeregu czynników, z których część znajduje się poza kontrolą Grupy, takimi jak np.: przesunięcia w czasie lub opóźnienia w realizacji kontraktu, problemy finansowe kontrahentów Grupy, brak płatności ze strony klientów oraz brak realizacji zobowiązań przez dostawców, podwykonawców lub członków konsorcjum. Zmienność poziomu kosztów oraz związana z tym zmienność poziomu rentowności niektórych projektów w okresie ich realizacji może mieć negatywny wpływ na przepływy pieniężne Grupy w ramach danego kontraktu oraz jej płynność finansową w danym okresie. W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań umownych przez Grupę, członków konsorcjum, podwykonawców lub dostawców, zamawiający może nie dokonać płatności z tytułu wynagrodzenia na rzecz Grupy. Dodatkowo zamawiający może skorzystać z przysługujących mu uprawnień z tytułu udzielonych gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych, co wiąże się z koniecznością pokrycia przez Grupę kwot wypłaconych przez instytucje finansowe, jako gwarantów na podstawie udzielonych na rzecz zamawiającego i na zlecenie Grupy gwarancji. Kwoty te mogą być

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenia:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

szczególnie wysokie w przypadku złożonych i długoterminowych projektów o dużej wartości. Grupa może nie być w stanie pokryć zobowiązań wynikających ze zrealizowanych gwarancji finansowych.

Ponadto, nie można wykluczyć, że w trakcie realizacji zleceń kontrahenci Grupy wypowiedzą zawarte kontrakty lub odstąpią od nich, w szczególności w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonywania prac. Utrata jednego z kluczowych projektów może spowodować nie tylko istotne obniżenie przychodów Grupy, ale również może spowodować konieczność wcześniejszego rozliczenia wzajemnych zobowiązań stron kontraktu, w tym w szczególności zwrotu pobranych zaliczek, co w konsekwencji może spowodować utratę płynności, utrudnić lub uniemożliwić obsługę zadłużenia Grupy.

Całkowita wartość netto należności handlowych Grupy Kapitałowej PBG na dzień 31 grudnia 2018r. bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń, do wysokości których Grupa Kapitałowa PBG może być wystawiona na ryzyko kredytowe, wynosi 479 242 tys. pln (według stanu na dzień 31.12.2017 r 531 850 tys. pln).

Grupa zbudowała model służący do szacowania oczekiwanych strat z portfela należności oraz aktywów z tytułu umowy. W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, Spółki Grupy Kapitałowej PBG są narażone na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem lub grupą kontrahentów o podobnych cechach. Model dotyczący pozostałych aktywów zakłada dla instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy. Dla udzielonych pożyczek Grupa uznaje, że mają one niskie ryzyko kredytowe, jeżeli nie są przeterminowane na dzień oceny, a pożyczkobiorca potwierdził saldo wiarygodności. W odniesieniu do dłużnych papierów wartościowych notowanych, dla których dostępne są dane finansowe emitentów tych papierów, Grupa przyjmuje, że ryzyko kredytowe jest niskie, jeżeli sytuacja finansowa emitentów tych papierów, oceniona na podstawie dostępnych sprawozdań finansowych, nie budzi obaw. Grupa przyjęła, że znaczy wzrost ryzyka następuje m.in. gdy przeterminowanie płatności przekracza 90 lub kontrahenta wpisano do rejestru dłużników. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu. Grupa przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, gdy przeterminowanie wynosi 180 dni lub wystąpiły inne okoliczności na to wskazujące, takie jak ogłoszenie upadłości kontrahenta czy wpisanie kontrahenta do rejestru dłużników. Pozycje, dla których stwierdzono niewykonanie zobowiązania przez dłużnika w rozumieniu opisanym wyżej, Grupa traktuje jako aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W odniesieniu do pozycji, które zostały odpisane, Grupa nie podejmuje samodzielnych działań windykacyjnych.

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych z aktywów finansowych oraz z aktywów z tytułu umowy narażonych na ryzyko kredytowe zostały szczegółowo omówione w notach nr 5.16.

W 2018 roku Grupa nie prowadziła negocjacji i nie dokonała ustaleń, które byłyby wynikiem znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego, w wyniku których zmianom uległyby terminy płatności ani w inny sposób zostałyby zmodyfikowane oczekiwane przepływy z posiadanych należności z tytułu dostaw i usług.

Grupa nie przyjmuje zabezpieczeń dla należności z tytułu dostaw i usług.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W ramach prowadzonej działalności Grupa nie nabywa aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, za wyjątkiem należności wynikających z realizacji zasady odpowiedzialności solidarnej wobec podwykonawców. Należności takie Grupa obejmuje odpisem z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w pełnej wysokości.

Dla wszystkich składników aktywów finansowych ich wartość bilansowa najlepiej odzwierciedla maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe.

43. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Spółka dominująca nie może zarządzać kapitałem w taki sposób w jaki oczekiwałby rynek i akcjonariusze Spółki dominującej. Aktualnie najważniejszym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności umożliwiającego realizację zobowiązań wynikających z układu oraz wykup obligacji, co pozwoli na kontynuowanie działalności przez Spółkę, a w przyszłości na odbudowanie wartości dla jej akcjonariuszy.

44. POZOSTAŁE INFORMACJE

44.1 WYBRANE DANE FINANSOWE PRZELICZONE NA EUR

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i w okresach porównawczych stosowano średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR ustalane przez Narodowy Bank Polski, w szczególności:

a) przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, zysk z działalności operacyjnej, zysk brutto i zysk netto oraz przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności finansowej i przepływy pieniężne netto razem za 2018 rok, obliczono przyjmując średni kurs EUR według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, tj. : 4,2617 PLN

b) przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, zysk z działalności operacyjnej, zysk brutto i zysk netto oraz przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności finansowej i przepływy pieniężne netto razem za 2017 rok, obliczono przyjmując średni kurs EUR według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, tj. : 4,2447 PLN.

c) aktywa razem, zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe, kapitał własny oraz kapitał zakładowy na 31 grudnia 2018 roku obliczono przyjmując średni kurs EUR na dzień tj. 31 grudnia 2018 roku, tj. : 4,3 PLN.

d) aktywa razem, zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe, kapitał własny oraz kapitał zakładowy na 31 grudnia 2017 roku obliczono przyjmując średni kurs EUR na ten dzień tj. 31 grudnia 2016 roku, tj. : 4,1709 PLN.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Najwyższy i najniższy kurs obowiązujący w każdym okresie kształtował się następująco : 01.01 - 31.12.2018: 4,3978/4,1423 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2017: 4,4157/4,1709 PLN/EUR.

WYBRANE DANE FINANSOWE

	Okres 12 miesiący zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesiący zakończony 31 grudnia 2017	Okres 12 miesiący zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesiący zakończony 31 grudnia 2017
	PLN	PLN	EUR	EUR
Skonsolidowany rachunek zysków i strat				
Przychody ze sprzedaży	1 318 157	1 869 093	309 303	440 336
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(61 359)	(47 974)	(14 398)	(11 302)
Zysk (strata) brutto	(39 120)	(60 352)	(9 179)	(14 218)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający:	(53 317)	(94 221)	(12 511)	(22 197)
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(28 188)	(31 442)	(6 614)	(7 407)
- akcjonariuszom niekontrolującym	(25 128)	(62 780)	(5 896)	(14 790)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający:	(48 854)	(94 221)	(11 464)	(22 197)
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(23 725)	(31 442)	(5 567)	(7 407)
- akcjonariuszom niekontrolującym	(25 128)	(62 780)	(5 896)	(14 790)
Całkowite dochody ogółem za okres przypadające:	(42 283)	2 923	(9 922)	689
- akcjonariuszom jednostki dominującej	(25 150)	(10 381)	(5 902)	(2 446)
- akcjonariuszom niekontrolującym	(17 133)	13 304	(4 020)	3 134
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą	(0,03)	(0,04)	(0,01)	(0,01)
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	(0,03)	(0,04)	(0,01)	(0,01)
Średni kurs PLN/EUR	x	x	4,26	4,24
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(147 990)	147 812	(34 726)	34 823
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	59 576	13 633	13 979	3 212
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(10 972)	(72 914)	(2 575)	(17 178)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(99 386)	88 531	(23 321)	20 857
Średni kurs PLN/EUR	x	x	4,26	4,24

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
	PLN	PLN	EUR	EUR

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	1 566 608	1 767 796	364 327	423 840
Zobowiązania długoterminowe	430 788	562 746	100 183	134 922
Zobowiązania krótkoterminowe	941 309	882 611	218 909	211 612

Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami długoterminowymi sklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży

-	47 496	-	11 387
---	--------	---	--------

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(207 917)	(1 66 733)	(48 353)	(39 975)
Liczba akcji (w szt.)	818 633 923	804 050 591	818 633 923	804 050 591
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 996 791	804 281 191	804 996 791	804 281 191
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	804 996 791	804 281 191	804 996 791	804 281 191
Wartość księgowa na jedną akcję	(0,25)	(0,21)	(0,06)	(0,05)
Kurs PLN/EUR na koniec okresu	x	x	4,30	4,17

44.2 WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Zarządu Spółki dominującej wyniosła:

	W Spółce dominującej:		W spółkach zależnych oraz stowarzyszonych:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia*	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018					
Razem	888	1 290	700	989	3 867
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017					
Razem	2 142	-	1 548	600	4 290

* Inne świadczenia – zasiłki wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wynagrodzenia z tytułu oddelegowania do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych, premie uznaniowe, pozostałe świadczenia

Inne informacje dotyczące kluczowego personelu kierowniczego, w tym dotyczące pożyczek, zaprezentowano w nocie 38.

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej wyniosła:

	W Spółce dominującej:		W spółkach zależnych oraz stowarzyszonych:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia*	
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018					
Razem	12	420	616	480	1 528
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017					
Razem	429	-	1 196	247	1 861

** Inne świadczenia – wynagrodzenie z tytułu delegowania do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych

44.3 ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ I ROTACJA KADR

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej w podziale na poszczególne grupy zawodowe oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ W ETATACH

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Pracownicy umysłowi	1 356	1 479
Pracownicy fizyczni	757	815
Razem	2 113	2 294

ROTACJA KADR

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Liczba pracowników przyjętych (+)	197	81
Liczba pracowników zwolnionych (-)	(330)	(410)
Razem	(133)	(329)

44.4 WYNAGRODZENIE FIRMY AUDYTORSKIEJ

Audytorem dokonującym badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych Spółek Grupy Kapitałowej w 2018 roku była Grant Thornton Polska Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Poznaniu.

Dnia 16 maja 2018 roku, zgodnie z obowiązującymi przepisami, po rozpatrzeniu rekomendacji przedstawionej przez Komitet Audytu, Rada Nadzorcza Spółki dominującej podjęta uchwałę w sprawie wyboru firmy Grant Thornton Polska Sp. z o.o. sp. k. (dalej „GT”) z siedzibą w Poznaniu, ul. Abpa Antoniego Baraniaka 88 E, 61-131 Poznań, wpisanej na listę firm audytorskich prowadzoną przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów pod numerem 4055, na firmę audytorską właściwą do przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego Spółki PBG SA i Grupy Kapitałowej PBG za I półrocze 2018 oraz badania jednostkowego sprawozdania finansowego PBG SA oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok 2018.

Łączne wynagrodzenie GT wyniosło 470 tys. PLN, w tym za usługi związane z badaniem i przeglądem sprawozdań finansowych – 447 tys. PLN.

Łączne wynagrodzenie audytorów spółek z Grupy Kapitałowej z poszczególnych tytułów wyniosło:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	308	835
Przeгляд sprawozdań finansowych	139	130
Doradztwo podatkowe	23	
Pozostałe usługi	-	248
Razem	470	1 213

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

45. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Poza przedstawionymi poniżej nie miały miejsca inne zdarzenia wymagające ujawnienia w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Wybór najkorzystniejszej oferty na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych dla Stadionu Miejskiego w Szczecinie

Zarząd Spółki PBG S.A. w dniu 25 stycznia 2019 roku powziął informację o wyborze, w trybie przetargu nieograniczonego, przez Inwestycje Miejskie Stadion Sp. z o.o. oferty Spółki (Partner konsorcjum) złożonej w konsorcjum z Korporacją Budowlaną DORACO Sp. z o.o., jako najkorzystniejszej na realizację inwestycji obejmującej zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych dla zadania „Budowa Centrum Szkolenia Dzieci i Młodzieży wraz z przebudową i rozbudową Stadionu Miejskiego im. Floriana Krygiera w Szczecinie, boisk piłkarskich oraz infrastruktury towarzyszącej”.

Wartość oferty konsorcjum to łącznie 296 260 121,96 PLN netto (tj. 364 399 950,01 PLN brutto), z czego udział PBG w wyniku kontraktu wynosi 50% (RB PBG 02/2019).

W dniu 8 marca 2019 roku Zarząd Spółki zawarł jako Partner Konsorcjum utworzonego z Korporacją Budowlaną DORACO Sp. z o.o., w ramach złożonej oferty umowę:

- ze Szczecińską Energetyką Ciepłą Sp. z o.o. na opracowanie dokumentacji projektowej i przebudowę odcinka istniejącej sieci ciepłowniczej o średnicach 2xDN200, 2xDN150 od istniejącej komory ciepłowniczej E28-36 do granicy działki 2/5 oraz budowa przyłączy ciepłowniczych o średnicach 2xDN100 dla projektowanego Centrum Szkolenia Dzieci i Młodzieży przy ulicy Twardowskiego w Szczecinie;
- z Gminą Miasto Szczecin na „Budowę Centrum Szkolenia Dzieci i Młodzieży wraz z przebudową i rozbudową Stadionu Miejskiego im. Floriana Krygiera w Szczecinie, boisk piłkarskich oraz infrastruktury towarzyszącej”.

Wartość zawartych umów to łącznie 296 260 121,96 PLN netto (tj. 364 399 950,01 PLN brutto), z czego udział PBG w wyniku kontraktu wynosi 50%. Termin na realizację przedmiotu umów to 36 miesięcy od ich podpisania.

Kary umowne, które mogą naliczyć zamawiający, nie mogą przekroczyć łącznie 30% wynagrodzenia należnego Konsorcjum (RB PBG 09/2019).

Podjęcie przez Zarząd decyzji o zamiarze połączenia ze spółką zależną

Zarząd Spółki PBG S.A. w dniu 25 stycznia 2019 roku podjął decyzję o zamiarze połączenia Spółki ze spółką zależną PBG oil and gas Sp. z o.o.. PBG posiada 100% akcji w kapitale zakładowym POG. Połączenie spółek nastąpi w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (dalej „k.s.h.”) oraz art. 515 § 1 k.s.h. w. zw. z art. 516 k.s.h. przez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą (łączenie się przez przejęcie). Połączenie nastąpi bez podwyższenia kapitału zakładowego Spółki, bez wymiany udziałów Spółki Przejmowanej na akcje Spółki Przejmującej

Nazwa grupy kapitałowej:	<i>Grupa Kapitałowa PBG</i>		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	<i>01.01-31.12.2018</i>	Waluta sprawozdawcza:	<i>złoty polski (PLN)</i>
Poziom zaokrąglenie:	<i>wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)</i>		

oraz bez zmiany statutu Spółki Przejmującej. Transakcja połączenia POG z PBG jest transakcją dozwoloną na bazie dokumentów restrukturyzacyjnych, w tym Warunków Emisji Obligacji.

POG świadczy specjalistyczne usługi budowlane w sektorze ropy naftowej i gazu ziemnego od 2012 roku. W opinii Zarządu połączenie POG z PBG pozwoli na uproszczenie struktury Grupy Kapitałowej PBG i docelowo ułatwi przeniesienie kompetencji EPC oraz generalnego wykonawstwa w sektorze gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw do Grupy RAFAKO, do czego finalnie zmierzają, zgodnie z ogłoszoną w kwietniu 2018 roku strategią, Zarządy spółek PBG oraz RAFAKO. Po połączeniu POG z PBG, nastąpi wydzielenie - w ramach nowego połączonego Podmiotu - zorganizowanej części przedsiębiorstwa (dalej: ZCP), posiadającej wyżej opisane kompetencje i włączenie do Grupy RAFAKO. Zmiana struktury planowanej transakcji przeniesienia kompetencji w sektorze ropy i gazu do Grupy RAFAKO jest wynikiem przeprowadzonej analizy formalno – prawnej. Transakcja przeniesienia ZCP będzie możliwa do przeprowadzenia pod warunkiem uzyskania zgody obligatariuszy.

Ze względu na uproszczony tryb połączenia spółek, zgodnie z art. § 516 § 5 i 6 k.s.h, nie jest wymagane sporządzanie sprawozdania uzasadniającego połączenie przez zarządy łączących się spółek na podstawie art. 501 k.s.h, a ponadto nie jest wymagane badanie planu połączenia oraz sporządzenie opinii przez biegłego.

Plan połączenia zostanie sporządzony zgodnie z art. 499 § 1 k.s.h., do którego załączone zostaną dokumenty, o których mowa w art. 499 § 2 k.s.h. Plan połączenia zostanie przekazany do wiadomości publicznej po jego przygotowaniu i zaakceptowaniu przez organy spółek, będących przedmiotem łączenia (RB PBG 03/2019).

Zawiadomienie Akcjonariuszy o zamiarze połączenia

Zarząd Spółki PBG S.A. dwukrotnie zawiadamiał akcjonariuszy Spółki w trybie art. 504 w zw. z art. 402¹ Ustawy z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (dalej „k.s.h.”), czyli poprzez zamieszczenie na stronie internetowej PBG raportu bieżącego, o zamiarze połączenia Spółki z PBG oil and gas sp. z o.o. Połączenie Spółki Przejmującej ze Spółką Przejmowaną nastąpi w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. oraz art. 515 § 1 k.s.h. w zw. z art. 516 k.s.h.

W terminie od 31 stycznia 2019 roku do 5 marca 2019 roku akcjonariusze Spółki mogli zapoznać się w siedzibie PBG z następującymi dokumentami dotyczącymi planowanego połączenia:

- 1) planem połączenia,
- 2) sprawozdaniami finansowymi oraz sprawozdaniami zarządów z działalności łączących się spółek za 3 ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniami z badania, jeżeli takie były sporządzane,
- 3) projektami uchwał o połączeniu spółek,
- 4) oświadczeniem dotyczącym wartości majątku Spółki Przejmowanej sporządzonym dla celów połączenia na dzień 1 grudnia 2018 roku,
- 5) oświadczeniem zawierającym informację o stanie księgowym Spółki Przejmowanej sporządzonym dla celów połączenia na dzień 1 grudnia 2018 roku.

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wszelkie dodatkowe informacje na temat połączenia Spółek, takie jak plan połączenia, sprawozdania finansowe Spółki za ostatnie trzy lata obrotowe wraz z opiniami i raportami biegłego rewidenta, Projekt uchwały o połączeniu Spółek zamieszczone zostały na stronie internetowej Spółki (RB PBG 05/2019 oraz 06/2019).

Zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki PBG S.A. oraz projekty uchwał wraz z uzasadnieniem

Zarząd Spółki PBG S.A., zwołał na dzień 5 marca 2019 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w celu przedstawienia przez Zarząd informacji na temat Planu Połączenia Spółki ze spółką PBG oil and gas Sp. z o.o. oraz w celu podjęcia uchwały w sprawie połączenia PBG S.A. ze spółką PBG oil and gas Sp. z o.o. Z uwagi na zgłoszoną planowaną absencję przez jednego z akcjonariuszy, która spowodowałaby brak quorum wymaganego §26 ust. 11 Statutu Spółki, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki zostało odwołane (RB PBG 04/2019, 07/2019).

W związku z zaistniałą sytuacją Zarząd Spółki PBG S.A. działając na podstawie art. 398 i art. 399 § 1 Kodeksu spółek handlowych oraz § 20 ust. 1 i ust. 5 Statutu Spółki, zwołał kolejne Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 2 kwietnia 2019 roku (RB PBG 08/2019), na którym zostały podjęte uchwały w zatwierdzające Plan Połączenia Spółki ze spółką PBG oil and gas Sp. z o.o.

Zgodnie z Uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki PBG S.A. z siedzibą w Wysogotowie z dnia 2 kwietnia 2019 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Przejmującej, na podstawie art. 506 § 4 KSH, wyraziło zgodę na Plan Połączenia, zgodnie z którym:

- 1) połączenie Spółki Przejmującej i Spółki Przejmowanej odbędzie się w trybie art. 492 § 1 pkt 1) KSH w zw. z art. 515 § 1 KSH oraz w zw. z art. 516 KSH poprzez przeniesienie na Spółkę Przejmującą całego majątku Spółki Przejmowanej, której Spółka Przejmująca jest jedynym wspólnikiem;
- 2) połączenie nastąpi bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki Przejmującej;
- 3) wartość majątku Spółki Przejmowanej została ustalona metodą aktywów netto na dzień 1 grudnia 2018 roku;
- 4) nie zostaną przyznane szczególne uprawnienia członkom organów łączących się Spółek, ani innym osobom uczestniczącym w połączeniu;

Uchwały podjęte przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki PBG S.A. w dniu 2 kwietnia 2019 roku zostały przekazane do wiadomości publicznej w Raporcie bieżącym o numerze 11/2019.

Złożenie przez Spółkę pozwu

Zarząd PBG S.A. w dniu 1 kwietnia 2019 roku poinformował o złożeniu Pozwu wzajemnego przeciwko spółce Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.. W Pozwie wzajemnym Spółka dochodzi od PGNiG roszczeń powstałych w związku z wykonywaniem umowy zawartej z PGNiG S.A. z dnia 19 listopada 2008 roku w sprawie realizacji inwestycji pn. „Budowa PMG Wierzchowice etap 3,5 mld m3 podetap 1,2 mld m3”, tj. zapłaty konsorcjum pozostałego wynagrodzenia należnego konsorcjum zgodnie z Umową GRI oraz

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

z umowy zawartej z PGNiG S.A. z dnia 11 sierpnia 2008 roku w sprawie realizacji inwestycji pn. „Projekt LMG – Ośrodek Centralny, Strefy Przyodwiertowe, Rurociągi i inne” tj. zwrotu PBG przez Zamawiającego kwoty kaucji stanowiącej zabezpieczenie roszczeń gwarancyjnych, bezpodstawnie rozliczonej w ramach Umowy GRI ze spornymi wierzytelnościami Zamawiającego wobec konsorcjum, dotyczącymi Umowy GRI. Łączna kwota dochodzonych roszczeń to 118.081.028,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

O pozwie złożonym przez PGNiG S.A. przeciwko konsorcjum z udziałem PBG dotyczącym Umowy GRI, Spółka informowała w raporcie bieżącym 32/2016 z dnia 11 października 2016 roku (RB PBG 10/2019).

Ocena czynników i nietypowych zdarzeń

Zarząd Spółki w kwietniu 2018 roku wynegocjował warunki umowy przeniesienia wierzytelności z dnia 24 lipca 2013 roku. W zamian za przyspieszenie terminu wpływu oraz istotne ograniczenie poziomu ryzyka, Spółka oczekiwała, że uzyska przepływ w kwocie 80 mln zł. Wobec braku wpływu kwoty tytułem bezzwrotnej zaliczki w wysokości 20 mln zł, wynikającej z uzgodnionych warunków umownych przeniesienia wierzytelności, Zarząd PBG podjął decyzję o przyjęciu za wariant podstawowy wyjścia z inwestycji na Ukrainie poprzez sprzedaż mieszkań. Tym samym Zarząd, poza kontynuowaniem działań zmierzających do sprzedaży projektu w całości lub sprzedaży wierzytelności, podejmuje działania, które umożliwią bezpośrednią sprzedaż mieszkań w ramach projektu deweloperskiego w Kijowie na Ukrainie. Przyjmując wariant ostrożnościowy, Zarząd planuje rozliczyć dezinwestycję do końca 2020 roku i uzyskać wpływ na poziomie nie mniejszym niż 80 mln zł. Kwota ta jest pochodną pozostałej do sprzedaży powierzchni użytkowej mieszkań oraz szacowanej ceny na rynku nieruchomości w Kijowie, przy uwzględnieniu procesu szybkiej sprzedaży.

Wskaźnik rentowności sprzedaży

W odpowiedzi na wniosek Spółki z dnia 28 stycznia 2019 roku, Obligatariusze we Wspólnym Stanowisku wyrażonym w dniu 15 lutego 2019 roku wyrazili zgodę na odstąpienie od traktowania naruszenia wskaźnika Rentowności Sprzedaży wyliczonego na dzień 31 grudnia 2018 roku jako Podstawy Wcześniejszego Wykupu Obligacji. Zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji Wskaźnik Rentowności Sprzedaży na ten dzień, wyliczony łącznie dla Spółki PBG oraz spółki PBG oil and gas Sp. z o.o. powinien być nie niższy niż 3%.

Zawarcie umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w związku z realizacją projektu Lombok (2x50 MW)

Zarząd RAFAKO S.A. w nawiązaniu do:

- 1) RB 66/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. informującego o zawarciu pomiędzy konsorcjum, w skład którego wchodzi Spółka oraz PT. Rekayasa Industri jako Lider Konsorcjum („Konsorcjum”) a PT Perusahaan Listrik Negara (Persero) („PT PLN”) warunkowej umowy na budowę dwóch bloków parowych w Indonezji na wyspie Lombok (2x50 MW), oraz
- 2) RB 10/2018 z dnia 21 lutego 2018 r. informującego o zawarciu przez Bank Gospodarstwa Krajowego i PT PLN umowy kredytowej w ramach której Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił PT PLN finansowania dla projektu Lombok,

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

informuje, że w dniu 12 lutego 2019 r. Emitent podpisał z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę Direct Agreement in relation to the Export Contract, regulującą konsekwencje niedotrzymania przez Spółkę obowiązku zachowania udziału składników pochodzenia polskiego w przychodach netto z realizacją Kontraktu na poziomie minimum 40% części Kontraktu („polskość produktu”) realizowanego przez Spółkę („Direct Agreement”). Direct Agreement została podpisana w związku z zawarciem przez Bank Gospodarstwa Krajowego i PT PLN Umowy Kredytowej, która została objęta ochroną ubezpieczeniową przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. („KUBE”). Kredyty eksportowe gwarantowane przez Skarb Państwa poprzez KUBE obwarowywane są wymogiem spełnienia polskości produktu. Direct Agreement wprowadza obowiązek zapłaty kary umownej w przypadku gdyby Spółka nie dotrzymała wymogu udziału składników pochodzenia polskiego w przychodach netto z realizacji Kontraktu, przy czym maksymalna wysokość kary umownej jaka może zostać nałożona na Spółkę wynosi 80.816.250,00 EUR. Kwota potencjalnej kary ulega zmniejszeniu wraz ze spłatą kredytu przez PT PLN oraz o kwoty ewentualnych wcześniejszych wypłat z ubezpieczenia dokonanych przez KUBE. W przypadku niedotrzymania warunku polskości produktu polisa KUBE przestaje działać, stąd kara stanowi zabezpieczenie dla Banku Gospodarstwa Krajowego na taką ewentualność. Spółka realizuje Kontrakt zgodnie z zobowiązaniami wobec Banku Gospodarstwa Krajowego oraz KUBE i nie przewiduje, aby obowiązek zapłaty kary mógł się zmaterializować. Warunki Direct Agreement nie odbiegają od powszechnie stosowanych w tego typu umowach (RB RAFAKO 2/2019).

Zawarcie umowy z firmą Operator Gazociągów Przesyłowych GAZSYSTEM S.A. na wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Tłoczni Kędzierzyn”

Zarząd RAFAKO S.A., w nawiązaniu do RB 39/2018 z dnia 21 listopada 2018 roku informującego o wyborze przez firmę Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ- SYSTEM S.A. oferty Spółki (lider Konsorcjum) złożonej w konsorcjum z PBG oil and gas Sp. z o.o. (członek Konsorcjum), podpisał w dniu 15 lutego 2019 roku z Zamawiającym umowę, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Tłoczni Kędzierzyn” Wartość Umowy wynosi łącznie 168,7 mln PLN netto (tj. 207,5 mln PLN brutto), z czego udział Spółki wynosi 95%. Termin na wykonanie przedmiotu Umowy wynosi 25 miesięcy od dnia zawarcia Umowy. Łączna wysokość kar umownych ze wszystkich tytułów ograniczona jest do kwoty 25% wynagrodzenia umownego netto. W przypadku, gdy szkoda po stronie Zamawiającego przekracza wartość kar umownych, Zamawiający ma prawo do dochodzenia odszkodowania przewyższającego wysokość zastrzeżonych kar umownych na zasadach ogólnych. Całkowita odpowiedzialność każdej ze Stron z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy ograniczona jest do kwoty 100% wynagrodzenia umownego brutto. Inne warunki umowy nie odbiegają od powszechnie stosowanych w tego typu umowach (RB RAFAKO 03/2019).

Wybór najkorzystniejszej oferty na budowę siedziby Muzeum „PAMIĘĆ I TOŻSAMOŚĆ” im. św. Jana Pawła II w Toruniu

Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o wyborze przez Muzeum Pamięć i Tożsamość im. św. Jana Pawła II (w organizacji) z siedzibą w Toruniu wpisane do rejestru instytucji kultury, dla których organizatorem jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oferty Spółki jako najkorzystniejszej w postępowaniu

Nazwa grupy kapitałowej:	Grupa Kapitałowa PBG		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01-31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

przetargowym w przedmiocie budowy siedziby Muzeum „PAMIĘĆ I TOŻSAMOŚĆ” im. św. Jana Pawła II w Toruniu w formule zaprojektuj - wybuduj. Wartość oferty Spółki to 117,7 mln PLN netto (tj. około 144,7 mln PLN brutto). Termin realizacji zadania to 100 tygodni od dnia zawarcia umowy (RB RAFAKO 04/2019).

46. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki dominującej w dniu 30 kwietnia 2019 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
2019-04-30	Jerzy Wiśniewski	Prezes Zarządu	
2019-04-30	Mariusz Łożyński	Wiceprezes Zarządu	
2019-04-30	Dariusz Szymański	Wiceprezes Zarządu	
2019-04-30	Kinga Banaszak-Filipiak	Członek Zarządu	

Podpisy osoby odpowiedzialnej za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Data	Imię i nazwisko	Funkcja
2019-04-30	Wojciech Komer	Osoba sporządzająca skonsolidowane sprawozdanie finansowe